



سه نکته اساسی در دانشگاه

در دانشگاه باید هم علم تولید بشود، هم علم تولید بشود، هم علم و علم جهت درست پیدا کند؛ این سه نکته اساسی در دانشگاه باید باشد. تربیت عالم که من از آن تعبیر می‌کنم به تولید عالم، و تولید علم که همان چیزی است که سال‌ها است تکرار می‌کنیم؛ یعنی خطوط مرزی علم را شکستن و جلو رفتن که این کاری است که ما در کشورمان هنوز نتوانسته‌ایم آن‌چنان‌که شایسته نظام جمهوری اسلامی است به آن برسیم؛ البته کارهایی شده، لکن عقبیم. باید بتوانیم از لحاظ علمی جلو برویم.

گزیده‌ای از بیانات مقام معظم رهبری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ویژه‌نامه بیست و چهارمین جشنواره ملی کتاب سال دانشجویی • سال یازدهم • آبان ماه ۹۶ • شماره ۱۳۳

مدیرمسئول:

حمید صابر فرزام

سردبیر:

حمیدرضا یونسی

مدیراجرایی:

محمد حاتمی

دبیر تحریریه:

محمد پارسائیان

مدیر هنری:

علیرضا عبادی

عکس:

حسن آقامحمدی، ابودر چراغی

طاهره پایایی، محمدجواد فرماتی

اعظم داداشی، محدثه علایی

ویراستار:

مینا حیدری

همکاران این شماره:

مریم مبینی، مریم روزبهانی، سمیه قربانی، میثم قهوه چیان، مصطفی شاکری، یاسر مختاری

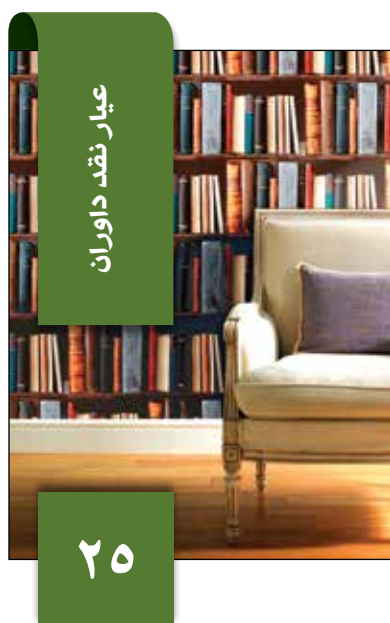
سجاد دبیریان، نفیسه رستمی، آزاده غلامی و فاطمه بختیاری خواه

چاپ:

سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی



۲۶

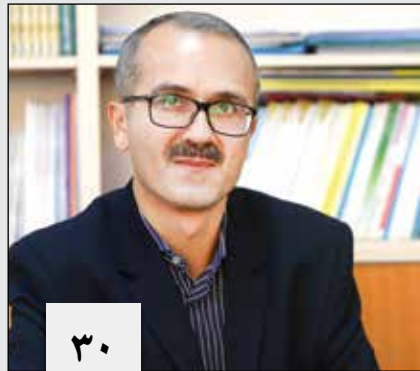




۵۲



۶۴



۳۰



ناشران دانشجو یاور

۵۹

سخن نخست

قال امیر المؤمنین علی علیه السلام:

«الکتب بساتین العلماء»

کتاب‌ها، بوستان‌های دانشمندان‌اند.

رابطه کتاب با فضای دانشگاه و دانشجویان، رابطه‌ای متقابل و مکمل است و شاید به تعبیری بدون هم قابل تصویر و تصور نباشند.

امیر کلام، حضرت علی (ع)، در تعبیری زیبا و عمیق، کتاب‌ها را به بوستان‌ها و باغ‌های علما و اندیشمندان تعبیر کرده‌اند، با الهام از این حدیث گهربار و با توجه به تصویری که از کارکرد باغ و بوستان در ذهن متبادر می‌شود، کتاب‌ها، فضایی را مهیا می‌کنند که در سایه‌سار آن‌ها افراد و بهره‌مندان می‌توانند تنفس کنند و مشام جان و روحشان را معطر و با طراوت کنند.

اما همان‌طور که در ابتدای سخن بیان شد، رابطه بین کتاب، دانشگاه و دانشجو، رابطه‌ای متقابل است، بدیهی است اساتید و دانشمندان و اهل علم به‌عنوان باغبانان و آفریدگاران این بوستان‌ها و باغ‌ها نقش و جایگاهی اجتناب‌ناپذیر و بااهمیت دارند.

در این باغ‌ها اساتید و پیشکسوتان عرصه دانش، صاحب کتاب‌های ارزشمندی هستند که به‌مثابه درختان کهن‌سال و ریشه‌دار، خودنمایی می‌کنند و اما آثار دانشجویان و طلاب در این باغ بزرگ دانش، در جایگاه نهال‌های تازه و نوری

هستند که در گام اول نیازمند دیده شدن و پیدا کردن جایگاه و سهم خود هستند تا در گام بعدی توسط باغبانان دلسوز این باغ، حمایت، آبیاری، آفت‌زدایی، هرس و غنی‌سازی برای رسیدن به جایگاه ثمردهی شوند.

جشنواره ملی کتاب سال دانشجویی به‌عنوان یکی از ابزارهای مناسب و کارآمد در اختیار باغبانان این باغ پر خیر و برکت عرصه علم و فرهنگ به شایستگی در حال نقش‌آفرینی است، این جشنواره به همت معاونت فرهنگی و سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی نزدیک به ربع قرن است که باهدف شناسایی ظرفیت‌ها و نخبگان دانشجویی در عرصه تالیف، ترجمه کتاب و معرفی شایسته آن‌ها به جامعه و صنعت نشر کشور، راه‌اندازی شده و با مشارکت نهادهای متولی فرهنگ توانسته است جایگاه مناسبی را در جامعه علمی و دانشگاهیان پیدا کند.

بر همین اساس خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا) در راستای تحقق رسالت خویش در ترویج فرهنگ، این شماره از نشریه رایحه را با هدف معرفی هرچه بیشتر این رویداد فاخر و شاخص فرهنگی منتشر کرد.

امید است این ویژه‌نامه تصویر مناسبی از ادوار مختلف این جشنواره و همچنین زحمات تلاشگران موثر در برگزاری این رویداد را در معرض دید مخاطبان قرار داده و وسیله‌ای باشد برای قدردانی از حامیان این جشنواره و جلب مشارکت حامیان فرهنگ که دغدغه ترویج فرهنگ کتاب و کتاب‌خوانی، به‌ویژه در محیط‌های دانشجویی و دانشگاهی را دارند.

ویژگی‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

کتاب سال دانشجویی



کتاب بیست و چهارم جشنواره
دانشجویی



درنگاه مسؤلان

تحلیل غیرخطی
و طراحی لرزه‌ای سازه‌های بتن مسلح

آر. پورسنتی
دکتر عباس کاشانی

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

نگاهی به جشنواره کتاب سال دانشجویی؛

آشنایی با جشنواره

جشنواره کتاب سال دانشجویی باهدف شناسایی و معرفی دانشجویان مولف و مترجم از سال ۱۳۷۳ فعالیت خود را آغاز کرد و تاکنون بیست و سه دوره این جشنواره برگزار شده است؛ در سال‌های اخیر با تلاش سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، ضمن گسترش جشنواره به کلیه رشته‌ها، در بخش ویژه نیز موضوعات و مسائل مهم کشور و جهان مطرح و آثار چاپ شده دانشجویی مرتبط با این موضوعات، توسط اساتید دانشگاه مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفته و طی مراسمی (عموما در ایام هفته کتاب) از برترین آثار نگارش یافته تقدیر شده است.

دبیرخانه دائمی کتاب سال دانشجویی تلاش می‌کند تا ضمن ارج نهادن به تلاش‌های علمی دانشجویان مولف، مترجم و جوانان اهل قلم، استعداد این نسل پویا را در میدان تالیف، تحقیق و ترجمه بازآزمایی و زمینه هرچه بیشتر مطالعه و اندیشیدن در حوزه‌های مختلف علمی را فراهم آورد و در این عرصه پیوند دانشجویان را با قلم و کتابت و دانش، بیش از پیش مستحکم کند، تا آنان نیز در گسترش مرزهای دانش و جنبش نرم‌افزاری نقش آفرین باشند؛ پاسداشت مقام دانش و دانش‌پژوه به‌خودی‌خود امری پسندیده و ضروری است و به همین دلیل این جشنواره به این مسئله اهتمام جدی داشته است؛ از آنجاکه این جشنواره از دل نهادی علمی-فرهنگی به نام جهاد دانشگاهی بیرون آمده و آرمان‌ها و رسالت‌های آن را در پیشروی خود می‌بیند؛ لذا هم به جنبه‌های علمی این جشنواره توجه دارد و هم رویکردی فرهنگی در قبال آن اتخاذ کرده است؛ این جشنواره هم به ترویج فرهنگ کتاب کمک می‌کند و هم به تولید دانش‌نگاهی جدی دارد و در واقع تلفیقی از دو رویکرد علمی و فرهنگی را در دستور کار خود قرار داده است.

هدف اصلی

هدف اصلی بر مبنای رویکرد علمی جشنواره کتاب سال دانشجویی، شناسایی و معرفی آثار برتر

۸- تسری اندیشه ترویج کتاب و کتابخوانی در حوزه‌های دیگر همانند دفاع مقدس، بسیج و... از طریق الگوبرداری از جشنواره کتاب سال دانشجویی
۹- مطرح ساختن جایگاه ویژه و اهمیت آثار دانشجویان در غنای فضای علمی، فرهنگی و پژوهشی کشور
۱۰- گردآوری اطلاعات کمی و کیفی از تالیفات دانشجویان و ایجاد فرصت مناسب جهت ارزیابی کلی این آثار

بخش‌های جشنواره

بخش اصلی

این بخش در شش گروه اصلی برگزار می‌شود و کمیته علمی دبیرخانه با لحاظ کردن این گروه‌ها تلاش کرده تا بتواند تمامی رشته‌های دانشگاهی را ذیل این عناوین کلی قرار دهد؛ بخش اصلی بیشترین تعداد آثار برگزیده را به خود اختصاص می‌دهد که گروه‌های شش‌گانه آن به شرح زیر است:

- ۱- گروه علوم پایه: فیزیک، شیمی، زیست‌شناسی، زمین‌شناسی، ریاضی و...
- ۲- گروه علوم کشاورزی و منابع طبیعی: زراعت، صنایع چوب، باغبانی، دامپرووری و...
- ۳- گروه هنر و معماری: معماری، نقاشی، موسیقی، عکاسی و...
- ۴- گروه فنی و مهندسی: کامپیوتر، الکترونیک، عمران، مکانیک، صنایع و...
- ۵- گروه علوم پزشکی و دامپزشکی: پزشکی، دندان پزشکی، دامپزشکی، پرستاری، مامایی و...
- ۶- گروه علوم انسانی: دین و فلسفه، زبان و ادبیات، روان‌شناسی، حقوق و علوم سیاسی، تاریخ، مدیریت و اقتصاد، علوم اجتماعی، تربیت بدنی و...

بخش ویژه

در این بخش معمولاً شعار سال که توسط رهبر معظم انقلاب هر ساله انتخاب می‌شود به عنوان یکی از موضوعات در نظر گرفته می‌شود؛ سایر موضوعات نیز با توجه به نیازهای کشور و مسائل جدید در حوزه دانش و فناوری انتخاب می‌شوند؛ به علاوه در سال‌های اخیر آثاری که به زبان فارسی توسط دانشجویان خارجی و یا دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور نگارش شده در بخش ویژه ارزیابی می‌شوند و به آثار برگزیده جوایزی اعطای می‌شود؛ این موضوع علاوه بر این که هدفی علمی را دنبال می‌کند به ترویج زبان و ادبیات فارسی نیز توجه جدی دارد؛ در سال جاری سومین دوره انتخاب کتاب سال دانشجویان فارسی‌نویس در قالب بخش ویژه جشنواره برگزار می‌شود؛ همچنین در بخش ویژه بر اساس اعلام نیاز سازمان‌ها و دستگاه‌ها موضوعاتی در فراخوان اعلام می‌شود که در سال‌های اخیر شاهد رشد

دانشجویی در کلیه حوزه‌های دانشگاهی به جامعه علمی، فرهنگی کشور است.

اهداف فرعی

این جشنواره علاوه بر اهداف کلان، اهداف فرعی دیگری را دنبال می‌کند که این اهداف اغلب صبغه فرهنگی دارند و مسئله ترویج فرهنگ کتاب و کتابخوانی را مورد نظر دارند؛ این اهداف فرعی به شرح زیر هستند:

- ۱- ترغیب و تشویق دانشجویان به تولید و خلق آثار مکتوب
- ۲- ایجاد رقابت سالم علمی در بین دانشجویان کلیه رشته‌های دانشگاهی
- ۳- ترویج و اشاعه فرهنگ کتاب و کتابخوانی
- ۴- ایجاد نشاط علمی در مراکز دانشگاهی و آموزش عالی کشور
- ۵- معرفی ناشران برتر دانشگاهی باهدف رونق نشر دانشگاهی
- ۶- جلب همکاری و حمایت ناشران حوزه دانشگاهی به منظور چاپ آثار دانشجویی
- ۷- قرار گرفتن این جشنواره در تقویم فرهنگی کشور در هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان برنامه‌ای شاخص و مهم

فرایند ارزیابی و آشنایی با کمیته علمی

کمیته علمی جشنواره کتاب سال دانشجویی در قالب گروه‌های شش‌گانه و بخش ویژه که مجموعاً نزدیک به ۲۵ شاخه علمی را تشکیل می‌دهد، به فعالیت می‌پردازد؛ ارزیابی کتاب در کمیته علمی با دقت و ظرافت‌های خاص خود انجام می‌شود و ملاحظات مهمی در دستور کار این کمیته قرار دارد؛ در فرایند آثار علاوه بر ارزش علمی اثر که مهم‌ترین شاخصه ارزیابی است به جنبه کاربردی بودن آثار نیز توجه می‌شود.

همچنین با توجه به دانشجویی بودن آثار تلاش می‌شود تا علاوه بر آثار برگزیده آثار بیشتری نیز به‌عنوان شایسته تقدیر معرفی شوند تا زمینه‌ساز تشویق دانشجویان به تولید علم باشد.

داوران همکار در این جشنواره اغلب از پژوهشگران، اساتید و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی کشور هستند و در سال‌های اخیر از ظرفیت‌های علمی برگزیدگان ادوار گذشته جشنواره نیز در ارزیابی‌ها استفاده شده است، البته بن‌مایه علمی اصلی این جشنواره را پژوهشگران و اعضای هیئت علمی جهاد دانشگاهی تشکیل می‌دهند؛ در دو دوره اخیر موسسه خانه کتاب نیز در فرایند اجرایی ارزیابی‌ها با دبیرخانه جشنواره همکاری بسیار خوبی داشته است که جای تقدیر دارد.

انتخاب ناشران برگزیده

ناشران دانشگاهی سهم مهمی از تولید دانش در کشور را عهده‌دار هستند و این نقش آفرینی در حوزه علوم انسانی بسیار جدی‌تر از سایر حوزه‌هاست؛ صنعت نشر در ایران به‌رغم سابقه طولانی هنوز به جایگاه واقعی خود نرسیده است و نه تنها در دنیا بلکه شاید در جهان اسلام و سطح منطقه نیز صنعت نشر ایران بروز و ظهور جدی ندارد، باین‌همه ناشران فعالی در زمینه کتب دانشگاهی در کشور هستند که بار اجرایی تولید دانش و مستندسازی آن را به دوش می‌کشند.

دبیرخانه کتاب سال دانشجویی همه‌ساله با توجه به میزان تاثیرگذاری ناشران دانشگاهی در چاپ آثار دانشجویی تعدادی از ناشران را معرفی و در مراسم اختتامیه جشنواره مورد تقدیر قرار می‌دهد؛ این اقدام علاوه بر تشویق ناشران به تسهیل فرایند چاپ کتاب‌های ارزشمند دانشجویان کمک کرده و راه را برای نشاط علمی هر چه بیشتر دانشجویان باز می‌کند. سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی به‌عنوان یک ناشر دانشگاهی دغدغه‌ها و مشکلات ناشران دانشگاهی را به‌خوبی می‌شناسد و با معرفی ناشران برتر دانشگاهی در جشنواره تلاش کرده است تا گامی در مسیر رفع مشکلات و بهبود وضعیت نشر دانشگاهی بردارد.



فعالیت‌های هنری مرتبط با کتاب و کتاب‌خوانی، تقدیر از ناشران فعال در حوزه کتاب دانشگاهی و تجلیل از اساتیدی است که در حوزه نشر خدمات شایسته تقدیری را داشته‌اند؛ این بخش در محورهای زیر اجرایی می‌شود:

- جشنواره نگارستان کتاب
- (معرفی آثار هنری مرتبط با کتاب)
- معرفی مولف جوان
- معرفی ناشر برتر
- معرفی مولف پرکار
- معرفی اساتید خادم کتاب

تعداد این موضوعات هستیم.

بر این اساس مجموعه موضوعات جشنواره در بخش ویژه در سه محور زیر تعریف می‌شود.

- انتخاب موضوعات مبتنی بر مسائل روز کشور
- معرفی آثار برتر دانشجویان فارسی‌نویس
- موضوعات مورد نظر مشارکت‌کنندگان در جشنواره

بخش جنبی

هدف اصلی این بخش ترویج فرهنگ کتاب و ایجاد انگیزه در نویسندگان جوان و کثیرالتالیف، تجلیل از



حمیدرضا ضاطبی در گفت و گو با رایمه:

ترویج روحیه خودباوری در جوانان

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

معجزه پیامبر (ص) کتاب است و اولین آیات قرآن که به پیامبر (ص) نازل شد با موضوع علم و قلم است. این اهمیت به حدی است که خداوند متعال به قلم قسم می‌دهد. این مطلب نشان‌دهنده این است که دین اسلام برای انسان‌ها حرمت عقلانی قائل است. اسلام با منطق اصلی خود باب گفت‌وگوی علمی را باز کرده است. جهاد دانشگاهی توجه ویژه‌ای به تولید و کاربردی کردن علم به منظور حل مشکلات جامعه داشته است. علم تولید قدرت و ثروت می‌کند. غربی‌ها پس از این که از غفلت ما استفاده کردند و جلورفتند، سعی کردند به ما القا کنند که ما توانایی تولید علمی نداریم. آن‌ها سعی کردند خودباوری را از نسل جوان ما بگیرند. هم‌اکنون شبکه بسیار گسترده‌ای از تولیدات فنی، علمی و پژوهشی در اختیار داریم. همچنین شبکه گسترده‌ای برای کاربردی کردن و ارائه این فناوری‌ها و پژوهش‌ها به جامعه داریم و به آن مفتخریم. بیش از یازده هزار پروژه علمی و فناوری در کشور ایجاد کرده‌ایم. در عین حال، کمتر از بیست درصد از منابع مورد نیاز

حمیدرضا ضاطبی، رئیس جهاد دانشگاهی و رئیس شورای مرکزی سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی است. با او درباره فعالیت‌های جهاد دانشگاهی در زمینه رشد علم و فناوری، ارتقای نقش دانشجویان در چرخه تولید علم و نقش جشنواره کتاب سال دانشجویی در این گفت‌وگویی داشته‌ایم که مشروح آن در ادامه از نظر می‌گذرد.

و وقایع تاریخی برای استفاده از آن‌ها در جوامع از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بر همین اساس، کتاب در همه جوامع، ملل و ادیان الهی، به‌ویژه دین مبین اسلام، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است.

● به نظر شما مستندسازی تولید علم تا چه میزان اهمیت دارد و جهاد دانشگاهی در این راستا چه فعالیت‌هایی داشته‌است؟
مستندسازی، تولید علم و روش کاربردی کردن تجربیات



ما دولتی است و بیش از هشتاد درصد از منابع ما حاصل تجاری سازی علم و فناوری و به خاطر ماهیت کاربردی بودن پروژه‌ها و طرح‌هایمان بوده است.

● **جهاد دانشگاهی چه فعالیت‌هایی در راستای ترویج علم داشته است؟**

خوشبختانه جهاد دانشگاهی از همان ابتدا اهتمام ویژه‌ای به ترویج علم داشته است. از سال ۱۳۶۰، انتشارات جهاد دانشگاهی تأسیس شد؛ چون نیاز بود استادان دانشگاه‌ها آموخته‌های خود را مکتوب کنند تا همه جامعه از آن‌ها استفاده کنند. امروز مفتخریم که در این حوزه و با اهداف والای خدمت به حوزه علم و پژوهش بیش از هزاران جلد کتاب توسط سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی منتشر شده است. یکی از اقدامات مهم سازمان انتشارات و معاونت فرهنگی در اشاعه و ترویج فرهنگ کتاب و کتاب‌خوانی برگزاری جشنواره کتاب سال دانشجویی است که امسال بیست و چهارمین دوره آن را می‌گذرانیم. همین جشنواره

توانسته اعتماد دانشجویان را به خود جلب نموده و باعث ظهور و بروز استعدادهای جوانان در این زمینه شود. از دیگر کارهای ارزنده جهاد دانشگاهی، در حوزه نشر، ایجاد پایگاه علمی جهاد دانشگاهی با نام SID است که هدف آن، اشاعه و ترویج اطلاعات علمی، گسترش سریع خدمات، اطلاع‌رسانی و افزایش سرعت آگاهی محققان و دانشمندان ما از دستاوردهای علمی است. الان تعداد مقالات بسیاری در SID جمع‌آوری شده و بیش از یک میلیون مقاله از ۱۷۷۵ نشریه به زبان فارسی و انگلیسی در اختیار ماست و دانش پژوهان می‌توانند به صورت رایگان از آن‌ها استفاده کنند.

● **به نظر شما مهم‌ترین مشکلات تولید علم و فناوری در کشور چیست؟ برای رفع این مشکلات چه راهکاری پیشنهاد می‌دهید؟**

از مشکلات ما در این حوزه سرعت تولید علم و کاربردی کردن و استفاده درست از آن است که به توسعه فرهنگی، اقتصادی و سیاسی بستگی دارد. مادر تولید علم با آفتی مواجه هستیم؛ یعنی اگر برای تولید و مصرف علم متقاضی داشته باشیم سرعت تولید علم هم بیشتر می‌شود و با کاربردی کردن آن در جامعه مواجه خواهیم شد اما متأسفانه باید بگویم یکی از آفات بزرگ در کشور ما توجه به مدرک‌گرایی است. متأسفانه نقش مدرک‌گرایی در احساس و ایجاد جایگاه اجتماعی بسیار زیاد است. نقشی که مدرک‌گرایی در افزایش حقوق و جایگاه اجتماعی، در همه سازمان‌های دولتی و شبه دولتی، ایجاد کرده است، خود مشکل‌آفرین شده است و نتیجه آن، تولید مقاله، رساله و کتاب به صورت نیابتی در همین خیابان انقلاب است که هر وقت از این منطقه رد می‌شویم متأثرمان می‌کند و از این بابت دچار مصیبت شده‌ایم. البته در شورای عالی انقلاب فرهنگی این بحث به صورت جدی مطرح شده است که باید قوه قضاییه و نیروی انتظامی با این موضوع برخورد جدی کنند. در حال حاضر مادر تولید علم و فناوری مشکل جدی نداریم. ما توان تولید علم و فناوری را داریم اما باید با مدیریت و تکمیل زنجیره آن درست شود تا کارکرد مناسب و شکوفایی آن را میسر سازیم. متأسفانه در کشور ما، هم در بحث توسعه عمرانی و هم در توسعه علم و پژوهش، پراکنده کاری وجود دارد و این در حالی است که باید اولویت‌های توسعه صنعتی خود را مشخص کنیم. به جای اینکه در ده زمینه هزینه کنیم در صد زمینه هزینه می‌کنیم و معمولاً هم به نتیجه نمی‌رسیم. با وجود این که در همه جای دنیا اولویت‌ها را مشخص می‌کنند، اما ما این کار را نمی‌کنیم. پژوهش‌ها باید دارای اولویت باشد و در ادامه تبدیل به ثروت شود و حتی هزینه خود را هم در بیاورد. تناسب خوبی در میان آثار رسیده به جشنواره وجود ندارد و کتاب‌های رسیده در حوزه فنی مهندسی کم است. این موضوع در شورای عالی هم گزارش شده است. علاقه

● **بیشترین تشویق و دلگرمی برای آثار تالیفی مورد استفاده قرار گرفتن آنها و یا خوانده شدن آنهاست. این هم زمانی تحقق می‌یابد که هم آثار تالیفی، آثار ارزشمندی باشد و هم جامعه تشنه خواندن و استفاده از آثار ارزشمند باشد.**

دانشجو برای رفتن به رشته ریاضی و انتخاب رشته‌های فنی مهندسی کم شده است چون آن‌ها احساس می‌کنند کاری برای رشته‌هایی که آن‌ها انتخاب می‌کنند وجود ندارد. دلیل آن هم این است که نمی‌خواهند از علم و فناوری داخلی استفاده کنند. تعداد کتاب‌ها در علوم انسانی بسیار زیاد و خوب است اما آثار آن‌ها عموماً ترجمه و برگرفته از منابع غیر اسلامی و در نتیجه از نظر فرهنگی و عقیدتی نامتناسبی باشند.

● **بهترین روش‌های حمایتی از آثار تالیفی و ترجمه‌ای دانشجویان چیست و سیاست‌های حمایتی جهاد دانشگاهی از جشنواره کتاب سال دانشجویی چه خواهد بود؟**

برای انتشار فعالیت‌های علمی و استفاده همه از نتایج آن در حیطه‌های مختلف و همچنین جلوگیری از انجام کار موازی در توسعه علمی ضروری است در سطح ملی و بین‌المللی نتایج کار علمی محققان، اساتید دانشگاه‌ها و دانشجویان با مستندسازی از طریق نوشتن مقاله و با کتاب انتشار یابد. بیشترین تشویق و دلگرمی برای آثار تالیفی مورد استفاده قرار گرفتن آنها و یا خوانده شدن آنهاست. این هم زمانی تحقق می‌یابد که هم آثار تالیفی، آثار ارزشمندی باشد و هم جامعه تشنه خواندن و استفاده از آثار ارزشمند باشد. این کار زمانی اتفاق می‌افتد که ما تصمیم بگیریم کشور خود را به صورت دانش بنیان اداره کنیم؛ یعنی مبنای اتخاذ در تصمیم، کار علمی باشد و با اقتصاد ما اقتصاد متکی بر توسعه علمی و فناوریانه پیشرفته داخلی باشد. همان چیزی که امروز به درستی رهبر معظم انقلاب نام آن را اقتصاد مقاومتی نهاده‌اند. اقدام مهم دیگر قدردانی از آثار تالیفی ارزشمند و یا تشویق به تالیف نتایج فعالیت‌های علمی ارزشمند و یا ترجمه آثار ارزشمند خارجی، برگزاری جشنواره‌های ملی است تا این آثار در سطح کشور ارائه، مطرح و مورد قدردانی قرار گیرند. اقدام جهاد دانشگاهی در برگزاری این جشنواره نیز در راستای تحقق همین هدف بوده است.

● **چشم‌انداز جشنواره را چگونه ترسیم می‌کنید؟**

جهاد دانشگاهی مهمترین فعالیت خود را در راستای فرهنگ سازی، دانش بنیان اداره شدن جامعه، الگوسازی امکان انجام کارهای بزرگ علمی و فناوریانه در کشور می‌داند و با استفاده از ظرفیت دانشجویی کشور و همچنین استفاده از تریبون‌های در اختیار برای تبلیغ و ترویج این امر ضروری و مورد نیاز کشور اهتمام خواهد داشت.

اگر پس از اختتامیه، محصولات و مولفان به حال خود رها شوند و حمایتی صورت نگیرد، جشنواره ناقص خواهد بود، به همین دلیل تلاش می‌کنیم با کارهای تکمیلی از جمله فعال کردن «انجمن برگزیدگان جشنواره کتاب سال دانشجویی»، این افراد را به تداوم فعالیت در حوزه نشر ترغیب کنیم.

جامعه هدف دانشجویان صاحب‌قلم و باهدف ترغیب و تشویق آن‌ها جای خود را در برنامه‌های فرهنگی کشور باز کرده است.

● برنامه‌های بعدی جشنواره کتاب سال دانشجویی چه خواهد بود؟

اگر پس از اختتامیه، محصولات و مولفان به حال خود رها شوند و حمایتی صورت نگیرد، جشنواره ناقص خواهد بود، به همین دلیل تلاش می‌کنیم با کارهای تکمیلی از جمله فعال کردن «انجمن برگزیدگان جشنواره کتاب سال دانشجویی»، این افراد را به تداوم فعالیت در حوزه نشر ترغیب کنیم؛ و بکتور هوگو می‌گوید: «خوشبخت کسی است که به یکی از دو چیز دسترسی دارد؛ با کتاب‌های خوب، یا دوستانی که اهل کتاب باشند» با فعال کردن این انجمن ما دوستداران کتاب را گرد هم می‌آوریم؛ همین انجمن، بازوی سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی جشنواره‌های آتی خواهد بود.

همچنین طی سال‌های اخیر برنامه‌های ترویجی جهت معرفی هرچه بهتر آثار برگزیده انجام گرفته است و در سلسله برنامه‌های نقد و بررسی کتاب، به بررسی آثار برگزیده جشنواره با حضور مولفان جوان، ناشران و کارشناسان پرداخته شده است که مطمئن می‌تواند باعث تشویق بیشتر دانشجویان به انس با کتاب شود.

یکی دیگر از برنامه‌ها؛ دریافت آثار فارسی‌نویسان سراسر جهان در این جشنواره است تا بتوان با حضور اندیشمندان حاضر در سایر کشورها، جشنواره را در سطح بین‌المللی نیز مطرح کرد؛ کم نیستند دانشجویانی که علی‌رغم عدم حضور در کشور، به نشر دانسته‌های علمی خود به زبان فارسی پرداخته‌اند؛ در دوره‌های اخیر، تعداد آثار شرکت‌کننده اندک بودند که ان‌شاءالله با برنامه‌های منسجم و مدون، حجم آثار افزایش خواهد یافت.

● نقش کتاب را به عنوان یک کالای فرهنگی، در توسعه فرهنگ چگونه ارزیابی می‌کنید؟
در شرایطی که می‌توان گفت روابط پیچیده اجتماعی و مشکلات روزمره، مطالعه‌را، حتی برای علاقه‌مندان به کتاب کاهش داده است و وجود رسانه‌های سمعی

تشکیل انجمن برگزیدگان جشنواره کتاب سال دانشجویی

سعید پورعلی، معاون فرهنگی جهاد دانشگاهی و عضو شورای سیاست‌گذاری جشنواره کتاب سال دانشجویی است؛ او دارای دکتری تخصصی علوم سیاسی، گرایش جامعه‌شناسی سیاسی از دانشگاه تهران، عضو و نایب رییس شورای مرکزی سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی از شهر یورماه سال ۱۳۹۴ است؛ پورعلی چند دوره مدیر هیئت‌دوران این جشنواره در گروه علوم انسانی، شاخه علوم سیاسی و نیز مسئول بخش ویژه این جشنواره در برخی ادوار بوده است و در حال حاضر عضو شورای سیاست‌گذاری هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران است.

او اعتقاد دارد اگر پس از اختتامیه، محصولات و مولفان به حال خود رها شوند و حمایتی صورت نگیرد، جشنواره ناقص خواهد بود، به همین دلیل باید با کارهای تکمیلی و با فعال کردن «انجمن برگزیدگان جشنواره کتاب سال دانشجویی»، این افراد را ترغیب به تداوم فعالیت در حوزه نشر کنیم، با او پیرامون سیاست‌های حمایتی از جشنواره کتاب سال دانشجویی و چشم‌انداز آن گفت‌وگویی داشته‌ایم که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

● هدف از برگزاری جشنواره کتاب سال دانشجویی چیست؟

جهاد دانشگاهی به‌عنوان مجموعه‌ای علمی و فرهنگی، ترویج و نشر کتاب و کتاب‌خوانی و نشر آثار علمی را جزو محورهای فعالیت خود قرار داده و از این رو یکی از اصلی‌ترین برنامه‌های ترویجی کتاب و کتاب‌خوانی در جهاد دانشگاهی، جشنواره کتاب سال دانشجویی است؛ طی ۲۳ دوره برگزاری جشنواره کتاب سال دانشجویی، تلاش شد که دانشجویان جهت تولید محصولات علمی و ورود به بحث نشر و کتابت آثار تشویق شوند؛ چراکه هدف از برگزاری این جشنواره در درجه اول، شناسایی

● جایگاه جشنواره را در میان دانشگاهیان چگونه ارزیابی می‌کنید؟

خوشبختانه به‌عنوان یکی از اعضای شورای سیاست‌گذاری هفته کتاب شاهد این قضیه هستم که جشنواره کتاب سال دانشجویی در تقویم «هفته کتاب» جا گرفته است و عملکرد قابل قبول در کنار تداوم برگزاری، به اعتبار این جشنواره افزوده است. جشنواره‌ای که تقریباً همگام با جشنواره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران برگزار می‌شود، اما با

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین جشنواره کتاب سال دانشجویی



اگر به ضرورت گسترش نشر کتاب و فراگیر شدن کتاب‌خوانی برای حفظ فرهنگ انسانی و تقویت قدرت انسان در برابر یورش پیام‌آوران ویرانگر اعتقاد داریم، باید از تمامی راه‌های ارشادی و تشویقی بهره‌جوییم و با برگزاری چنین جشنواره‌هایی شوق و ذوق را در افراد جامعه به‌ویژه جوانان برانگیزیم.

و بصری خودی و غیر خودی، به دلیل سهولت برقراری ارتباط، اوقات فراغت آنان را پر می‌کند و به موازاتش گرانی کاغذ و خدمات چاپ، نمی‌توان برای گسترش فرهنگ کتاب‌خوانی و افزایش مطالعه به «شعار» و «موعظه» بسنده کرد.

اگر به ضرورت گسترش نشر کتاب و فراگیر شدن کتاب‌خوانی برای حفظ فرهنگ انسانی و تقویت قدرت انسان در برابر یورش پیام‌آوران ویرانگر اعتقاد داریم، باید از تمامی راه‌های ارشادی و تشویقی بهره‌جوییم و با برگزاری چنین جشنواره‌هایی شوق و ذوق را در افراد جامعه به‌ویژه جوانان برانگیزیم.

آثار ارزشمند به‌مثابه گنج و دارایی‌هایی هستند که همگان را بهره‌مند می‌سازد؛ این آثار باید توسط اهل فن، شناسایی و به جامعه معرفی شوند؛ مولفان و مترجمان جوان نیز باید تشویق و به ناشران و جامعه علمی معرفی شوند.

کتاب را باید یکی از زیباترین و مهم‌ترین جلوه‌های فرهنگی بدانیم و آن را از گران‌سنگ‌ترین پدیده‌ها و میراث بشر به حساب آوریم؛ شکوه این ارزش را می‌توان در تابلو «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلَمَ بِالْقَلَمِ»؛ پروردگاری که به قلم آموخت (علق/۴) جستجو کنیم؛ خدای بزرگ به قلم و حرمتش سوگند یاد کرده و معجزه همیشه جاوید آخرین سفیر سعادت را کتاب آسمانی دانسته است.

● همکاری سایر نهادها با این جشنواره چگونه است؟

سازمان‌ها و موسسات فرهنگی و مسئول باید پیش‌تاز عرصه فکر و فرهنگ باشند و اهل قلم را ترغیب کنند به مطالعه و آن‌ها را تشویق کنند که به تحقیق بپردازند و حاصل تلاش‌هایشان را در دسترس همگان قرار بدهند و به پویایی و بالندگی فرهنگ جامعه مدد برسانند.

جهاد دانشگاهی با همیاری نهادهای ذی‌ربط حداکثر تلاش خود را جهت بهتر برگزار کردن این برنامه در این دوران، انجام داده است، اما حقیقتاً نیاز به توجه بیشتر و حمایت‌های پربارتر مادی و معنوی از سمت نهادهای دیگر حس می‌شود، امیدوارم با حمایت‌های بیشتر شاهد ارتقای کیفی جشنواره در سال‌های آتی باشیم.

فراهم کردن شرایط انتشار آثار، بهترین حمایت است، اما این کار به تنهایی از جهاد دانشگاهی ساخته نیست؛ چرا که جهاد امکانات کافی در اختیار ندارد و باید نهادهای دیگری مانند وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان‌های فرهنگی دیگر که در جامعه کارهای عام‌المنفعه انجام می‌دهند، از این آثار حمایت کنند.

دلگرمی اساتید و پرورش دهندگان این دانشجویان را هم فراهم می‌کند؛ در هر حال، برای هر استادی بسیار خوشایند است که ببیند دانشجویان و شاگردان او آثاری را تدوین و منتشر کرده‌اند و البته ناگفته نماند تعداد زیادی از این دانشجویان، کارهای خود را زیر نظر اساتید خود به سرانجام رساندند، این خود «نتیجه ثانویه» این جشنواره است و موجب رضایت اساتید بوده است.

بهترین روش‌ها و سیاست‌های حمایتی
فراهم کردن شرایط انتشار آثار، بهترین حمایت است، اما این کار به تنهایی از جهاد دانشگاهی ساخته نیست؛ چرا که جهاد امکانات کافی در اختیار ندارد و باید نهادهای دیگری مانند وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان‌های فرهنگی دیگر که در جامعه کارهای عام‌المنفعه انجام می‌دهند، از این آثار حمایت کنند و در جهت نشر آن‌ها اقدامات خوبی صورت گیرد، چه بسا آثاری وجود داشته باشد که فرصت نشر پیدا نکرده‌اند، اگر بتوانیم کاری کنیم این آثار منتشر شوند و به بازار عرضه شوند، بهترین حمایت است.

در باره جایگاه جشنواره در میان دانشگاهیان نیز باید بگویم که استقبال دانشجویان تاکنون بسیار خوب بوده و در هر دوره، تعداد و تنوع آثار بیشتر شده است، البته گاهی در برخی دوره‌ها و در تعداد آثار حاضر در جشنواره، از نظر کمی، تغییراتی به وجود آمده که بیشتر به مسائل بازار نشر مربوط بوده، اما در مجموع استقبال خوب بوده است.

با توجه به اینکه این جشنواره هم جنبه فرهنگی و تربیتی در آن نهفته است و هم جنبه‌های علمی در آن لحاظ شده و اساتید دانشگاه در طول این سال‌ها، حمایت‌های خوبی از جشنواره داشته‌اند و می‌توان گفت مورد توجه آن‌ها بوده و موجبات تشویق جهاد دانشگاهی را فراهم کرده است.

شاید اگر از جنبه‌های مالی قرار بود جشنواره کتاب سال دانشجویی تداوم یابد، این جشنواره تاکنون تعطیل شده بود، اما تشویق اساتید و حمایت‌های آن‌ها از این جشنواره، باعث دلگرمی ما شده و توانسته‌ایم کار را ادامه دهیم.

در گفت و گو با علی منتظری مطرح شد:

مشارکت دانشجویان در فرایند گردآوری و داوری

علی منتظری، رییس اسبق جهاد دانشگاهی و رییس پژوهشکده علوم بهداشتی جهاد دانشگاهی مشارکت دانشجویان در تمام فرایندهای برگزاری جشنواره کتاب سال دانشجویی همچون تبلیغ، جمع‌آوری و حتی داوری آثار را موجب گرمی و رونق بیشتر این جشنواره می‌داند؛ با و در باره جشنواره کتاب سال دانشجویی به گفت و گو نشستیم، در ادامه مشروح آن از نظر می‌گذرد.

برگزاری جشنواره کتاب سال جمهوری اسلامی، می‌توان گفت ایده اصلی برگزاری جشنواره کتاب سال دانشجویی، از این جشنواره اتخاذ شد و هدف اصلی آن هم تشویق دانشجویان به نوشتن کتاب و آثار مکتوب بود؛ طی سال‌ها به نظر می‌رسد، برگزاری این جشنواره بازتاب مثبت و خوبی در سطح دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور داشته است و تعداد زیادی از دانشجویان که در دوران تحصیل خود، کتبی را ترجمه و یا تالیف کرده‌اند، آثار خود را به این جشنواره ارائه کردند و در هر سال که این جشنواره به جلو تر رفته و از عمر آن گذشته، نواقص قبلی برطرف شده و جشنواره به شکل کامل‌تری به پیش رفته است.

تشویق دانشجویان توسط اساتید

جهاد دانشگاهی با توجه به نقشی که در دانشگاه‌ها و جامعه داشته و دارد، در این زمینه به دنبال بسترسازی و تربیت علمی دانشجویان مستعد مشغول تحصیل در دانشگاه‌هاست؛ نگاه جهاد دانشگاهی به این نوع فعالیت‌ها یک اقدام الگویی و نمونه‌سازی در جهت جلب نظر و کشف استعدادها در فضای آموزش عالی کشور بوده و این کار علاوه بر آنکه موجب تشویق دانشجویان برای ورود به عرصه تالیف و ترجمه می‌شود، موجبات

جشنواره کتاب سال دانشجویی، یکی از سلسله برنامه‌های فرهنگی و سراسری جهاد دانشگاهی است که در سال‌های گذشته به ابتکار آقایان دکتر ایمانی خوشخو و مسجدجامعی در جهاد دانشگاهی و در عرصه فرهنگی بنا نهاده شد و برنامه‌های فرهنگی بسیاری برای دانشجویان طراحی شد که توسط بخش فرهنگی این نهاد در دانشگاه‌های کشور اجرا می‌شد و تعداد زیادی از آن‌ها از جمله «جشنواره کتاب سال دانشجویی» تداوم اجرا دارد.

شکل‌گیری ایده اصلی برگزاری جشنواره

در فضای فرهنگی و عمومی کشور و با توجه به

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین جشنواره کتاب سال دانشجویی



حمایت از آثار نوقلمان دانشجو

جشنواره کتاب سال دانشجویی مولود هفته کتاب است، فعالیتی ملی که تنها یک سال از هفته کتاب قدمت کمتری دارد؛ با تولد هفته کتاب و استمرار برگزاری آن، زایش‌های فرهنگی و خاصه فعالیت‌های مرتبط با کتاب دیگری از دل آن صورت گرفت که یکی از آن‌ها جشنواره کتاب سال دانشجویی است. این جشنواره دارای دبیرخانه‌ای منظم و فعال در طول سال است که کتاب و پایان‌نامه‌های دانشجویی را در حوزه‌های مختلف رصد می‌کند و با دآوری هدفمند سالانه بهترین آثار را معرفی و برجسته می‌کند.

اهمیت این جشنواره علاوه بر تأثیری که بر دانشجویان به جهت تبدیل فعالیت‌های علمی و پژوهشی به کتاب دارد، در بازار نشر تأثیرگذاری نسبی دارد؛ زیرا ناشران ممکن است با بیم از شرایط اقتصادی حاکم بر بازار نشر نسبت به انتشار آثار مولفان جوان و نوقلم اقدام نکنند، اما برگزاری این جشنواره و کمک به انتشار آثار و حمایت‌هایی که از انتشار آثار نوقلمان دانشجو صورت می‌پذیرد، ناشران را نیز به انتشار آثار دانشجویان ترغیب می‌کند.

در این میان نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور نیز که از مخاطبان جوان و سلاقی متنوعی در کتابخانه‌های عمومی برخوردار است در سه سال گذشته و با نگاهی نو، تلاش کرده به نوعی تلاش‌های دانشجویان را راجع نهد و در جشنواره کتاب سال دانشجویی مشارکت کند؛ مشارکت در جوایز برگزیدگان به عنوان یک ابزار تشویقی برای مولفان و مترجمان دانشجو و نیز حمایت و خرید آثار برگزیده به عنوان ابزاری در جهت کمک به توزیع این کتاب‌ها و ارسال آثار به کتابخانه‌ها، از اهداف این نهاد در حمایت از آثار برگزیده است.

امیدواریم با سیاست‌گذاری صحیح و کمک مجموعه‌های ذی‌ربط، سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی و دبیرخانه کتاب سال دانشجویی سالانه نویسندگان صاحب علم و صاحب‌قلم را به جامعه خوانندگان کشور معرفی کند.

محمداله یاری

معاون توسعه کتابخانه‌ها و کتاب‌خوانی



چشم‌انداز و آینده جشنواره

اگر به سوابق این جشنواره نگاهی بیاندازید، خواهید دید از دل همین جشنواره و مسابقه، اساتید بارزی بیرون آمده‌اند که امروز در دانشگاه‌ها مشغول فعالیت هستند؛ بنده، یک‌زمانی به‌طور اتفاقی با یکی از برگزیدگان ادوار گذشته این جشنواره آشنا شدم و او اظهار کرد که اولین جایزه علمی در زمان دانشجویی را از جشنواره کتاب سال دانشجویی دریافت کرده است؛ پس از بررسی، متوجه شدم ایشان امروز یکی از اساتید بزرگ کشور هستند و در زمینه سرطان خون فعالیت دارند و مرکزی را با عنوان «مرکز سرطان خون» در بیمارستان شریعتی اداره می‌کنند.

چشم‌انداز اصلی جشنواره این بوده که بتواند استعدادهای درخشان را امیدوار کند که در کشور فرصت‌هایی برای بروز و ظهور توانمندی‌های علمی آن‌ها وجود دارد و این خود یک خدمت به جامعه علمی است و موجب جذب نخبگان دانشگاهی از طریق امیدوار کردن آن‌ها به آینده علمی‌شان است، اگر استعدادهای دانشجویی و یا نخبگانی که در دانشگاه‌ها حضور دارند و به دنبال فرصتی برای بروز استعدادها هستند، احساس کنند راه بسته است و امکان بروز این استعدادها وجود ندارد، ناامیدی بر آن‌ها غلبه می‌کند و ممکن است فکر مهاجرت را در آن‌ها تقویت کند، با چشم‌اندازی که برای جشنواره کتاب سال دانشجویی ترسیم شده، می‌تواند فرصت بروز و ظهور استعدادها را میان دانشجویان تقویت کند و روزبه‌روز خود را در جذب دانشجویان نخبه، توانمندتر کند و در جهت کشف و معرفی این استعدادها اهتمام ورزد.

در جشنواره کتاب سال دانشجویی باید به هر دو بعد کمی و کیفی برگزاری جشنواره توجه شود؛ جهاد دانشگاهی باید چتر حمایتی خود را گسترده‌تر کند،

تبلیغات جشنواره بیشتر شود و همچنین برندگان جشنواره از تشویق‌های مناسب‌تری برخوردار شوند، حیفاست که در برخی زمینه‌ها جوایز بیشتری برای برندگان قائل می‌شوند، درحالی‌که باید برای کتاب ارزش بیشتری قائل شد؛ بودجه جهاد ممکن است پاسخگوی این نیاز نباشد و باید از حمایت‌های سایر مراکز علمی و فرهنگی و خیرینی که حاضر به مشارکت و سرمایه‌گذاری در این جشنواره هستند، استفاده شود. نکته دیگر آنکه مشارکت دانشجویان در فرایند برگزاری این جشنواره، گرمی و رونق بیشتر آن را فراهم می‌کند؛ باید با نگاه وسیع‌تر به این جشنواره بهاداده شود، اگر به‌طور سالانه این جشنواره برگزار شود و حالت تشریفاتی و سازمانی داشته باشد، آن شور، هیجان و گرمی لازم را نخواهد داشت، بهتر آن است که در برگزاری جشنواره کتاب سال دانشجویی، از برگزیدگان دوره‌های پیشین استفاده کرد، مشارکت دانشجویان در فرایند تبلیغ، جمع‌آوری آثار و دآوری، گرمی و رونق بیشتری به این جشنواره می‌بخشد و آن را از حالت تشریفاتی بودن درمی‌آورد؛ برخورد سازمانی با این جشنواره، ظلم در حق این جشنواره است.

توصیه‌ای به دانشجویان

در پایان توصیه‌ای هم به دانشجویان دارم؛ اگر دانشجویان می‌توانند بیشتر به تالیف روی بیاورند، نه صرفاً جمع‌آوری و گردآوری مطلب؛ در مورد ترجمه هم دقت بیشتری در ترجمه آثار داشته باشند، ترجمه تحت‌اللفظی و ظاهری خیلی نمی‌تواند منعکس‌کننده محتوای اثر باشد؛ لذا در ترجمه باید وسواس و دقت بیشتری را به خرج دهند که هم زبان فارسی آسیب نبیند و هم محتوای کتاب به‌درستی به مخاطبان منتقل شود.

● لطفا درباره جایگاه فعالیت‌های سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی به‌عنوان متولی جشنواره کتاب سال دانشجویی برای ما توضیح دهید.

مسئله چاپ و بحث کتاب به‌عنوان یکی از سرفصل‌های فرهنگ بسیار حائز اهمیت است؛ کتاب یکی از تاثیرگذارترین ابزارهای فرهنگی است و به خاطر ویژگی‌هایی که دارد از جهات بسیاری موثرتر است؛ کتاب علمی و دانشگاهی نیز جایگاه برجسته‌ای دارد، گونه‌های جدید کتاب مانند کتاب دیجیتال و کتاب گویاسفره کتاب را پررنگ‌تر کرده است، جهاد دانشگاهی به خاطر ویژگی‌هایی فرهنگی که دارد، کتاب نقش پررنگی در آن داشته است؛ در واقع، جهاد دانشگاهی در اوایل یکی از تأمین‌کنندگان عمده کتاب دانشگاهی در سطح کشور بود که این امر تا اندازه‌ای خود به سبب نبود رقبا بوده است.

با ورود رقبا و نیز تغییر فاز جهاد دانشگاهی، افت شدیدی در زمینه چاپ کتاب شاهد بودیم، اما با تأسیس سازمان انتشارات، موجی در کل مجموعه جهاد دانشگاهی ایجاد شد؛ اگر ما در مجموعه جهاد دانشگاهی کتاب را صرفاً پدیده‌ای اقتصادی ملاحظه نکنیم و به بعد فرهنگی آن بذل توجه بیشتری کنیم، بی‌شک موفق‌تر خواهیم بود و حتی از لحاظ اقتصادی نیز رشد بیشتری خواهیم کرد؛ سازمان انتشارات در چند سال گذشته فعالیت پر فروغی داشته و شاهد آن کسب جوایز در جشنواره‌های متعدداست.

● به نظر شما فعالیت‌های فرهنگی جهاد دانشگاهی در زمینه کتاب به چه صورت بوده است؟

همان‌گونه که مستحضرید یکی از ویژگی‌هایی که برای انتخاب ناشر برتر حائز اهمیت است، فعالیت‌های فرهنگی است که ناشر انجام داده است؛ فعالیت‌هایی مانند رونمایی از کتاب، نقد کتاب، اطلاع‌رسانی در مورد کتاب، نشریه در مورد کتاب و... سازمان انتشارات همیشه، پایه‌ای تولید کتاب، این قبیل برنامه‌های

محمدسلگی؛

سفره کتاب پر بارتر شده است

دکتر محمدسلگی به‌عنوان یکی از مدیران عرصه کتاب و نشر که خود سال‌ها درگیر این حوزه بوده است و به تحقیق و تجربه زوایای گوناگون آن رادیده است و از این رو، سخن‌های بی‌شماری در این باب دارد؛ سابقه طولانی او در انتشارات جهاد دانشگاهی و مسئولیت کنونی‌اش به‌عنوان مدیر کل دفتر توسعه کتاب و کتاب‌خوانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ما را بر آن داشت تا با او در خصوص وضعیت نشر در کشور گفت‌وگویی داشته باشیم که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

فرهنگی رانیز در دستور کار خود قرار داده است؛ به‌طور مثال، ما در ایام نمایشگاه کتاب، برنامه‌های متعددی در مورد کتاب داشته‌ایم و هیچ‌گاه از این مسئله غفلت نکرده‌ایم.

سازمان انتشارات از آغاز به کار هفته کتاب که بیست دوره آن را پشت سر گذاشته‌ایم، همواره یکی از اعضای اصلی ستاد برگزاری این هفته بوده است؛ هم‌چنین سازمان انتشارات دو فعالیت فرهنگی مهم جشنواره کتاب سال دانشجویی و پایان‌نامه سال دانشجویی را بر عهده داشته است که علی‌رغم مضایق مالی‌ای که با آن مواجه بوده است، اما خود سازمان هیچ‌گاه این دو جشنواره را متوقف نکرده است.

توقف چندساله جشنواره پایان‌نامه سال به سبب تغییر رویکرد مدیران ارشد جهاد دانشگاهی بوده است که آن را خارج از حیطه سازمان انتشارات می‌دانستند؛ افزون بر این، ما در واحدها هم برنامه‌های فرهنگی متنوعی پیرامون کتاب داشته‌ایم.

به‌طور مثال واحد مشهد برنامه‌های بسیار خوبی در مورد کتاب اجرا کرده است؛ کمتر جایی در کشور به گستردگی جهاد دانشگاهی است که در طی یک‌زمان بیست، بیست‌و‌پنج ساله برنامه‌های متنوع و متعددی در مورد کتاب برگزار کرده باشد؛ دستاوردهای ما در جشنواره‌های کتاب سال و پایان‌نامه سال دانشجویی بسیار خوب بوده است، علی‌رغم مشکلات مالی متعددی که با آن گریبانگیر بودیم؛ ارتباط ما با ناشران همواره ارتباط خوب و مثمر ثمری بوده است و سازمان انتشارات از جمله پیشگامان در تاسیس تشکل ناشران بوده است.

● در ابتدای سخنانتان اشاره‌ای به افت جدی جهاد دانشگاهی در اواخر دهه هفتاد، در زمینه نشر کردید؛ دلایل این افت چه بود؟

در دولت سازندگی، رویکرد دولت عمدتاً معطوف به ساختارهای شرکت‌مانند بود که این مسئله به جهاد دانشگاهی نیز ورود پیدا کرد و به تبع آن، این دیدگاه شکل گرفت که انتشارات در جهاد دانشگاهی صرفه اقتصادی ندارد و باید به صورت شرکت دربیاید، نمونه آن موسسه ماجد و نشر جهاد دانشگاهی علوم پزشکی شهید بهشتی بودند که هر دو ورشکست شدند؛ لذا برخی از مدیران این دیدگاه را داشتند که فعالیت انتشاراتی برای جهاد دانشگاهی مهم نیست، در مجموع باید گفت که عدم اعتقاد مدیران به انتشارات و نیز شرکتی کردن فعالیت انتشارات موجب افت جدی جهاد دانشگاهی در حوزه نشر شد؛ در اوایل دهه هشتاد و با تغییر فضای دولت، مجدداً به بخش انتشارات توجه شد که در نتیجه آن سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی تاسیس شد.

● می‌توان گفت که تمام این فرایندها مقدمه‌های برای تشکیل سازمان انتشارات بوده است؟

نمی‌شود گفت که این‌ها مقدمه‌ای بر سازمان انتشارات بوده است؛ چون اگر دیدگاه‌های گذشته در مورد انتشارات همچنان وجود داشت شاید سازمان انتشارات هرگز تاسیس نمی‌شد، ما خودمان را در قالب یک سازمان فرهنگی مطرح کردیم و به سمت شرکتی شدن نرفتیم، اعتقاد مدیران در آن دوره به گسترش فعالیت‌های فرهنگی بود، از سال ۷۸ به بعد، نهادهای فرهنگی متعددی مانند ایسنا، مرکز افکارسنجی، سازمان دانشجویان، سازمان انتشارات، مرکز گردشگری و... در جهاد دانشگاهی تاسیس شد.

● یکی از دلایل ضعف در اقتصاد نشر عدم اقبال مردم به کتاب در یک دهه اخیر است؛ چه میزان از این عدم اقبال را معطوف به خود ناشران می‌دانید و چه میزان را معطوف به کتاب‌خوانان مردم؟

ببینید این یک بحث پیچیده‌ای است که باید از مناظر مختلف آن را مورد بحث قرارداد؛ در واقع، این یک موضوع چندبعدی است؛ اخیراً یک گزارشی منتشر شده است که سرانه مطالعه کتاب در کشور را روزانه ۱۸ دقیقه و مطالعه موبایل را روزی دو ساعت تخمین زده است؛ همان‌طور که مستحضرب مطالعه موبایل را چون تاثیر جدی در روند رشد ذهنی ندارد، مطالعه غیر مفید محسوب می‌کنند؛ البته مبانی نظری این قبیل تحقیق‌ها متفاوت است؛ به‌طور مثال در تحقیقی خواندن دعا، حل جدول، خواندن مجلات ورزشی رانیز در زمره سرانه مطالعه حساب کرده است و در جایی دیگر حذف شده است؛ صرف‌نظر از اینکه کدام شاخص‌ها را باید به‌عنوان میزان مطالعه در نظر بگیریم، تجربه نشان داده است که میزان مطالعه ما نسبت به سایر کشورها کمتر است؛ بخشی از این اقبال یا عدم اقبال به کتاب به جنسیت، سن، حلقیات فردی و... بستگی دارد و بخشی از آن به جامعه بازمی‌گردد؛ هر کدام از این‌ها سهمی در این وضعیت ناه‌سامان دارند؛ برخی نیز مسائل اقتصادی، تنوع بیش‌از‌حد کتاب، عدم وجود نویسندگان مشهور را در این وضعیت سهیم می‌دانند.

● کیفیت پایین چاپ هم می‌تواند موجب عدم اقبال مردم به کتاب شود؟

این نکته هم می‌تواند در این وضعیت موثر باشد اما نه زیاد؛ زیرا در گذشته کیفیت چاپ به مراتب از امروز پایین‌تر بود اما اقبال به کتاب بیشتر از امروز بود؛ همان‌طور که در ابتدا عرض کردم، این مسئله پدیده‌ای چندبعدی است که باید از زوایای گوناگون مورد بررسی قرار گیرد؛ در مجموع، باید گفت که مطالعه تابعی است از وضعیت کلی کشور و ساختارهای سیاسی، فرهنگی و اجتماعی کشور بر میزان مطالعه تاثیر می‌گذارد.

قرار گیرد؛ در مجموع، باید گفت که مطالعه تابعی است از وضعیت کلی کشور و ساختارهای سیاسی، فرهنگی و اجتماعی کشور بر میزان مطالعه تاثیر می‌گذارد.

● جهاد دانشگاهی به سهم خود چه راهکارهایی می‌تواند برای برون‌رفت از این وضعیت ارائه دهد؟

جهاد دانشگاهی همواره این قبیل برنامه‌ها را در دستور کار خود داشته است و کارهای متعددی در این زمینه انجام داده است؛ مانند برنامه چراغ مطالعه که جهاد دانشگاهی واحد قزوین انجام داده است یا برنامه‌هایی که در جهاد دانشگاهی زنجان، اصفهان و مشهد انجام شده است؛ به نظر من جهاد دانشگاهی در حد وسع خود در این زمینه خوب کار کرده است اگرچه هنوز زمینه‌های زیاد و بکری وجود دارد که باید در آن زمینه‌ها کار انجام داد.

معتقدم که اصل کار کتاب‌خوانی در مدرسه است و اصولاً هر کس که کتاب‌خوان شده در بچگی و نوجوانی کتاب‌خوان شده است؛ به‌طور مثال، آقای غفاری در جهاد دانشگاهی اراک کتاب‌های اهدایی را در مدارس روستایی اراک توزیع می‌کرد و توره‌های کتاب‌خوانی برگزار کرده بود؛ این حرکت از جمله کارهای موفق است که باید تجربیات آن گردآوری شود؛ یا یکی از دوستان طرحی ارائه کرده است با عنوان باشگاه کتاب‌خوانی کودکان که طرح بسیار جالبی به نظر می‌رسد.

● نهادهای متعددی در دانشگاه‌ها متولی امر کتاب‌خوانی و ترویج آن هستند؛ با توجه به اعتمادی که به جهاد دانشگاهی در دانشگاه‌ها وجود دارد، آیا جهاد دانشگاهی می‌تواند در این زمینه مأموریت خاصی را انجام دهد؟

بله، بی‌شک چنین ظرفیتی در جهاد دانشگاهی وجود دارد؛ در سطح دانشگاه‌ها نیز می‌توان برنامه‌های مختلفی انجام داد؛ به‌طور مثال خوابگاه‌های دانشجویی ظرفیت خوبی برای ترویج کتاب‌خوانی هستند که جهاد دانشگاهی باید در آنجا ورود پیدا کند.

هم‌چنین می‌توان کتاب‌های مهم را به صورت خلاصه درآورد و در اختیار علاقه‌مندان قرارداد؛ دانشجو به جای مطالعه ۶۰۰ تا ۷۰۰ صفحه می‌تواند کتاب مورد علاقه‌اش را در ۱۰۰ صفحه بخواند؛ باید توجه داشت که ما امروزه تجربه کتاب‌خوانی کشورهای دیگر را در اختیار نداریم و نمی‌دانیم بحث کتاب‌خوانی، و در کل اوقات فراغت در سایر کشورها به چه صورت است؛ ما هیچ گزارشی از فعالیت‌های آن‌ها در دست نداریم و باید در زمینه گردآوری این اطلاعات نیز فعالیت‌هایی صورت گیرد.

و حمایت شوند؛ از این رو همکاری با سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی که مجری کتاب سال دانشجویی است در راستای شناسایی، حمایت و تشویق جوانان مستعد است.

● به نظر شما این جشنواره تا چه میزان توانسته

در ترغیب جوانان مولف و مترجم اثر گذار باشد؟

از روز نخستی که این جشنواره پایه گذاری شد و تاکنون بیست و سه سال از آن می گذرد، کارنامه این بیست و سه سال گویای تاثیر گذاری این جشنواره در مشارکت دانشجویان در تالیف و ترجمه آثار علمی است؛ آمار بسیار قابل توجهی را درباره تعداد دانشجویانی که وارد این عرصه شده اند مشاهده می کنیم و یک روند رو به رشدی را طی سال های مختلف شاهد بوده و هستیم؛ در واقع این جشنواره به اعتقاد من توانسته به هدف خودش که جلب مشارکت دانشجویان در تالیف و ترجمه کتاب های علمی، درسی و آموزشی است، دست یابد.

یک گروه قابل توجهی از دانشجویان در دوره دانشجویی تشویق و حمایت شده اند که بیایند و دست به قلم بشوند و کتاب تالیف و ترجمه کنند؛ همین دانشجویان توانستند بعد از دوره دانشجویی به موفقیت های بیشتری در این عرصه نائل شوند؛ یعنی اگر ما به آثار منتشر شده دانشجویی در دوره های نخست جشنواره مراجعه کنیم می بینیم که آن افراد صاحب اثر جزء نخبگان، اساتید، صاحبان کرسی و پژوهشگران مطرح کشور هستند؛ این مسئله نشان می دهد که جشنواره کتاب سال دانشجویی از این طریق، استعداد های دانشجویی را شکوفای می کند و آن ها را به جامعه علمی کشور معرفی می کند.

● به نظر شما بهترین روش حمایتی از

دانشجویان چیست و نقاط ضعف و قوت این

جشنواره را چگونه ارزیابی می کنید؟

آثار دانشجویی باید به طرق مختلف مورد حمایت قرار بگیرند؛ اولاً ناشران به دانشجویان برای سرمایه گذاری

شناسایی و حمایت از جوانان مستعد

وزارت ورزش و جوانان یکی از حامیان جشنواره کتاب سال دانشجویی است؛ عبدالحمید احمدی، معاون فرهنگی، آموزشی و پژوهشی این وزارتخانه از همراهان همیشگی این جشنواره است که به عنوان داور نیز با جشنواره همکاری دارد؛ به همین مناسب با او درباره جشنواره و نقش آن در ترغیب جوانان به تالیف، ترجمه و پژوهش به گفت و گو نشستیم؛ مشروح این گفت و گو در ادامه آمده است.

● حمایت وزارت ورزش و جوانان به چه منظور

صورت می گیرد؟

به نظرم این جشنواره، جشنواره ای بسیار اثر گذار و مناسب است که می تواند از ظرفیت های جوانان مستعد کشور در عرصه های علمی و آموزشی به ویژه در تالیف و ترجمه کتاب های درسی و آموزشی بهره ببرد؛ با این هدف طبعاً وزارتخانه ای که مسئولیتی در حوزه جوانان دارد و تشویق جوانان مستعد و حمایت از آنان در سیاست های آن است، با جهاد دانشگاهی در برگزاری این جشنواره حمایت و همکاری دارد.

برای وزارت ورزش و جوانان مهم است که دانشجویان و جوانان مستعد در تمامی حوزه های مختلف تشویق

● با توجه به سابقه آشنایی شما با جشنواره

کتاب سال دانشجویی، بفرمایید این جشنواره

اساساً به چه منظور برگزار می شود؟

جشنواره کتاب سال دانشجویی با هدف شناسایی و معرفی دانشجویان مولف و مترجم از سال ۱۳۷۳ فعالیت خود را آغاز کرد و تاکنون بیست و سه دوره این جشنواره مهم و تاثیر گذار، برگزار شده است؛ این جشنواره علمی فرهنگی بارویکرد تشویق دانشجویان به امر تالیف و ترجمه کتاب های علمی و آموزشی برگزار می شود، طبعاً می تواند در شکوفایی استعداد های دانشجویی و استفاده از ظرفیت علمی و آموزشی دانشجویان اثر گذار باشد.

دیدگاه

توصیه هایی برای مطالعه

ضعف حافظه را مهم ترین دلیل عملکرد ضعیف خود می دانند، اما آنچه در این میان مورد غفلت واقع شده است، نحوه خواندن و مطالعه کردن است؛ آنچه آدمی را به انجام و تکرار یک عمل ترغیب می کند، کسب موفقیت و دریافت لذت ناشی از آن است که می تواند علی رغم موانع محیطی به تلاش خود ادامه دهد. به نظر می رسد مهارت چگونه یاد گرفتن که اساس یادگیری است و باید از سال های ابتدایی تحصیل معلمان به دانش آموزان خود یاد دهند، آموزش داده نمی شود؛ از طرف دیگر شیوه های تدریس سنتی نیز با علایق و سلیقه های فراگیران هماهنگ نیست؛ بنابراین امر یادگیری به سختی و بدون در نظر گرفتن و برانگیختن رغبت افراد صورت می گیرد؛

عوامل زیادی دست به دست هم داده که روح و روان دانش آموزان و دانشجویان را برای مطالعه و یادگیری ناسالم کنند؛ عواملی چون میزان تسلط علمی ناکافی اساتید به موضوعات علمی و نحوه تدریس آن ها، کیفیت پایین نگارش کتاب های درسی و عدم رعایت اصول طراحی آن، فضای آموزشی نامناسب، استفاده ناکافی و نادرست از تکنولوژی آموزشی از آن دسته اند؛ دانشجویان نیز دلایل خود را دارند؛ هم زمانی تحصیل با موقعیت های شغلی، خانوادگی و

ویژه نامه

بیست و چهارمین جشنواره کتاب سال دانشجویی

برای انتشار آثار اعتماد کنند؛ صرف اینکه این افراد دانشجوی هستند باعث نشود که آنان از سرمایه‌گذاری پرهیز کنند؛ بسیاری از ناشران ترجیحشان این است که فقط در انتشار آثار افراد مطرح و شناخته‌شده سرمایه‌گذاری کنند؛ این مسئله خیلی مهم است که نهادهای مختلف، دانشگاه‌ها و مجموعه‌های انتشاراتی بزرگ، بخشی از بودجه و اعتبار خودشان را به انتشار آثار دانشجویی اختصاص دهند.

دوم اینکه در توزیع و معرفی آثار دانشجویی همکاری لازم صورت گیرد و یکی از مباحث مهم در حوزه نشر بحث توزیع کتاب‌های منتشر شده است؛ این همکاری خوب است از سمت ناشران و کتابفروشی‌ها با ناشرانی که آثاری را منتشر می‌کنند حتما صورت بگیرد و رسانه‌ها، خبرگزاری‌ها و صداوسیما در معرفی آثار دانشجویی کمک کنند و آنان را مورد توجه قرار دهند.

همچنین آثار دانشجویی که منتشر می‌شود در صورت داشتن شرایط به‌عنوان منبع درسی از سوی اساتید مورد توجه قرار گیرد و به‌عنوان منبع درسی به دانشجویان دیگر معرفی شود؛ تمامی بخش‌هایی که در حمایت از آثار دانشجویی موثر هستند به اعتقاد بنده بایستی همکاری و کمک کنند تا از این طریق بتوانیم گستره دانشجویانی را که علاقه‌مند به تالیف و ترجمه کتاب علمی و دانشجویی هستند وسیع‌تر کنیم و از این طریق به ارتقای کیفی آموزش‌ها و ارتقای کیفی کار دانشجویان کمک کنیم.



خواندن و باسواد شدن؛ از آنجا که هدف این کتاب ارائه راهکارهای عملی برای آموزش مطالعه است، سعی دارد که با استفاده از منابع علمی جدید خوانندگان را از اصول و تکنیک‌هایی آگاه سازد که هر فرد ضمن آگاه شدن از شرایط مطلوب یادگیری و اصلاح عادات غلط مطالعه خود، با استفاده از تکنیک‌ها و مهارت‌های کاملاً کاربردی به شرایطی در مطالعه دست می‌یابد که امکان یادگیری عمیق و لذت‌بخش را تجربه کند؛ این کتاب ضمن اینکه برای تمام افراد قابل استفاده است ولی مخاطبان اصلی آن دانشجویان و کسانی هستند که نیازمند یادگیری دقیق و عمیق در حوزه‌های مختلف مطالعاتی هستند. پریسا ایران‌نژاد، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج

به عبارت دیگر خواندن به معنی انجام عملی اجباری است که صرفاً هدف از آن کسب نمره برای قبولی است؛ در صورتی که اگر انواع راهبردهای مطالعه، خواندن و زمان استفاده از هر کدام و نحوه کنترل و مدیریت احساسات و هیجانات به فراگیران آموخته شود، چه بسا بار سنگین روانی انتقال مطالب از دوش معلمان و اساتید کاسته شده و خودباوری و توانمندی را در فراگیران ایجاد کند. از آنجا که دوران تحصیل یکی از طولانی‌ترین و به یاد ماندگارترین ایام زندگی هر کسی محسوب می‌شود، بسیار مهم است که آنچه در این دوران تحت عنوان علم آموخته می‌شود به درستی درک شده و در زندگی به کار گرفته شوند؛ هر چند که همه مادر کودک و قبل از رفتن به مدرسه در آرزوی

عادل تقوی، رئیس سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، چشم‌انداز جشنواره کتاب سال دانشجویی را فعالیت در عرصه بین‌الملل و جذب آثار دانشجویان فارسی‌نویس خواند و این دغدغه را مطرح کرد که می‌توانیم به نقطه‌ای برسیم که به جای دغدغه خرید کتاب توسط دانشجو، بر اساس اولویت‌های روز کشور به دانشجویان سفارش تالیف کتاب دهیم؛ با او گفت‌وگوی مشروحی داشتیم که در ادامه از نظر تان می‌گذرد.

● جشنواره کتاب سال دانشجویی چگونه شکل گرفت و انگیزه حمایت از آن چیست؟

پیرامون بیست و چهارمین دوره جشنواره کتاب سال دانشجویی که به همت معاونت فرهنگی جهاد دانشگاهی و با همکاری سازمان انتشارات و نهادهای مختلف برگزار می‌شود، باید بگوییم ایده اولیه جشنواره کتاب سال دانشجویی که امسال بیست و چهارمین دوره آن است، به ۲۴ سال پیش برمی‌گردد و این جشنواره برای نخستین بار و حتی پیش از تاسیس سازمان انتشارات، در قالب یک طرح ملی توسط معاونت فرهنگی جهاد دانشگاهی مطرح شد، برای اینکه بتواند در فضای دانشجویی فعالیت‌هایی که در حوزه نشر کتاب، تالیف و ترجمه است، شناسایی و از آن‌ها تقدیر کند.

جشنواره کتاب سال دانشجویی مانند دیگر جشنواره‌های فعال در حوزه فرهنگی است، اما این جشنواره قدیمی‌ترین و تنها جشنواره‌ای است که با ۲۴ دوره مداومت برگزار می‌شود و هدف اصلی آن هم با توجه به تعاریفی که از نحوه حضور سازمان‌ها و مراکز تخصصی جهاد دانشگاهی در دانشگاه‌هاست، جذب دانشجویان در حوزه‌های مختلف است؛ سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی نیز در فضای نشر و تولید کتاب، تالیف، ترجمه و فعالیت‌های جنبی مرتبط، این وظیفه را بر عهده دارد که دانشجویان فعال در این زمینه را جذب کند.

● هدف از برگزاری این جشنواره چیست؟

برای انتخاب دانشجوی نخبه، معیارهایی را مشخص می‌کنند، از نظر معاونت فرهنگی جهاد دانشگاهی و به تبع آن سازمان انتشارات، دانشجویی که بتواند در فضای تالیف و یا ترجمه، محصولی در قالب کتاب، چه در زمینه کتب درسی و یا کمک‌آموزشی، داشته باشد و بتواند به فضای علمی کشور کمک کند، می‌توانیم او را دانشجوی نخبه بنامیم؛ دانشجویی که در فضای نوشتن می‌تواند اثر متفاوتی را خلق کند، نسبت به دیگر دانشجویان هم‌سطح خود شایسته این است

توسیم چشم‌انداز جهانی برای جشنواره

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

که شناسایی و حمایت شود و در تولید آثار بعدی اش فضایی توسط جهاد فراهم شود که راحت تر این آثار را تولید کند.

● حضور و نقش دانشگاهیان اعم از دانشجویان و اساتید هیئت علمی در دوره های متمادی جشنواره کتاب سال دانشجویی را چگونه ارزیابی می کنید؟

در هر دوره به طور متوسط بین ۵۰۰ تا ۷۰۰ اثر در مقاطع و رشته های مختلف تحصیلی در جشنواره حضور داشته اند و در هر دوره حدود ۴۰ اثر برگزیده و معرفی می شوند و با اهدای جوایزی از آن ها تقدیر به عمل می آید؛ اساتید و اعضای هیئت علمی هم به عنوان راهنماهای دانشجویان در این جشنواره حضور فعال دارند و به عنوان ارکان اصلی جشنواره که در قالب کمیته داوران و شورای علمی جشنواره ما را یاری می کنند، برخی نیز اعضای هیئت علمی جهاد دانشگاهی هستند و نیز تعدادی اعضای هیئت علمی دانشگاه ها به ما کمک می کنند تا بتوانیم آثار منتخب دانشجویی را با شرایط بهتر و کمترین ایراد و نقص شناسایی و معرفی کنیم.

● میزان تاثیر جشنواره در ترغیب دانشجویان مولف، مترجم و همچنین ناشران برای چاپ کتاب ها چگونه است؟

جشنواره کتاب سال دانشجویی پس از جشنواره کتاب سال جمهوری اسلامی، که جشنواره شناخته شده ای است و در فضای دانشجویی، جزو فعالیت های شاخص و از جشنواره های قدیمی محسوب می شود که همه ساله در «هفته کتاب»، توسط خانه کتاب و ستاد برگزاری هفته کتاب از برنامه های اصلی معرفی می شود، توانسته جای خود را در جامعه علمی کشور باز کرده و شناخته شود.

حضور ناشران در این جشنواره به اثر بخشی آن کمک می کند، طبق روالی که در جشنواره تعریف شده، در هر دوره، به فراخور ناشران، یک یا دو ناشر که بیشترین نقش را در حمایت از آثار دانشجویان و چاپ آثار آن ها داشته اند، به عنوان ناشر برتر در حوزه چاپ آثار دانشجویی و کمک به تولید و توزیع آثار معرفی و از این عزیزان هم به عنوان یکی از پایه های اساسی نشر تقدیر می شود.

● آماری هم از آثار دریافتی و منتخب طی این دوره ها ارائه می دهید؟

تا پایان دوره گذشته حدود ۸ هزار و ۵۰۰ اثر به دبیرخانه جشنواره ارسال شده و از این میان ۴۵۹ اثر به عنوان آثار برگزیده انتخاب و معرفی شدند که گروه های شش گانه تخصصی علوم پایه، کشاورزی و منابع طبیعی، پزشکی

و دامپزشکی، گروه فنی و مهندسی، گروه هنر و معماری و گروه علوم انسانی، بخش های اصلی هستند که در هر دوره به فراخور نیازهای جامعه و اولویت های فضای علمی کشور، موضوعاتی به عنوان موضوعات ویژه انتخاب می شود و دانشجویان در آن حوزه ها هم اگر آثاری تالیف کرده باشند به صورت خاص و ویژه ارزیابی می شوند.

● تفاوت دوره های اخیر جشنواره با نخستین دوره های برگزاری این جشنواره چیست؟

در بیان تفاوت برنامه های جشنواره کتاب سال دانشجویی نسبت به دوره های نخست آن، باید گفت در نخستین دوره های برگزاری این جشنواره، با توجه به سیاست گذاری معاونت فرهنگی جهاد دانشگاهی، بیشترین تمرکز چه در جشنواره کتاب سال دانشجویی و چه در جشنواره پایان نامه سال دانشجویی، بر روی رشته های علوم انسانی و هنر بود؛ یعنی محدودیت برای سایر رشته ها وجود داشت؛ در دوره های بعدی این تغییر ایجاد شد که آثار دانشجویان از همه رشته ها و در تمام مقاطع تحصیلی پذیرفته و معرفی شوند.

تلاش کرده ایم هر دوره نوآوری داشته باشیم و تلاش کردیم در هر دوره، اصلاحاتی انجام گیرد و جشنواره متمایز تر از دوره های قبلی برگزار شود، هر دوره یک موضوع ویژه جدید تعریف شده، امسال نیز یک بخش جنبی برای جشنواره لحاظ شده، با عنوان «نگارستان کتاب» در این بخش دانشجویانی که در فضای کتاب و کتاب خوانی تولید اثر هنری داشته باشند، در قالب عکس، فیلم کوتاه، نمایشنامه و داستان کوتاه که با موضوع کتاب و کتاب خوانی باید باشد، در این زمینه نیز آثار شناسایی و برترین آن ها معرفی و تقدیر می شوند و در نهایت از این آثار برای ترویج کتاب و کتاب خوانی استفاده خواهد شد.

● چشم انداز جشنواره را چگونه ترسیم می کنید؟

در ۳ دوره اخیر به دنبال آن بودیم، جشنواره از حوزه داخل کشور به خارج گسترش یابد و بتوانیم در عرصه بین الملل نیز فعالیت ها را توسعه دهیم و دانشجویانی که در خارج از کشور دنبال تحصیل هستند، با ۲ معیار شناسایی شوند؛ نخست آنکه اثر به زبان فارسی باشد، که به عنوان دانشجویان فارسی نویسی معرفی می شوند و معیار دیگر آن است که دانشجویانی که آثاری به زبان های مختلف و با موضوعات مرتبط با ایران شناسایی و جاذبه های فرهنگی، هنری و توریستی، موضوعات مرتبط با دین اسلام و مذهب شیعه تولید می کنند، جدا از اینکه به چه زبانی است، معرفی، تقدیر و حمایت شوند. در فضای فرهنگی کتاب و کتاب خوانی جابجایی فعالیت

تلاش کرده ایم هر دوره نوآوری داشته باشیم و تلاش کردیم در هر دوره، اصلاحاتی انجام گیرد و جشنواره متمایز تر از دوره های قبلی برگزار شود.

وجود دارد و در این زمینه با خلاقاً مواجهیم، اگر از کمی سرانه مطالعه در کشور صحبت می کنیم وضعی شدن محتوای کتاب ها شاید موثرترین بخشی که می تواند به این خلأ کمک کند، جامعه دانشگاهی باشد؛ در جامعه دانشگاهی نیز یک تقسیم بندی وجود دارد که تعدادی اساتید و دانشجو هستند که می توانیم با کمک آن ها فضای کتاب و کتاب خوانی را پوشش دهیم و اگر سازمان های همراه؛ مانند وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت ورزش و جوانان، نهاد کتابخانه ها، موسسه خانه کتاب که بیشترین حمایت را دارند، بتوانند حمایت ها را بیشتر کنند، دست ما هم برای آنکه بتوانیم دانشجویان علاقه مند را حمایت کنیم، باز تر می شود.

● بهترین روش های حمایتی از آثار تالیفی و ترجمه ای دانشجویان کدامند و سیاست های شما در این امر چیست؟

یک زمان دغدغه ما این بود که دانشجو کتاب را خریداری کند، اما اکنون دغدغه این است که دانشجو کتاب را تالیف یا ترجمه کند؛ وقتی دانشجو به سمت تالیف کتاب می آید، از مقاله نوشتن و کارهای سطحی علمی بهتر است، اینکه یک اثر فاخر علمی را تولید کرده و یک مقدار جنس حمایت ها متفاوت تر باشد و یک انگیزه قوی وجود داشته باشد که دانشجو علاوه بر فعالیت های رایج دانشگاهی و فعالیت های علمی که انجام می دهد، ترغیب شود در زمان تحصیل خود یک محصول علمی در قالب کتاب تولید کنند، حال ممکن است یک محصول علمی هم نباشد و غیر مرتبط با تخصص و رشته او باشد، اما علاقه مند به آن حوزه بوده و ما به عنوان وظیفه اصلی مان می دانیم؛ اگر حمایت ها بیشتر شود و فضا مهیا شود که افراد علاقه مند در این حوزه وارد شوند، می توانیم موضوعاتی که اولویت های کشور هستند را سفارش دهیم و دانشجویان علاقه مند این موضوعات را انتخاب کنند؛ دانشجویی که در عرصه تالیف و ترجمه وارد می شود دیگر نباید دغدغه مالی داشته باشد، علاوه بر تسهیلاتی که در اختیار آن ها قرار می گیرد، یک انگیزه هم باید داشته باشند که به این سمت حرکت کنند و اثری از خود بجای بگذارند، هم برای خود آن ها ارزشمند است و هم برای جامعه علمی کشور کمک است و خلأ های موجود در این عرصه را پوشش دهد.

پرورش چهره‌های فرهنگی و نخبگان جوان

خانه کتاب یکی از حامیان جشنواره کتاب سال دانشجویی است که جشنواره‌های فرهنگی مختلفی همچون کتاب سال و کتاب فصل جمهوری اسلامی ایران را با هدف اعتلای فرهنگ کتاب و کتاب خوانی در کشور برگزار می‌کند؛ از همین رو با افشین داورپناه، معاون فرهنگی - پژوهشی خانه کتاب درباره کارکردهای جشنواره کتاب سال دانشجویی و نقش آن در توسعه تالیفات دانشجویی هم‌سخن شدیم، مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

● خانه کتاب یکی از حامیان جشنواره کتاب سال دانشجویی است، انگیزه و جهت حمایت از این جشنواره چیست؟

اگر قصد داشته باشیم فرهنگ کتاب و مطالعه را در جامعه رواج دهیم، گروه‌های کودکان، نوجوانان و جوانان باید اصلی‌ترین مرکز هر گونه سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی باشند؛ در بخش کودکان، کم‌وبیش سیاست‌گذاری‌های خوبی انجام شده است با وجود این، هنوز بیشترین مشکل در حوزه آموزش و پرورش ماست؛ به‌واقع آموزش و پرورش در مجموع هیچ سیاست‌گذاری و کارنامه قابل قبولی برای کتاب‌خوان کردن فرزندان ما ندارد؛ در مقاطع دبستان، راهنمایی و دبیرستان، مطالعه کتاب‌های غیردرسی جایگاهی ندارد؛ عموم مدارس فاقد کتابخانه‌اند، اما اگر فرهنگ مطالعه و کتاب‌خوانی به کودکان آموزش داده می‌شود، لزومی نداشت که حتما همه مدارس کتابخانه داشته باشند؛ بچه‌هایی که کتاب‌خوان باشند می‌توانند به کتابخانه‌هایی که در دسترس دارند مراجعه کنند، اما در دبیرستان‌ها که بچه‌ها صاف برای شرکت در مسابقه کنکور جهت‌دهی می‌شوند آموزش می‌بینند وضعیت مطالعه کتاب‌های غیردرسی از همه مقاطع تحصیلی بحرانی‌تر است. دانشگاه‌ها هم در زمینه میزان مطالعه وضعیت بهتری از مدارس ندارند؛ بررسی‌ها، وضعیت مطالعه در بین دانشجویان را هم اسفناک نشان می‌دهد؛ در اینجا منظور به طور مشخص، مطالعه کتاب‌های غیردرسی است؛ البته از این بگذریم که حتی برخی از اعضای هیئت علمی و مثلاً اساتید دانشگاه‌ها

سی و چهارمین دوره آن برگزار می‌شود؛ بر همین اساس ما تصمیم گرفتیم از ظرفیت‌های این جایزه و دبیرخانه آن در مسیر برگزاری سایر جوایز و جشنواره‌های کتاب هم استفاده کنیم؛ بنابراین از دو سال پیش، هم در زمینه برگزاری جایزه کتاب سال در استان‌های گوناگون و هم برگزاری جشنواره‌های تخصصی کتاب، با سازمان‌ها و نهادهای گوناگون مشارکت و همکاری داشته‌ایم؛ در واقع بسیاری از این جشنواره‌های تخصصی از اساس با ایده خانه کتاب برگزار شده است؛ برای مثال جایزه کتاب سال تامين اجتماعی که امسال برای نخستین بار برگزار شد یا جشنواره کتاب نابینایان، جایزه کتاب سال هنرهای نمایشی و نظایر آن.

اما جشنواره کتاب سال دانشجویی از چند جهت برای ما مهم بود؛ نخست اینکه این جشنواره در بین دانشجویان برگزار می‌شود؛ یعنی گروه عمدتاً جوان جامعه که در سیاست‌گذاری‌های مطالعه و کتاب هم جز گروه‌های هدف هستند و ما می‌دانیم که اگر فرهنگ مطالعه و کتاب در بین کودکان، جوانان و نوجوانان نهادینه شود، مطالعه و کتاب‌خوانی در همه گروه‌های جامعه رواج خواهد داشت؛ دانشجویان یکی از گروه‌های هدف در ترویج فرهنگ و کتاب‌خوانی هستند؛ از سوی دیگر، جشنواره کتاب سال دانشجویی قرار است مشوق دانشجویان در تالیف و ترجمه کتاب باشد؛ مسئله یا مشکلی که الان در حوزه کتاب ایران با آن مواجه هستیم، تولید انبوه کتاب‌های بی‌کیفیت است، چه در بخش تالیف و چه در بخش ترجمه؛ جشنواره کتاب سال دانشجویی با حمایت از دانشجویان مولف و مترجم، می‌تواند زمینه‌ساز آموزش تعدادی از نویسندگان نو قلم برای تولید آثار باکیفیت باشد و در نتیجه زمینه ارتقای کیفی کتاب‌ها فراهم کند؛ کتاب سال دانشجویی باید باعث شود که اصول، آداب و اخلاق نگارش به دانشجویان آموزش داده شود؛ این‌ها چیزهایی است که

هم برخلاف آن چیزی که باید باشد، بسیار کم مطالعه هستند؛ خانه کتاب معتقد است برای ترویج فرهنگ مطالعه و کتاب‌خوانی در دانشگاه نیازمند بررسی‌ها و اقدامات جدی هستیم؛ زیرا عموم نخبگان مافقر است محصول نظام دانشگاهی باشند. نخبگانی که بخش عمده تولیدات آن‌ها در قالب انتشار کتاب تجلی پیدا می‌کند؛ متأسفانه بررسی نتایج جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، نشان می‌دهد که علی‌رغم وجود دانشگاه‌های متعدد، پر تعداد و همچنین تعداد قابل توجه اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، ما در سال‌های اخیر در بسیاری از رشته‌ها، کتاب خوب تولید نکرده‌ایم.

● بنابراین، حمایت خانه کتاب از جشنواره کتاب سال دانشجویی با هدف تقویت فرهنگ مطالعه و تالیف کتب در بین دانشجویان بوده است؟

بله، خانه کتاب نهادی است که همیشه و به‌ویژه در دو سه سال اخیر، تلاش کرده از فعالیت‌هایی که با موضوع کتاب و کتاب‌خوانی انجام می‌شود، حمایت کند؛ یکی از فعالیت‌های خانه کتاب، برگزاری جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران است؛ این جایزه، معتبرترین رویداد فرهنگی کشور است که امسال



ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

درواقع ما حداقل آموزش‌های ضروری درباره فارسی‌نویسی و درست نوشتن را به جوانانمان ارائه نکرده‌ایم و البته این ریشه در ناکارآمدی نظام آموزش و پرورش ما در این زمینه داد؛ از سوی دیگر، جوان یا نوجوانی که اهل مطالعه نباشد، در نوشتن هم مشکل خواهد داشت. معمولاً آن‌ها که بیشتر می‌خوانند بهتر هم می‌توانند بنویسند.

● **به نظر شما بهترین روش‌های حمایتی از آثار دانشجویان چیست؟**

البته انتشار یا چاپ کتاب و توزیع آن مشکل اصلی و مهمی است که همه مولفان و مترجمان، و به‌طور ویژه مولفان و مترجمان جوان، با آن مواجه‌اند اما به نظر من، بهترین روش حمایت از دانشجویان نویسنده یا مترجم الزامات مالی نیست، بسیاری از اوقات تشویق‌های معنوی، توجه به جوانان اهل قلم و فراهم کردن امکان معرفی و رشد آن‌ها هم روش‌هایی حمایتی هستند؛ این که دانشجو احساس کند به‌عنوان یک نویسنده و اهل فرهنگ، از منزلت و احترام ویژه‌ای برخوردار می‌شود؛ البته برای دانشجوی اهل قلم باید این امکان فراهم شود که اثرش با سهولت بیشتری منتشر شود و حتی از آورده مالی آن هم منتفع شود؛ و البته باید توجه داشت که بخشی از آثاری که توسط دانشجویان نوشته می‌شود از چنان ارزشی برخوردار نیست؛ مثلاً کارهای تکراری، بازاری و... است؛ اما یقیناً آثار کسانی که در جشنواره کتاب دانشجویی برگزیده می‌شود جز آثار خوب تلقی می‌شود و نهادهای مسئول هر یک به سهم خودشان باید با خرید بخشی از کتاب‌های منتشر شده، از آثار برتر دانشجویی و ناشرانی که این آثار منتشر می‌کنند حمایت کنند؛ نهادهایی مثل نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، وزارت علوم، وزارت بهداشت و وزارت فرهنگ؛ شما کافی است فقط تعداد کتابخانه‌هایی که در دانشگاه‌های کشور و خوابگاه‌های دانشجویی وجود دارد را بشمارید؛ تعداد قابل توجهی است؛ اگر مثلاً وزارت علوم یا دانشگاه آزاد و فقط برای تجهیز این کتابخانه‌ها، از کتاب‌های برگزیده در جشنواره کتاب سال دانشجویی خریداری کنند، تعداد زیادی کتاب خریداری خواهد شد و خودش حمایت از دانشجو و ناشر است. همچنین جهاد دانشگاهی و به‌ویژه وزارت علوم از طریق این باشگاه، می‌تواند وام‌هایی را برای پرداخت طولانی و با بهره پایین به برگزیدگان کتاب سال دانشجویی اختصاص دهند؛ این حداقل حمایت‌هایی است که نهادهای دولتی به راحتی می‌توانند از آینده‌سازان کشور و در مسیر پرورش چهره‌های فرهنگی و نخبگان جوان به عمل آورند.



آموزش و تربیت، نویسندگان جوانی که در یک حد استاندارد کمی و کیفی، می‌آموزند که چگونه یک اثر را تولید کنند؛ کمک به نخبه پروری می‌تواند هدف‌گایی چنین جشنواره‌ای باشد.

● **خود دانشگاه‌ها در این زمینه چه کارهایی می‌توانند انجام دهند؟**

واقعیت این است که عموم دانشجویان ما در نوشتن ضعیف هستند؛ حتی بسیاری از دانشجویانی که مثلاً کارشناسی یا کارشناسی ارشد روزنامه‌نگاری دریافت کرده‌اند در فارسی نوشتن ضعیف‌اند. علاوه بر ضعف عمومی دانشجویان مادر فارسی‌نویسی - و البته درست‌نویسی - این ضعف در بین دانشجویان علاقه‌مند به نویسندگی و ترجمه هم جدی است؛ در واقع، دانشگاه‌ها یا نظام آموزشی ما در پرورش افراد به‌عنوان مولف یا مترجم بسیار ضعیف کرده است؛ دانشجو، پایان‌نامه یا تز دکتری و فوق‌لیسانس می‌نویسد آن‌هم در حوزه علوم انسانی، اما پرازناسکالات نگارشی، سجاوندی و... به‌نحوی که گاه برای فهم مطلب نوشته شده باید چندبار یک متن را مطالعه کرد. در واقع ما حداقل آموزش‌های ضروری درباره فارسی‌نویسی و درست نوشتن را به جوانانمان ارائه نکرده‌ایم و البته این ریشه در ناکارآمدی نظام آموزش و پرورش ما در این زمینه داد؛ از سوی دیگر، جوان یا نوجوانی که اهل مطالعه نباشد، در نوشتن هم مشکل خواهد داشت. معمولاً آن‌ها که بیشتر می‌خوانند بهتر هم می‌توانند بنویسند؛ دایره واژگانی و اطلاعات آن‌ها بیشتر است و به‌طور ناخواسته فرق بین متن خوب و بد را تشخیص می‌دهند و اگر قرار باشد خودشان چیزی بنویسند به‌طور ناخودآگاه، تا حدودی، تلاش می‌کنند که خوب بنویسند.

● **تصور می‌کنید اثرگذاری این جشنواره در فعالیت دانشجویان مولف و مترجم چگونه و چه میزان است؟**

نقش بسیار تعیین‌کننده‌ای می‌تواند داشته باشد؛ نقشی که وزارت علوم فعلاً در میان خیل مشکلات و مسائلی که با آن دست‌به‌گریبان است، آن را به فراموشی سپرده؛ یعنی نقش شناسایی نیروهای مستعد (به‌عنوان نویسنده یا مترجم) و نقش آموزش، تشویق و حتی جهت‌دهی به این نخبگان برای کمک به شکوفایی و باروری بیشتر استعدادهایشان؛ البته حالا که مجموعه دانشگاهی به‌خوبی این خلأ را دریافته است یقیناً باید در کنار برگزاری این جشنواره مجموعه‌ای از اقدامات را انجام دهد تا برگزاری این جشنواره، ثمربخش باشد. برای مثال پیشنهاد من است که در کنار جشنواره کتاب سال دانشجویی، باید باشگاهی از نویسندگان یا مترجمان دانشجو شکل بگیرد؛ این باشگاه می‌تواند شامل تعدادی عضو اصلی و تعدادی عضو وابسته باشد؛ اعضای اصلی همان دانشجویانی هستند که آثارشان در این جشنواره، برتر شناخته شده است؛ بقیه دانشجویانی که تجربه نوشتن یا ترجمه و انتشار کتاب دارند نیز می‌توانند اعضای وابسته این باشگاه باشند؛ برگزاری دوره‌های دانش‌افزایی، ویراستاری، آشنایی با نشر برگزاری اردوهای فرهنگی و نظایر آن برنامه‌هایی است که می‌تواند در کنار این جشنواره و در قالب باشگاه دانشجویان اهل قلم انجام شود؛ و این باعث تبادل تجربیات و ایجاد دوستی‌ها و در نتیجه پویایی و امیدبخشی در بین نویسندگان جوان دانشجو خواهد شد. بنابراین چنین جشنواره‌هایی از یک‌سو می‌تواند وسیله، مشوق یا بهانه‌ای باشد برای معرفی و حمایت از دانشجویان نو قلم و از سوی دیگر مجرای باشد برای

استمرار فعالیت در جهت چاپ، نشر و اثرگذاری بر فضای نشر آثار دانشجویی از تاثیرات مثبت این رویداد بوده است.

● به نظر شما بهترین روش های حمایتی از آثار دانشجویان چیست؟

اگر بخواهیم روش های حمایتی از آثار دانشجویی را ذکر کنیم می توان در ابعاد مختلفی این موضوع را مطرح کرد که مهم ترین آن ها می تواند حمایت و سازمان دهی تیم های علمی و دانشجویی، تعیین سرفصل برنامه ها و خلاهای حوزه علم و پژوهش، حمایت مادی و معنوی از دانشجویان نخبه و حمایت از آن ها برای تولید اندیشه های جدید، جلب همکاری و حمایت ناشران حوزه دانشگاهی به منظور چاپ آثار دانشجویی و... باشد؛ در کنار این موضوع توجه به نیازهای روز و کشف علاقه مندی های دانشجویان و حمایت از آن می تواند در پیشبرد اهداف جشنواره موثر باشد.

● وضعیت کیفی آثار دانشجویی چاپ شده را چگونه ارزیابی می کنید؟

جشنواره کتاب سال دانشجویی با توجه به اهداف بلندمدت تعریف شده برای آن، رشد قابل توجهی از نظر کیفیت آثار ارائه شده داشته است؛ در چند سال گذشته، کتاب های پزشکی بسیار زیادی به دبیرخانه ارسال شده و ناشران پزشکی حضور فعالی در این حوزه داشته اند؛ این موضوع در ایجاد رقابت و بالتبع آن افزایش کیفیت آثار تاثیر مثبت قابل توجهی داشته است؛ تنوع موضوعی و تخصصی بودن کار از دیگر ویژگی های آثار ارائه شده بوده، بخش عمده ای از این افزایش کیفیت مدیون تجمیع آرای افراد صاحب نظر و با نظر خواهی از اعضای شورای سیاست گذاری در هر سال است که در شکل گیری نگاه تخصصی بسیار موثر بوده است.

● چه پیشنهادی برای ارتقای جشنواره دارید؟

در رویدادهایی که با موضوع دانشجو برگزار می شود، بهتر است نقش دانشجویان را در برگزاری آن رویداد پررنگ شود؛ چراکه موجب افزایش انگیزه دانشجویان و بالتبع آن تلاش بیشتر در این زمینه می شود؛ در کنار این موضوع می بایست اساتید دانشگاه را تشویق کرد تا به عنوان راهنمای دانشجویان در تدوین و ارائه آثار مسیر را برای رشد کیفی جشنواره فراهم کنند، دعوت از ناشران برجسته و ارائه تسهیلات به دانشجویان برای چاپ کتب از دیگر موارد قابل ذکر در این زمینه است.



در گفت و گو با امیر لاله گانی مطرح شد:

تنوع موضوعی و غنای محتوایی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یکی از حامیان و همراهان جشنواره کتاب سال دانشجویی است که در سیاست های خود بهره گیری از تمام ظرفیت های فرهنگی و پژوهشی جهت تحقق سند دانشگاه اسلامی و ایجاد بستر لازم جهت مشارکت فعال و حداکثری دانشجویان در برنامه های فرهنگی و رشد فکری و علمی دانشجویان را در دستور کار دارد؛ از همین رو با امیر لاله گانی، مدیر کل فرهنگی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی درباره دستاوردهای این جشنواره و تلاش های این وزارتخانه در زمینه نشر دانشجویی هم صحبت شدیم؛ مشروح این گفت و گو را ادامه می خوانید.

دانشجویان با ارائه آثار مکتوب، ترویج فرهنگ کتاب و کتاب خوانی در دانشگاه ها و... از مهم ترین دلایل حمایت از این جشنواره است.

● میزان تاثیر جشنواره در ترغیب دانشجویان مولف و مترجم را چگونه ارزیابی می کنید؟

برگزاری مستمر این جشنواره طی چند سال گذشته بدون تردید موجب افزایش انگیزه و همچنین ارتقای سطح کیفی و کمی آثار ارائه شده است؛ در دوره های اخیر همواره شاهد استقبال قابل توجه دانشجویان و همچنین تولید آثار پرمحتوا و متناسب با نیاز دانشجویان بوده ایم؛ تعدد آثار، غنای محتوایی و

● انگیزه شما به عنوان یکی از حامیان جشنواره کتاب سال دانشجویی در حمایت از این رویداد چیست؟

این جشنواره به صورت سالانه باهدف معرفی دانشجویان نخبه و برتر حوزه تولیدات علمی و فرهنگی در دانشگاه های سراسر کشور برگزار می شود و در این رویداد تلاش می شود تولیدات علمی برتر دانشجویان در حوزه کتاب با استفاده از داوران مجرب و تخصصی مورد ارزیابی قرار گیرد؛ تقویت انگیزه و ایجاد نشاط علمی در دانشگاه ها، معرفی کتب برتر در رشته های مختلف، ارائه الگوهای موفق دانشجویی، کمک به تقویت بنیه علمی

ویژه نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

ویژہنامہ

بیست و چہارمین
جشن نورہ
کتاب سال دانشجویی

عیار نقد داوران





آشنایی با کمیته علمی و فرایند ارزیابی

کمیته علمی جشنواره کتاب سال دانشجویی در قالب گروه‌های شش‌گانه و بخش ویژه که مجموعاً نزدیک به ۲۵ شاخه علمی را تشکیل می‌دهد، به فعالیت می‌پردازد؛ ارزیابی کتاب در کمیته علمی با دقت و ظرافت‌های خاص خود انجام می‌شود و ملاحظات مهمی در دستور کار این کمیته قرار دارد.

در مرحله چهارم و با حضور کلیه اعضای گروه نسبت به جمع‌بندی و معرفی آثار برتر اقدام می‌کند؛ نتایج داوری این مرحله در فرم صورت جلسه نهایی درج می‌شود. **مرحله پنجم:** به‌عنوان مرحله آخر، دبیرخانه با دقت در نتایج و مطالعه کلیه ارزیابی‌های واصله از گروه‌ها، رای و نظر نهایی را اعلام می‌کند.

بیانیه هیئت داوران جشنواره بیست و چهارم
هیئت داوران بیست و چهارمین دوره جشنواره کتاب سال دانشجویی پس از بررسی آثار و اعلام نتایج داوری بیانیه‌ای به این شرح صادر کرد.

بسم الله الرحمن الرحيم
سپاس خداوند مهربان را که بار دیگر توفیق خدمت‌گزاری بر آستان قلم و کتاب و دانش را بر ما ارزانی داشت و صفحه‌ای دیگر از کتاب گرانسنگ تکریم دانش و دانشمند ورق خورد. بی‌شک، خدمت به دانش

این شرح انجام می‌شود:
مرحله اول: در این مرحله، آثار رسیده از منظر انطباق با شرایط و ضوابط دبیرخانه مورد بررسی قرار می‌گیرد و کتاب‌ها با توجه به عنوان، موضوع و محتوا، در رشته‌ها و گروه‌های تعیین شده طبقه‌بندی می‌شوند.
مرحله دوم: هر عنوان کتاب توسط مدیر گروه مربوطه و به همراه دو مشاور، بر مبنای فرم مرحله اول داوری بررسی می‌شود. کسب حداقل ۷۰ درصد امتیاز از جمله ضوابط پذیرش اثر برای مرحله سوم داوری است.
مرحله سوم: آثاری که حداقل ۷۰ درصد امتیاز را در مرحله دوم کسب کردند توسط هیئت داوران و بر اساس فرم‌های داوری (ویژه هر گروه) ارزشیابی می‌شوند؛ در این مرحله هر گروه دارای فرم خاصی است که در آن شاخص‌ها و معیارهای متنوعی گنجانده می‌شود.
مرحله چهارم: هیئت داوری هر گروه، با لحاظ کردن نتایج ارزیابی و دقت در جمع‌جوانب و جهات یک اثر

در فرایند داوری آثار علاوه بر ارزش علمی اثر که مهم‌ترین شاخصه ارزیابی است به جنبه کاربردی بودن آثار نیز توجه می‌شود؛ همچنین با توجه به دانشجویی بودن آثار تلاش می‌شود تا علاوه بر آثار برگزیده آثار بیشتری نیز به‌عنوان شایسته تقدیر معرفی شوند تا زمینه‌ساز تشویق دانشجویان به تولید علم باشد.
داوران همکار در این جشنواره اغلب از پژوهشگران، اساتید و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی کشور هستند و در سال‌های اخیر از ظرفیت‌های علمی برگزیدگان ادوار گذشته جشنواره نیز در ارزیابی‌ها استفاده شده است، البته بن‌مایه علمی اصلی این جشنواره را پژوهشگران و اعضای هیئت علمی جهاد دانشگاهی تشکیل می‌دهند؛ در دوره اخیر موسسه خانه کتاب نیز در فرایند اجرایی ارزیابی‌ها با دبیرخانه جشنواره همکاری بسیار خوبی داشته است که جای تقدیر دارد.
ارزیابی آثار در کمیته علمی جشنواره در ۴ مرحله و به

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی



و فرهنگ این مرز و بوم افتخاری بس بزرگ است که باید قدر آن را به خوبی شناخت و بر همین اساس، از همه اساتید و صاحب نظرانی که در داوری آثار بیست و چهارمین جشنواره کتاب سال دانشجویی ما را یاری کردند، سپاسگزاری نموده و مراتب محبت و ارادت خویش را به محضر این عزیزان اعلام می‌داریم. جشنواره کتاب سال دانشجویی مولود مبارکی است که در دامان فرهنگ جهاد علمی پرورش یافته است و توانسته پس از بیست و چهار دوره، اعتماد روزافزون قشر فرهیخته دانشگاهی را به خود جلب کند. این جشنواره از نخستین دوره خود بارقه‌های امید، شور و نشاط را در میان دانشجویان پژوهشگر و اهل قلم روشن ساخت و امروز در نقطه‌ای قرار دارد که برای هر یک از برگزیدگان، یک اعتبارنامه علمی محسوب می‌شود. جهاد دانشگاهی، به‌عنوان نهادی ذاتاً فرهنگی در راستای رسالت‌های خود، برگزاری این جشنواره علمی و فرهنگی را طی ربع قرن در دستور

کار خود قرار داد و اهداف مهمی را از این طریق دنبال می‌کرد که امروز شاهد محقق شدن بسیاری از این اهداف هستیم. اصلی‌ترین هدف جشنواره، ترویج و گسترش روح تتبع و پژوهش و تولید آثار علمی در میان دانشجویان است که در دوره‌های اخیر به خوبی شاهد تحقق این مهم هستیم. در دوره اخیر، ۶۶۰ اثر به دبیرخانه جشنواره ارسال شد که رکور قابل توجهی نسبت به دوره‌های گذشته محسوب می‌شود و نه تنها از نظر کمی، بلکه از لحاظ کیفی نیز، به شهادت داوران محترم در برخی گروه‌ها، شاهد رشد و ارتقاء سطح آثار دریافتی بوده‌ایم. در این دوره، علاوه بر استفاده از ظرفیت‌های علمی پژوهشگران، اساتید و صاحب نظرانی که در دوره‌های قبل نیز همراه ما بودند، فرصتی مهیاشد تا هم از اساتید بزرگوار دیگری نیز بهره‌مند شویم و هم بتوانیم از ظرفیت‌های اجرایی موسسه خانه کتاب نیز استفاده کنیم که در اینجا لازم است تشکر ویژه‌ای از این

عزیزان داشته باشیم. هیأت داوران جشنواره کتاب سال دانشجویی ضمن قدردانی از همه دانشجویان شرکت کننده، اساتید و داوران همکار و نیز سایر دست‌اندرکاران این جشنواره وزین، به صاحبان آثار برگزیده تبریک گفته و اعلام می‌دارد که انتخاب تعدادی از آثار به‌عنوان اثر برگزیده، از ارزش علمی سایر آثار نخواهد کاست و هر اثری در جایگاه خود می‌تواند تأثیرات مثبتی بر فضای علمی و فرهنگی کشور داشته باشد. امید است انتخاب این آثار برگزیده، زمینه استفاده و بهره‌مندی هر چه بیشتر دستگاه‌های مسئول و مرتبط و همچنین جامعه علمی کشور از دستاوردها و تحقیقات علمی دانش‌پژوهان را فراهم آورد و افق تازه‌ای را در پهنه علم و دانش کشور ایجاد نماید.

هیئت داوران بیست و چهارمین جشنواره کتاب سال دانشجویی



در گفت و گو با علیرضا زجاجی بیان شد:

بازنگری در مسیر تعالی

مانند صنایع، عمران، مخابرات و برق را دیگر داوران نگاه می‌کنند؛ در گروه فنی و مهندسی اذعان همه دوستان این است که کیفیت آثار خیلی پایین آمده است؛ فکر می‌کنم گروه‌های دیگر همین نظر را داشته باشند، خصوصاً سال گذشته سطح آثار افت زیادی داشت؛ خوشبختانه امسال یک مقدار بهتر شده است، اما باید برای این مسئله یک فکر اساسی کرد و بازنگری‌هایی در زمینه‌های شکل‌گیری این مسئله انجام داد تا کیفیت آثار مورد توجه قرار گیرد.

● به نظر شما اهداف و سیاست‌های جشنواره باید به چه سمتی سوق یابد؟

فکر می‌کنم هر مسابقه‌ای که اهداف بلندی را برای خودش تعیین می‌کند باید جذابیت‌هایی را هم در نظر بگیرد؛ آن جذابیت‌ها، حمایت‌های مادی و معنوی در ایجاد انگیزه افراد موثر است؛ یک زمانی هدف جشنواره این بود که دانشجویان فوق لیسانس و دکتری کتاب‌هایی که تالیف می‌کنند را به جشنواره ارائه کنند تا تشویق شوند، اما اکنون دیگر هدف نباید این باشد، این نکته خیلی مهم است، اکنون هدف ما باید دریافت کتاب‌های کیفی باشد. کسی که یک کتاب کیفی خوب تهیه می‌کند، حال چه خودش می‌نویسد یا صرفاً ترجمه می‌کند، باید امتیازات و بر خور داری‌های مادی نیز داشته باشد، اگر شما مثلاً یک نیم‌سکه بدهید، یا مقدار کمی جایزه بدهید، کتاب خوب به جشنواره ارسال نمی‌شود، به نظر من اگر اهداف بازنگری شود و روی کیفیت آثار تمرکز داشته باشد، آن وقت این جوایز

علیرضا زجاجی، مدیر گروه فنی و مهندسی جشنواره کتاب سال دانشجویی و مدیر کل حوزه ریاست جهاد دانشگاهی است که سابقه فعالیت‌های فرهنگی-دانشجویی متعددی از جمله معاونت فرهنگی جهاد دانشگاهی را نیز در کارنامه خود دارد؛ با توجه به سابقه همکاری طولانی او با جشنواره کتاب سال دانشجویی نشر به رایحه با او گفت‌وگویی داشته‌است که در ادامه از نظر می‌گذرد.

اهداف اولیه را مجدداً مرور و به‌روزرسانی کنیم؛ این کار، اقدامی اثرگذار است، اما چون مدت زیادی از آغاز آن گذشته، باید در اهداف آن بازنگری صورت پذیرد و اهداف آن به‌روز شود؛ چون کیفیت کتاب‌هایی که به جشنواره ارسال می‌شود خصوصاً در حوزه فنی و مهندسی افت داشته است. اکنون حوزه فنی و مهندسی جشنواره را خیلی جزئی‌تر کرده‌اند؛ آثار بخش مکانیک را خود بنده به‌اضافه سه نفر دیگر دریافت و داوری می‌کنیم؛ سایر بخش‌ها

● لطفاً درباره سابقه آشنایی و همکاری خود با این جشنواره توضیح بدهید.

از ابتدا با جشنواره کتاب سال آشنا بودم و از اولین دوره به‌عنوان داور و مدیر گروه در جشنواره حضور داشتم؛ همچنین عضو شورای علمی سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی بوده و هستم؛ در مجموع می‌توانم بگویم که سالیان سال در بخش فنی و مهندسی به‌عنوان مدیر گروه با جشنواره همکاری داشته‌و دارم. به‌نظر من جشنواره کتاب سال کار خوبی است اما باید آن

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

چاره‌سوی ترجمه علوم انسانی در ایران

وضعیت ترجمه اکنون در ایران از لحاظ کمی در سطح خوبی است، اما از لحاظ کیفی باطیفی مواجهیم؛ در یک سر طیف با ترجمه‌هایی روبرویم که چه از نظر محتوای خود کتاب چه از نظر کیفیت ترجمه در سطحی بسیار نازل قرار دارند؛ مترجمانی که از زبان مبدا و مقصد درکی کافی ندارند، باید پیش از ترجمه دانش و مهارت خود در این زمینه افزایش دهند. ناشران نیز موظفند ناظری خیره‌برای سنجش کیفیت آثار ترجمه‌شده به خدمت بگیرند.

اگر بخواهیم دلایل ترجمه آثار نازل را دریابیم کافی است به شرایطی که منجر به انتخاب یک اثر می‌شود نگاهی بیندازیم؛ اولاً نفس انتخاب اثر برای ترجمه، مستلزم دانشی در حوزه مربوط به آن اثر و ادبیات موضوع است؛ از باب مثال، شاهدیم که در غرب برای طیف‌های متفاوتی از خوانندگان، با سطوح تحصیلات و دانش متفاوت، کتاب‌های فراوانی در سطوح گوناگون تالیف می‌شود. در کشورمان نیز مترجم باید در انتخاب اثر دقتی فوق‌العاده به خرج دهد و نیاز علمی جامعه را تا حدی مورد نظر قرار دهد.

اما در آن سر طیف، با آثاری مواجهیم که عمدتاً به دست اساتید فلسفه یا مترجمانی که تحصیلات آکادمیک داشته‌اند ترجمه می‌شوند؛ اگرچه چندان فراوان نیستند اما وجودشان مایه دلگرمی است؛ معمولاً این دسته از کتاب‌ها با آگاهی از نیاز و خلأهای فکری فعلی ما انتخاب و ترجمه می‌شوند و خواننده خود را پیدامی‌کند.

در میان دو سر طیف، می‌توان سایر ترجمه‌ها را جای داد؛ ترجمه‌هایی خوب از آثاری نه‌چندان خوب، ترجمه‌هایی بد از آثاری خوب؛ ترجمه‌هایی خوب از آثاری متوسط و غیره؛ برای جلوگیری از چنین ترجمه‌هایی، کار ترجمه باید مبدل به کاری «تخصصی» شود؛ به این معنا که از آغازین مراحل کار تا مراحل پایانی آن طبق روالی منسجم و حرفه‌ای پیش برود و کار نشر در حوزه‌های علمی زیر نظر یک گروه علمی منسجم صورت گیرد.

سیدمسعود حسینی توشمانلوئی

عرضه نمی‌کنند، دلیلش هم همان چیزی است که گفتم، مثلاً دانشجو کتابی را ترجمه کرده است، می‌خواهد در رزومه‌اش بنویسد که من چنین کتابی داشته‌ام که رتبه آورده است؛ لذا برای جشنواره می‌فرستند؛ ما نباید بگذاریم این‌طور شود.

هر جشنواره‌ای که یک مدتی از آغاز آن گذشت باید مورد بازبینی قرار گیرد، اهداف و کیفیت‌ها بازنگری شود، سطح جشنواره بالا بیاید؛ اگر این‌طور شود دوام پیدا می‌کند و گرنه دچار افت خواهد شد؛ یعنی خود را به سمت نابودی می‌برد و ضایع می‌شود، متولیان امر باید اهداف و داوری‌ها را بازنگری کنند.

● نظر شما درباره داوری‌ها چیست؟

دو سال است که داوری‌ها خیلی خوب و دقیق شده است؛ قبلاً این کتاب‌ها را به اساتیدی می‌دادند که می‌شناختند، از این بابت داوری آثار دیر و زود می‌شد و حتی امکان داشت داوران اثر را درست نخوانند؛ اکنون دو سال است که خانه کتاب کار خوبی می‌کند، ما لیست اسامی را در تمامی رشته‌ها معرفی می‌کنیم؛ خانه کتاب داوران را در محیطی خوب و آرام دورهم جمع می‌کند و هر سه داور باهم در یک جلسه یا چند جلسه می‌نشینند و آثار را داوری می‌کنند، برای آثاری که به مرتبه بالاتر می‌روند، مجدداً جلسه می‌گذارند و داوری می‌کنند؛ این نوع داوری شائبه هرگونه کم‌توجهی را از بین می‌برد.

دیدگاه خود من در خصوص ملاک انتخاب آثار برگزیده این است که یک نوآوری در آن باشد و به درد صنعت کشور بخورد؛ یعنی کمتر تکراری باشد؛ مثلاً از موضوعاتی که کشورمان به آن دچار است مسئله محیط‌زیست، آلودگی هوا، مسئله آب و یا حمل‌ونقل عمومی و حفظ امنیت جاده‌هاست؛ ملاک‌های مدنظر من این‌هاست، می‌شود همه این‌ها را در بازنگری مدنظر قرار داد.

کارهای جهاد عموماً خلاقانه است؛ مانند جشنواره پایان‌نامه‌های دانشجویی، مسابقات قرآن، ایران مرز پرگهر، تندیس فداکاری، این‌ها کارهای خوبی است که جهاد با چابکی و خلاقیت کارکنانش آغاز کرده است و برنش برای جهاد دانشگاهی است، اما ما نباید بگذاریم این برنامه‌ها خودشان باعث نابودی خودشان شوند؛ بلکه باید هر پنج سال یک‌بار در آن بازنگری شود.

جمع‌بندی من از جشنواره کتاب سال دانشجویی این است که اولاً این کار، کار خوبی است؛ دوم اینکه با توجه به تمامی تجربیات و شرایطی که وجود دارد باید اهداف بازنگری شود؛ می‌شود یک آیین‌نامه داوری بسیار روشن و خوب استخراج کرد؛ سوم اینکه باید ملاک‌هایی که برای داوری هست را مدون کرد تا سلیقه‌ای عمل نشود؛ فکر می‌کنم سازمان انتشارات در دو سال گذشته یک تحرک خوبی پیدا کرده است، این بحث بازنگری از کارهای مهمی است که باید انجام شود.



تجمع خواهد شد و سطح آن بالا می‌رود؛

اینکه می‌گویم کیفیت آثار جشنواره پایین است، معنایش این نیست که دانشجویان فوق‌لیسانس و دکتری در دانشگاه‌ها کتاب خوب نمی‌نویسند، علت پایین بودن کیفیت آثار این است که این افراد یا از برگزاری جشنواره اطلاع ندارند و یا جشنواره از نظرشان تاثیرگذار نیست، هر دو دلیل وجود دارد، هم اطلاع‌رسانی کم است و هم آن‌هایی که اطلاع پیدا می‌کنند، شرکت نمی‌کنند.

بنابراین به نظرم می‌آید، باید اطلاع‌رسانی خوبی در این زمینه بشود ولی قبلاً یک بازنگری در کل جشنواره انجام بگیرد، اکنون دانشگاهیان خیلی به جشنواره کتاب سال دانشجویی اعتنا نمی‌کنند، کتاب‌های خوب نوشته می‌شود، اما آن دانشجویانی که کتاب‌های خوب می‌نویسند، کتابشان را به این جشنواره نمی‌آورند، ما در رشته خودمان می‌دانیم کسانی که کتاب‌های خوب می‌نویسند یا از این جشنواره مطلع نیستند یا اطلاع دارند و آثارشان را عرضه نمی‌کنند.

متأسفانه برخی از آثاری که در این جشنواره شرکت داده می‌شود برای قدیم است؛ یا مثلاً کتاب ترجمه است اما طرف به عنوان کتاب تالیف به جشنواره می‌فرستد این‌ها باید به دقت مورد توجه قرار بگیرد، عقیده ما این است که باید آثاری به جشنواره عرضه شود که تالیفی باشد و در زمره خلاقیت‌هایی باشند که به صورت کتاب تجلی پیدا می‌کند.

کارهای خوبی تالیف می‌شود، تولید می‌شود اما به ما



قراآت‌های رسمی به علم و فرهنگ آسیب می‌زند

سینا فروزش، عضو هیئت علمی گروه تاریخ دانشگاه آزاد اسلامی و معاون دانشکده علوم انسانی و اجتماعی واحد علوم و تحقیقات یکی از داوران جشنواره کتاب سال دانشجویی است؛ در خصوص دستاوردهای جشنواره و فرایند داوری گفت‌وگویی با او داشته‌ایم که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

متأسفانه ما به سمت قراآت‌های رسمی می‌رویم و این امر به علم، دانش و فرهنگ آسیب می‌زند، در گذشته معلمان به صورت خودجوش فعالیت و تلاش می‌کردند و در کنار آن تدریس هم داشتند، اما وقتی شما را ملزم می‌کنند که حتماً باید کار علمی تولید کنید، در غیر این صورت مشمول امتیاز و ترفیع و... نمی‌شوید، فرد مجبور می‌شود این کار را انجام دهد، اگر خودش هم فرصت این کار را نداشته باشد، به دانشجویانش می‌سپارد که چندان کار جدی علمی از آبدر نمی‌آیند.

● وضعیت کلی کتاب‌های دانشگاهی از نظر علمی چگونه است؟
طی سال‌های اخیر در کتاب‌ها چندان نوآوری و تولید علم

ارزشمندی انجام داده و یکی از آن‌ها جشنواره کتاب سال دانشجویی است که امسال بیست و چهارمین دوره آن برگزار می‌شود و با توجه به اینکه اساتید و اعضای هیئت علمی درگیر تدریس در دانشگاه‌ها و پایان‌نامه و کارهای اجرایی هستند و همین سبب می‌شود قدری از کارهای علمی و جدی فاصله بگیرند، از سوی دیگر دانشجویان ارشد و دکتری خاطر آسوده‌تری دارند و کارهای جدی‌تری انجام می‌دهند؛ این جشنواره ایجاد رغبت و انگیزه می‌کند تا دانشجویان به کارهای علمی روی آورند و بالتبع آن به نظر می‌تواند در حل مسائل و مشکلات جامعه نیز موثر باشد.

● از نظر شما جشنواره کتاب سال دانشجویی تاکنون چه دستاوردهایی داشته است؟

● به نظر شما تاثیر علمی جشنواره بر فضای دانشگاهی چیست؟

توقعی که از دانشگاه‌ها می‌رود این است که مشکلات و مسائل جامعه را حل کنند و متأسفانه فضای دانشگاه‌های ما مسائل را حل نمی‌کنند و این موضوع نیز به عوامل مختلفی مربوط است و یکی از آن‌ها این است که در دانشگاه‌ها ارتباطی با فرهنگ، اقتصاد و... وجود ندارد؛ در حالی که دانشگاه‌ها می‌توانند در حل بسیاری از مسائل و مشکلات دخیل باشند و راهکار ارائه دهند. همین موضوع سبب می‌شود که در دانشگاه‌ها تولید علم چندان صورت نگیرد، اما یکی از راه‌هایی که می‌توان دانشجویان را به حرکت واداشت، همین حرکت‌ها و برگزاری چنین جشنواره‌هایی است.

در این راستا، سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی کارهای

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

دیدگاه

کتاب و ایده پردازی

نوع خاص نگرش و رفتار گذشته ما و یا حتی قهر طبیعت، این‌گونه مسائل بروز کرده‌اند و آن‌قدر آشکارند که رای‌پی بردن به آن‌ها خیلی نیاز به تحقیق نیست؛ در این مورد عملکرد ما بیشتر منفعلانه ولی ضروری خواهد بود.

۲- ایده‌های آینده‌نگرانه: برخی اوقات به‌منظور پیشگیری از برخی رویدادهای ناخوشایند و یا ترویج یک فرهنگ صحیح برای زندگی بهتر در آینده دست‌به‌کار می‌شویم قبل از بروز مشکل پیش‌دستی کرده، ایده پردازی می‌کنیم و حاصل آن را به‌صورت کتاب درمی‌آوریم.

۳- ایده‌های ترکیبی: یا بین رشته‌ای: مرزبندی دانش به‌اسامی مختلف مثل مهندسی، علوم انسانی، پزشکی، هنر و نظایر آن البته در رشد تخصصی دانش

خوشبختانه این روزها بحث تحقیق و نشر آن به‌عنوان یک ارزش در جامعه در حال توسعه است اما یک سوال مشخص و بزرگ محققان و اندیشمندان جامعه این است که چگونه ایده‌یابی کنیم و نهایتاً چه ایده‌ای را کتاب کنیم؟ باید توجه داشت که از جنبه‌های مختلف می‌توان به این موضوع پرداخت؛ از نقطه نظر منابع ایده، راهکارهای خلاصه زیر پاسخی اجمالی به این پرسش است:

۱- ایده بر گرفته از مسائل و معضلات آشکار جامعه: در این خصوص به دلیل

کنترل و یادگیری حرکتی

گاهی اوقات بسیاری از ما از این موضوع حیرت زده می شویم که اجراکنندگان بسیار ماهر در صنعت، ورزش، موسیقی یا حرکات ریتمیک، چگونه اعمالشان را به راحتی، سادگی و روان اجرا می کنند؛ این اثر برای کسانی نوشته شده که می خواهند درک کنند که این اجراکنندگان چگونه می توانند به چنین هنری برسند.

این کتاب به طور خاص به عنوان یک کتاب درسی برای دانشجویانی است که دوره هایی را در یادگیری حرکتی می گذرانند. با این حال، دانشجویان رشته های دیگر از قبیل علوم اعصاب، درمان جسمانی، کاردرمانی، گفتاردرمانی، مهندسی صنعتی یا بیومکانیک، عوامل انسانی یا ارگونومی و ورزش نیز می توانند از آن استفاده کنند و مفاهیم بسیاری را در این کتاب پیدا خواهند کرد که موردعلاقه آن هاست، زیرا رفتار حرکتی، بخشی از همه آن هاست و برای همه کسانی است که به عنوان تمرین دهنده در این رشته مشغول هستند، اصول رفتار حرکتی تشریح شده در این کتاب، پایه محکمی برای تکالیف فراهم می کند.

در آمیختگی تحلیل رفتاری بیومکانیکی و نوروفیزیولوژی این حقیقت را نشان می دهد که رشته های رفتار حرکتی نوروفیزیولوژی حرکتی و بیومکانیک باهم به سمت درک مشترکی از رفتارهای حرکتی پیچیده حرکتی می کنند.

علی حسین ناصری



دلیل محدود بودن تعداد آثار مجبور به این کار شده اند، اما در مجموع در میان آثار اسالی در گروه تاریخ، سه اثر بسیار خوب ارائه شده بود که نویسنده آن کار میدانی انجام داده بود که امری سخت است و از این نظر کار ارزشمندی بود؛ دومین اثر نیز ترجمه ای درباره فلسفه و تاریخ است؛ با وجود اینکه این اثر ترجمه ای بود، اما ارزشمند است و در آن اطلاعاتی وجود دارد که آگاهی نسبت به آن در کشورمان اندک بود. آثار در چندین مرحله ارزیابی می شوند، در مرحله نخست غربالگری آثار توسط سه داور انجام می شود و آثاری که ارزش علمی ندارند، وارد چرخه داوری نمی شوند و کنار گذاشته می شوند، در مرحله بعد داوری آثار به همراه یک داور و دو مشاور دیگر ارزیابی می شود و در مرحله دیگر کتاب هابر اساس امتیازها انتخاب می شوند.

وجود نداشته است و اغلب آن ها گردآوری یا ترجمه هستند، در حالی که ترجمه، توزیع علم است، نه تولید علم؛ در حوزه علوم انسانی، فرهنگ، مبانی فرهنگ و مولفه های ملی آن با دنیای غرب متفاوت است و چندان کاربردی ندارد؛ از این رو در راستای تولید علم چندان کار علمی نداریم.

وضعیت کیفی و کمی آثار ارسال شده در گروه تاریخ جشنواره کتاب سال دانشجویی را چگونه ارزیابی می کنید؟ از نظر کمی، حدود ۱۰ کتاب داوری شد و در میان آن ها هم اثر ترجمه ای و هم تالیفی وجود داشت، یکی از ایراداتی که به حوزه داوری ها وارد است و یا می توان گفت جای آن خالی است، این است که تصحیح، ترجمه و تالیف با شاخص های یکسان سنجیده می شوند و اگر هر بخش شاخص های مجزا داشتند، بهتر بود. البته بر گزار کنندگان جشنواره به

بسیار موثر بوده است؛ البته باید توجه داشت که از طرف دیگر توجه بیش از حد به مرزهای نام گذاری شده علوم، در ذات خود می تواند ویران گر بوده و موجبات تک بعدی کردن دانش و دانشمندان را هم در پی داشته باشد؛ رویکرد مثبت به قضیه این است که دانشمندان و محققانی که ظرفیت بالاتری نسبت به متخصصان طیف تخصصی خود دارند می توانند خرق عادت کرده و دانش نوینی را با ترکیب و نوآوری ابداع کنند؛ از آن جمله مثل مهندسی صنایع که از ترکیب مهندسی و مدیریت به دست آمد؛ یا مکترونیک که ترکیب مکانیک و الکترونیک است.

دکتر آیت الله ممیز / استاد برگزیده جشنواره پایان نامه سال دانشجویی

۴- ایده های انتزاعی: انسان ها با محیط خود مانوس می شوند و با نگاهی می توان گفت که مقید و شرطی شده اند بنابراین چارچوب ذهنی ایشان نیاز

تحقق چشم اندازهای اولیه جشنواره

حامد علی اکبر زاده، دبیر علمی بیست و چهارمین دوره جشنواره کتاب سال دانشجویی که سه دوره نیز به عنوان مدیر گروه دین و فلسفه این جشنواره همکاری داشته است معتقد است که کیفیت آثار ارسالی به جشنواره در مجموع رشد چشم گیری داشته است. در خصوص وضعیت کمی و کیفی آثار رسیده و فرآیند داوری آثار گفت و گویی با او داشته ایم که مشروح آن را در زیر می خوانید.

● وضعیت کمی و کیفی آثار در این دوره نسبت به سال های گذشته چگونه بود؟

امسال ۶۶۰ اثر دریافت کردیم که نسبت به سال گذشته که ۶۲۹ اثر بود، رشد قابل توجهی داشته است، البته حدود ۷۰۰ نفر ثبت نام کرده اند که بعضی ها دارای شرایط لازم نبودند. به طور کلی با آمار و ارقامی که در رابطه با چاپ آثار مطرح است، تخمین زده می شود نزدیک ۱۰۰ تا ۱۵۰ کتاب

در سال توسط دانشجویان نگارش و منتشر شود که از این میان حدود ۷۰۰ اثر به دبیرخانه ارسال شده که رقم قابل توجهی است. امسال به لحاظ کمی مثل سال های قبل در گروه های علوم انسانی و گروه پزشکی بیشترین آثار را دریافت کرده ایم، اما به لحاظ کیفی مدیران گروه های مختلف باید به صورت مجزا اظهار نظر کنند، در مجموع طی سال های اخیر کیفیت آثار دریافتی در جشنواره کتاب سال دانشجویی خیلی بهتر شده است؛ دقت در آثار دانشجویی نشان می دهد آثار ترجمه ای نسبت به تالیفی تعداد بالایی داشته و از نظر کیفی نیز ارتقا یافته اند و جذابیت بیشتری پیدا کرده اند؛ به همین جهت در برخی گروه ها ترجمه غالب بوده و داوران مجبورند آثاری را از میان ترجمه ها انتخاب کنند؛ آثار تالیفی نیز از رشد کیفی و محتوایی نسبتاً مطلوبی برخوردار هستند اما به نظر می رسد پدیده ترجمه در سال های اخیر رونق زیادی داشته که باید عوامل آن به دقت بررسی شود.

● شاخص های کیفی ارزیابی آثار جشنواره به چه صورت است؟

از چند جهت می توان به بحث کیفیت پرداخت، درباره کتاب های ترجمه، یک معیار این است که کتاب هایی ترجمه می شوند یا کتاب های مرجع باشند یا ناشران برجسته در سطح دنیا آن ها را منتشر کرده باشند. در این دوره حتی آثاری از

نویسندگان ایرانی و اساتید شاخص داریم که کتاب های آن ها خارج از کشور به زبان انگلیسی منتشر شده است و برخی از آن ها را دانشجویان ایرانی آن ها ترجمه کرده اند؛ معیار دیگر بحث ترجمه دقیق است، به این معنا که در واقع ترجمه همان مطلبی باشد که نویسنده اصلی کتاب آن را به نگارش در آورده است.

معیار دیگر این است که کتاب از زبان اصلی ترجمه شود، اینکه خود متن به لحاظ قواعد زبان فارسی نگارش خوبی داشته باشد و روان نوشته شود نیز امتیاز جداگانه ای است. در بحث تالیف هم باز ملاک هایی وجود دارد، از جمله اینکه تالیف، باید مطابق با نیازهای روز بوده و ترجیحاً رویکرد کاربردی داشته باشد؛ یکی از ملاک های ما نیز این است که تالیف ها نزدیک به استانداردهای جهانی علم باشند. البته معیار های متعددی برای ارزیابی وجود دارد که داوران محترم همه آن ها را در داوری ها لحاظ می کنند.

● چند اثر به عنوان برگزیده انتخاب و معرفی می شوند، آیا در گروهی بوده که هیچ اثری برگزیده نباشد؟

معمولاً در هر دوره حدود ۱۰ تا ۱۵ اثر برگزیده داریم و نزدیک به ۲۰ اثر شایسته تقدیر هستند؛ بعضی گروه ها به دلیل اینکه تعداد آثار خیلی کم بوده، طبیعی است که ممکن است اثری انتخاب نشود، در برخی گروه ها نیز مانند گروه علوم سیاسی در دوره اخیر کتاب ها به لحاظ علمی قوت لازم را نداشتند و لذا برگزیده یا شایسته تقدیری در این گروه ها نداشتیم.

● این امکان وجود ندارد که دبیرخانه خودش اقدام به جمع آوری کتاب کند و همه آثار شرکت داده شوند؟

شناسایی آثار دانشجویی کار سختی است و در هیچ جایی اطلاعات مدونی در این خصوص نداریم، بنابر این ما دو راه برای جمع آوری آثار داریم، راه نخست این است که دانشجویان فراخوان جشنواره را ببینند و اقدام به ثبت نام در جشنواره بکنند، راه دوم شناسایی آثار از طریق ناشران است، از این رو هر سال از ناشران می خواهیم که آثار دانشجویی را به دبیرخانه جشنواره ارسال کنند که شاید نیمی از آثاری که برای ما ارسال می شود، از همین طریق است. ضمن این که توجه داشته باشید وقتی شما مسابقه ای را برگزار می کنید رقابت آنجایی معنا پیدا می کند که یک عده برای رقابت اعلام آمادگی می کنند، اگر کسی اعلام آمادگی نکند وارد رقابت نخواهد شد؛ البته ما وظیفه داریم در جشنواره هزینه و بستر لازم را برای مشارکت دانشجویان فراهم کنیم.

ویژه نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی





به آن‌ها می‌دهند، در مرحله سوم هر گروه یک تا سه اثر را به‌عنوان آثار برگزیده به‌تناسب تعداد آثار رسیده انتخاب می‌کند و در نهایت وقتی این‌ها معرفی می‌شوند یک کمیته داوری و علمی بالادستی وجود دارد؛ این کمیته علمی دقیقاً تعیین می‌کنند که چه آثاری به‌عنوان آثار برتر یا شایسته تقدیر است، دنتیجه آثار چهار مرحله داوری می‌شود، هر اثری را حداقل دو داور بررسی می‌کند. در دوره اخیر علاوه بر پتانسیل علمی که در کمیته علمی جشنواره بوده، از ظرفیت‌های موسسه خانه کتاب هم استفاده کرده‌ایم، این عزیزان در این جشنواره کمک بسیاری کردند که از همه آن‌ها به ویژه جناب آقای جلیسه و جناب آقای داوری‌پناه تشکر می‌کنم.

● درباره داوری آثار بفرمایید امسال چطور بوده است؟

در جشنواره کتاب سال دانشجویی داوران از میان اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و پژوهشگران انتخاب می‌شوند تا داوری‌ها اعتبار لازم را داشته باشد، همچنین از ظرفیت‌های علمی جهاد دانشگاهی و دانشجویان برگزیده ادوار گذشته جشنواره کتاب سال دانشجویی نیز استفاده می‌شود.

در مجموع این جشنواره شامل گروه‌های علمی متعددی است که در یک دسته‌بندی کلی به شش بخش شامل گروه‌های علوم انسانی، پزشکی، کشاورزی و معادن، فنی و مهندسی، هنر و معماری و علوم پایه تقسیم می‌شود که هر کدام از این‌ها شاخه‌هایی دارند؛ به‌عنوان مثال گروه علوم انسانی، شاخه فلسفه، دین، روان‌شناسی و... را دارد، غیر از این گروه‌های اصلی که در برگیرنده همه رشته‌های دانشگاهی هستند، ما چند گروه در بخش ویژه داریم، عنوان موضوعات در این بخش با توجه به نیازهای روز و مسائلی که در کشور مطرح است و یا نیازهایی که مجموعه جهاد دانشگاهی یا مشارکت‌کننده‌های جشنواره به لحاظ علمی دارند، تعیین شده است، در سال جاری بخش ویژه شامل گروه‌های فرهنگ عمومی و آسیب‌های اجتماعی، گردشگری، اقتصاد مقاومتی، مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن کریم و تجاری‌سازی دانش و فناوری بوده است.

● اعتبار این جشنواره به چیست؟

اعتبار اصلی این جشنواره همین حضور دانشجویان است؛ ما در کشور هیچ جشنواره‌ای نداریم که از کتاب‌های برگزیده دانشجویان تقدیر کند و این اولین و آخرین جشنواره است. در کنار این مسئله یکسری کارها را پیگیری می‌کنیم و می‌خواهیم امتیازاتی را برای برگزیدگان ایجاد کنیم؛ مثلاً تلاش می‌کنیم فضایی فراهم شود که برگزیدگان جشنواره بتوانند عضو بنیاد ملی نخبگان شوند یا نهادها و دستگاه‌های دولتی دیگری هم از این‌ها استفاده‌ایم تا بتوانیم امکانات مادی و معنوی مناسبی را برای برگزیدگان جشنواره فراهم کنیم.

اساتیدی که به واسطه فعالیت‌های خود عنوان خادم کتاب بر آن‌ها اطلاق می‌شود تقدیر می‌نماییم. جایزه انتخاب دانشجویان فارسی‌نویس نیز از شاخه‌های بخش جنبی است، این بخش از نظر کمی نسبت به دو دوره قبل رشد داشته و امسال ۱۴ اثر داوری شد؛ دانشجویان فارسی‌نویس ما دو دسته هستند؛ یکی دانشجویان ایرانی که در خارج از کشور تحصیل می‌کنند و کتاب به زبان فارسی در دوران دانشجویی خود می‌نویسند، دوم دانشجویان خارجی که فارسی‌نویس هستند.

● در راستای حمایت از انتشار پایان‌نامه دانشجویی برنامه‌ای دارید؟

دبیرخانه جشنواره کتاب سال دانشجویی، دبیرخانه جشنواره کتاب و پایان‌نامه سال دانشجویی نیز هست و این دو با هم راه‌اندازی شده‌اند، جشنواره کتاب سال دانشجویی بیست و چهار دوره برگزار شده، اما پایان‌نامه به دلیل برخی مشکلات، امسال هفدهمین دوره آن برگزار می‌شود، در برخی دوره‌های این جشنواره آثار برگزیده؛ یعنی پایان‌نامه‌های برگزیده را به چاپ رساندیم و امسال هم ان‌شاءالله این برنامه را داریم که البته در صورت فراهم شدن امکانات مورد نیاز انجام خواهد شد. ما از کتاب‌ها و پایان‌نامه‌های برگزیده حمایت‌های دیگری هم انجام می‌دهیم که از آن جمله برگزاری نشست‌های نقد و بررسی این آثار در سطح دانشگاه‌هاست.

در مورد کمیته علمی و روند داوری برای ما توضیح دهید. کمیته علمی جشنواره در واقع متشکل از مدیران گروه‌های شش‌گانه‌ای است که اغلب آن‌ها در شورای بررسی کتاب سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی نیز عضو هستند، در واقع کمیته علمی ما مدیران همین گروه‌ها هستند؛ روند داوری‌ها نیز شامل چهار مرحله است، مرحله اول این است که در هر گروهی دو نفر از اعضای آن آثار رسیده را بررسی می‌کنند و مدیر آن گروه حدود ۵۰ درصد کارها را حذف می‌کنند و نزدیک به ۵۰ درصد به مرحله دوم راه می‌یابند. در مرحله دوم به ارزیابی تک‌تک آثار می‌پردازند و امتیازاتی

● امسال بیست و چهارمین دوره جشنواره کتاب سال دانشجویی برگزار می‌شود، این جشنواره چه دستاوردهایی داشته است؟

دستاوردهای ما با اهدافی که تعیین کردیم سنجیده می‌شوند، هدف اصلی این جشنواره تشویق دانشجویان اهل قلم به نگارش اثر و حمایت آنان است، این اتفاق رخ داده است؛ یک بخش قابل توجهی؛ یعنی بالای ۶۰ درصد کسانی که در جشنواره کتاب سال دانشجویی برگزیده شدند، افرادی هستند که حوزه رشته تخصصی خودشان امروز افراد علمی شاخصی هستند و پژوهشگر برجسته و صاحب‌نظر محسوب می‌شوند، این مهم‌ترین هدف ما بوده است و ما به این هدف تا حدودی رسیده‌ایم؛ در کنار این، اهداف دیگری را هم دنبال می‌کنیم؛ از جمله اینکه از ظرفیت‌های دانشجویی برای فعالیت سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی استفاده کنیم، این اتفاق افتاده است و با همکاری همین عزیزان طرح‌هایی را در حوزه کتاب و کتابخوانی در دست اجرا داریم و حتی در ارزیابی‌های آثار این جشنواره از حضور آن‌ها استفاده کردیم، بعضی از برگزیدگان این جشنواره در بخش‌های مختلف جهاد دانشگاهی جذب شدند و برخی دیگر به‌ادان خودشان انگیزه مضاعفی برای فعالیت علمی پیدا کردند؛ یعنی برگزیده شدن در جشنواره در ادامه و استمرار فعالیت علمی آن‌ها تاثیر داشته است.

● آثار بخش ویژه را چطور ارزیابی می‌کنید؟

بخش ویژه جشنواره ما شاخه‌های متنوعی دارد که از جمله آنها مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن، فرهنگ عمومی و آسیب‌های اجتماعی و اقتصاد مقاومتی است. در همه بخش‌ها کارهای خوبی رسیده است؛ حوزه مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن هم امسال با همکاری سازمان قرآنی دانشگاهیان کشور انجام شد که آثار خوبی در این حوزه دریافت شد و امیدواریم در سال‌های آینده آثار بیشتری را شاهد باشیم. علاوه بر بخش ویژه، جشنواره بخش جنبی هم دارد. در این بخش شاخه‌ای به نام مولف جوان داریم که از جوانترین مولف تقدیر می‌کنیم، همینطور از پرکارترین مولف و از

حذف ضوابط دست و پاگیر برای بروز خلاقیت دانشجویی

فاطمه عظیم‌زاده، عضو کمیته علمی بیست و چهارمین جشنواره کتاب سال دانشجویی، دارای مدرک دکترای فناوری اطلاعات از دانشگاه «یوسی‌ام» مالزی است و در حال حاضر مشغول تدریس علوم کامپیوتر در دانشگاه علم و فرهنگ در مقطع کارشناسی ارشد است؛ او که سرپرستی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی را نیز به عهده دارد تاکنون چندین مقاله علمی در نشریات معتبر به چاپ رسانده و در کنفرانس‌های داخلی و خارجی شرکت داشته است؛ با او در مورد بیست و چهارمین جشنواره کتاب سال دانشجویی، کیفیت ارزیابی آثار و چشم‌انداز پیش روی آن گفت‌وگویی ترتیب داده‌ایم که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

● **جشنواره را باگذشت بیست و چهار دوره از برگزاری آن چگونه ارزیابی می‌کنید و به نظر شما چه انتظاراتی باید از آن داشت؟**

باید از هر جشنواره در حد همان جشنواره انتظار داشته باشیم و با رجوع به اهداف از پیش تعیین شده برای جشنواره به این موضوع دقت کنیم که روند اجرایی آن تا چه حد توانسته است اهداف آن را محقق سازد؛ جشنواره کتاب سال دانشجویی نیز با هدف کلی توجه به تالیفات دانشجویی و ترغیب دانشجویان به امر تحقیق و تالیف کتاب‌های علمی در تمامی سطوح و موضوعات طراحی شده است، بسیار مفید است. به نظر می‌رسد که از دو منظر می‌توان این مسئله را بررسی کرد؛ نخست آفت‌هایی که به صورت کلی جامعه مادرگیر آن است که بالطبع اینچنانیز وارد می‌شود؛ دوم بحث انگیزشی است که این جشنواره به تقویت آن کمک می‌کند؛ در نگاه کلی با وجود تمامی ضعف‌های که ممکن است بتوان برای آن متصور شد حداقل اینکه توانسته است سازوکار تشویقی و ترغیبی برای دانشجویان در این زمینه فراهم کند.

دیدگاه

جنبه تاریخی و نظری ترجمه متون علوم انسانی

۱. جنبه تاریخی؛ مبحث «ترجمه» به‌طور کلی زمانی در سنت اسلامی - ایرانی مطرح شد که لزوم فراگیری دانش‌های حاصل‌آمده نزد دانشمندان و فیلسوفان عصر باستان، از طالس تا فلوطین خودنمایی کرد؛ در آن روزگار که عطشی سیری‌ناپذیر به شاخه‌های گوناگون علوم پدید آمده بود هنوز پاره‌ای از مسائل

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی



از جمله آفت‌های کلی جامعه ما این است که چندین سال است که در حوزه تالیفی به خصوص در رشته ما کتاب‌هایی که به معنای واقعی بتوان آن را کتاب نامید و حرف جدیدی داشته باشند و دیدگاه جدیدی را مطرح کنند نادریم؛ اغلب آثاری در حد تقدیر انتخاب می‌شوند و تعداد بسیار قابل توجه‌شان ترجمه هستند؛ در این زمینه ضعف کلی است که در زمره کتاب‌های فنی و مهندسی شاهد هستیم و به نسبت در جشنواره نیز وجود دارد؛ این مسئله جای تامل دارد، اما از این منظر که هر ساله در جامعه دانشگاهی حرکتی انگیزشی اتفاق می‌افتد و دانشجویان می‌دانند که فضایی هست که تالیفاتشان را طرح می‌کنند و باید دیگر رقابت می‌کنند، قطعاً جشنواره توانسته است به اهدافش برسد.

مخصوصاً اینکه چندان حمایتی از ظرفیت‌های موجود به‌ویژه در سطح دانشگاهی از برخی استعداد‌های موجود در آن نمی‌شود و این جشنواره کارکرد مهمی که می‌تواند داشته باشد این است که بستر مناسب را برای تحقق این امر فراهم کند. مسئله‌ای که مبتلا به جامعه ما شده، این است که بیش از آنکه انگیزه‌های درونی وجود داشته باشد، یک سری ضوابط و قوانین باعث می‌شود که ما انگیزه‌های داشته باشیم؛ بنابراین به همان نسبت خروجی‌هایی که دریافت می‌کنیم از نظر کیفی متفاوت می‌شود؛ هنگامی که انگیزه‌ها به انگیزه‌های درونی تبدیل شود نوآوری‌ها، ایده‌ها و طرح‌های بهتری را شاهد هستیم؛ برای اینکه کاری که انجام می‌شود از دورن فرد می‌جوشد، اما گاهی انگیزه‌ها به منظور ارتقا در چارچوب ضوابط بیرونی می‌شود؛ بنابراین کارها از سطح توقعات تالیف یک اثر بدیع به سمت کارهای کلیشه‌های و فقیر از نظر محتواسوق می‌یابد و این مسئله آفتی است که به شکل کلی در نشر علمی شاهد هستیم.

● این آفت را در حوزه تخصصی نان؛ یعنی علوم رایانه نیز مشاهده می‌کنید؟
بله، در این حوزه نیز چند سالی است که تالیفات خوبی

که بتوان به آن واژه کتاب اطلاق کنیم را شاهد نبوده و نیستیم، کتابی که توانسته باشد به مفهوم کلی دیدگاه جدیدی را در بحث علوم رایانه مطرح کند و اغلب کتب ترجمه آثار خارجی است که پس از ارزیابی در قالب چنین جشنواره‌ای، قادر نیستیم آن‌ها را در فهرست کتاب‌های منتخب و برگزیده قرار دهیم و در نهایت مجبوریم تنها از کتاب‌های متقاضی در این بخش تقدیر کنیم.

● مواعی که در زمینه تالیفات علمی باید از سر راه بر داشته شوند تا به قول شما به نتایج مطلوب و مورد نظر برسیم چیست؟

حذف سلسله قوانین و ضوابطی که اتفاقاً از سوی برگزارکنندگان جشنواره وضع می‌شوند تا رویدادهای علمی هدفمند و در راستای مشخصی به پیش رود از جمله ملزومات این مبحثی است که مطرح شد، چارچوب‌های مشخص که به منظور ارتقای سطح کیفی آثار تعیین می‌شوند تا اندازه زیادی دست مولف و مترجم را در خلاقیتی که می‌تواند بر حسب احساس نیاز به آن مبادرت ورزد، خواهد بست و نتیجه اینکه محصولات نهایی ارائه شده به جشنواره برای بررسی چندان خلاقانه نبوده و غالباً به کلیشه‌ها نزدیک می‌شوند.

این آفتی است که به‌طور کلی در عرصه تالیفات و انتشارات علمی به آن دچار هستیم و باید به‌ویژه در جشنواره‌های همچون جشنواره کتاب سال دانشجویی تمهیداتی اندیشیده شود که از این امر رایج در اغلب جشنواره‌ها و رویدادهای علمی فاصله بگیریم و این جشنواره را تبدیل به یک رویداد متفاوت کنیم که با توجه به جاذبه خوبی که در میان قشر دانشگاهی به‌ویژه دانشجویان دارد، شاهد برگزاری اتفاقی متفاوت در حوزه تالیفات و ترجمه‌های علمی باشیم که نفس تازه‌ای را در فضای این حوزه، خواهد دمید.

● از آنجا که شما در خارج از کشور تحصیل کردید و به واسطه ارائه مقاله و شرکت در کنفرانس‌های

چارچوب‌های مشخص که به منظور ارتقای سطح کیفی آثار تعیین می‌شوند تا اندازه زیادی دست مولف و مترجم را در خلاقیتی که می‌تواند بر حسب احساس نیاز به آن مبادرت ورزد، خواهد بست و نتیجه اینکه محصولات نهایی ارائه شده به جشنواره برای بررسی چندان خلاقانه نبوده و غالباً به کلیشه‌ها نزدیک می‌شوند.

بین‌المللی با فضای علمی سایر کشورها آشنا هستید، بفرمایید که جشنواره کتاب سال دانشجویی با الگوپذیری از برخی رویدادهای مشابه بین‌المللی تا چه اندازه می‌تواند خود را به استانداردهای جهانی نزدیک کند؟

قطعاً استفاده از تجربیات دیگران در هر زمینه باعث می‌شود که حرکت ما بیشتر رو به جلو باشد و جشنواره نیز این قاعده مستثنی نیست؛ به هر حال تجربه نشان داده است که در روند برگزاری بسیاری از محافل علمی و دانشگاهی استفاده از تجارب موفق داخلی و حتی خارجی تاثیر مثبت و فراوانی داشته است.

تا حدی هم سعی شده تا این نگاه وجود داشته باشد که جریانی شکل گرفته و در حال برگزاری است و آن مسابقه دفاع ۳ دقیقه‌ای از پایان‌نامه‌های دانشجویی است که عیناً بر داشت از یک رویداد بین‌المللی است و همین مورد به‌ظاهر کوچک موجب پویایی و سرزندگی بیشتر شده است؛ این مسئله یک قسمت داستان بوده و تصور من این است که قسمت دیگر داستان ابزارها است که در اختیار برگزارکنندگان قرار می‌گیرد؛ ابزارهای مورد نیاز باید به حد کافی در اختیار مسئولان جشنواره قرار گیرد و بودجه حمایتی از سوی سایر نهادهای علمی به این جشنواره که جهاد دانشگاهی مسئول برگزاری آن است تزریق شود تا دوستان با فراغ بال بیشتر قدرت مانور مطلوب و اطلاع‌رسانی وسیع‌تری داشته باشند، همه این عوامل در برگزاری هر چه موثر این جشنواره دخیل خواهد بود که باید به شکل مکمل در کنار یکدیگر قرار بگیرد.

خاصی هستند؛ او نظریه ترجمه خویش را عمدتاً در رساله «روش‌های مختلف ترجمه» توضیح می‌دهد؛ نخست آنکه ترجمه معمولاً با مسئله‌ای مواجه است و آن این که شکافی مفهومی هست میان زبان متنی که قرار است ترجمه شود و زبان مادری مترجم. دوم اینکه به دلیل این دشواری تشویش‌زا، مترجم باید تخصص هر منویکی داشته تا بتواند به قدر کفایت از عهده کار ترجمه برآید.

نهایت آنکه شکاف مفهومی که در این جا موجب بروز چالش اصلی می‌شود باید به یکی از این دو روش پر دامنه از میان برداشت: یا با نزدیک کردن جهان زبانی - مفهومی مولف به جهان زبانی - مفهومی خواننده ترجمه و دیگری بالعکس.

سیدمسعود حسینی / توشمانلوئی / دانشجوی دکتری فلسفه دانشگاه تهران

جدی در خصوص شرایط امکان ترجمه پدید نیامده بود. بانگای به ترجمه‌های عربی موجود از آثار یونانی درمی‌یابیم که آن مترجمان اولیه می‌کوشیدند فارغ از دغدغه‌هایی که امروزه در حوزه ترجمه برای ما وجود دارند دست به انتقال دانش به هر بهایی بزنند؛ در این میان، بالطبع خطاهایی رخ می‌داد و گاه نفس همین خطاها سر چشمه نوآوری‌هایی واقع می‌شد.

۲. جنبه نظری؛ در روزگار مدرن، به‌ویژه از اواخر قرن هجدهم به این سو، مبحث ترجمه در میان فیلسوفان و ناقدان محل بحث واقع شد؛ از جمله فیلسوفانی که به موضوع ترجمه و روش‌ها و رویکردها بذل نظر کرد، فریدریش شلایر ماکر بود که خود مترجمی زبردست بود و دیدگاه‌های او در باب ترجمه واجد قوت و صلابت

و هدف سوم رقابت است، جوانان و دانشجویان ما در عرصه‌های مختلفی فعالیت می‌کنند به همین جهت باید در سطح جامعه محیط‌هایی را فراهم کنیم تا جوانان استعداد‌های خود را در رقابتی سالم عرضه کنند تا از این فعالیتی که انجام داده‌اند شناختی حاصل کنند و اگر هم تقدیر می‌شوند این تقدیرها در آن‌ها انگیزه ایجاد کند.

● برخی از شرکت‌کنندگان معتقدند که این جشنواره یک جای خالی را پر می‌کند، به نظر شما فضای علمی چه خلای دارد که این رویداد علمی می‌تواند آن را پر کند؟

وجود یک آسیب صرفاً دلیلی برای برپایی یک رویداد علمی نیست؛ برای مثال فرض کنید اگر در سطح دنیا جوایز بزرگ علمی مانند نوبل وجود دارد به این دلیل است که افراد بتوانند به نوعی غیرمستقیم به رقابت بپردازند و خود را عرضه کنند؛ البته صحبت من نافی این نیست که امروزه فضای عمومی دانشگاه فضایی مناسب، مطلوب و ایده‌آل نیست؛ دانشگاه در حال حاضر ضعف‌ها و قوت‌هایی را دارد و ما باید تلاش کنیم مولفه‌هایی که احتمال تقویت شدن دارند را شناسایی

همیدرضا صادق محمدی مطرح کرد:

سرمشق‌سازی، استعدادیابی و رقابت

همیدرضا صادق محمدی یکی از داوران جشنواره کتاب سال دانشجویی است که اعتقاد دارد سرمشق‌سازی، استعدادیابی و رقابت، سه هدف اصلی این رویداد علمی است؛ او در گفت‌وگو با نشریه رایحه به تبیین ضرورت‌ها و دستاوردهای جشنواره کتاب سال دانشجویی و همچنین نظام داوری و بایسته‌هایی که باید در این فرایند ملاحظه شود، می‌پردازد؛ در ادامه مشروح این گفت‌وگورا می‌خوانید.

● لطفاً پس از معرفی خودتان، شرح دهید که سابقه همکاری‌تان با جشنواره کتاب سال چگونه آغاز شد؟

بنده متولد سال ۱۳۳۸ هستم، در سال ۱۳۶۲ کارشناسی مهندسی برق و سال ۱۳۶۶ کارشناسی ارشد مهندسی الکترونیک از دانشگاه علم و صنعت و در سال ۱۳۷۶ دکترای مهندسی برق با گرایش مخابرات از دانشگاه new south wales university استرالیا دریافت کردم؛ از سال ۱۳۶۰ زمانی که دانشجو بودم، به جهاد دانشگاهی پیوستم و اکنون حدود ۳۶ سال است که در این نهاد فعالیت می‌کنم. سابقه آشنایی بنده با جشنواره کتاب سال دانشجویی بسیار طولانی است و تقریباً در سال‌های اولیه که این رویداد شروع شد، در جریان آن بودم اما در حال حاضر حدود هشت سال است که به‌عنوان داور با این جشنواره در گرایش مهندسی برق همکاری می‌کنم.

و چرا باید این جشنواره برگزار شود؟ در واقع بسیاری از فعالیت‌های جهاد دانشگاهی و دیگر نهادهایی که در این عرصه فعالیت می‌کنند، در راستای نوعی سرمشق‌سازی برای قشر جوان دانشجویی است، این جشنواره تلاش می‌کند تا افراد واجد شرایط استعدادیابی شوند و در یک فضای عام و گسترده‌ای که امکان رقابت برای همه وجود دارد، شناسایی شده و در جایگاه مناسبی آثار خود را معرفی کنند؛ از این رو یکی از اهداف جشنواره کتاب سال دانشجویی سرمشق‌سازی در فضای دانشگاه است، هدف دوم استعدادیابی

● به نظر شما ضرورت این رویداد علمی چیست

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی



کنیم و این فضا را گسترش دهیم.

اساسا در سال‌های ابتدایی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، بحث این بود که دانشگاه قبل از پیروزی انقلاب فضای خاصی داشت و بر اساس الگوسازی خاصی بود، در آن دوران رقابت‌هایی وجود داشت که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، ابهاماتی روی این نوع رقابت‌ها بر اساس طراز مطلوب انقلاب اسلامی به وجود آمد، در آن سال‌ها جهاد دانشگاهی فعالیت‌های قابل ملاحظه‌ای داشت و بسیاری از نهادهای فرهنگی اعم از مذهبی و غیرمذهبی که اکنون در جامعه دانشگاهی هستند، آن زمان حضور نداشتند؛ جهاد دانشگاهی کم‌کم با برگزاری مسابقات قرآن شروع کرد که به برپایی مسابقات دیگری انجامید و در ادامه مسابقات سراسری برگزار شد.

جهاد دانشگاهی هنگامی که در فعالیت رشد مناسب به وجود می‌آمد این وظایف را به نهادهای دیگر می‌سپرد؛ بحث‌های مربوط به کتاب سال دانشجویی و پایان‌نامه دانشجویی مواردی بود که ابتدای کار مطرح نبود و فضایش هم نبود، اما ظرف ۱۰-۱۵ سال اخیر با موضوع بابی که جهاد دانشگاهی انجام داد، این را تشخیص داد و شروع به کار کرد و باید قبول کنیم در مرور زمان همیشه باز آفرینی فعالیت‌ها باشد و باید ببینیم که هر سال این رویداد را می‌توانیم با کیفیت بهتر و اثرگذاری بیشتر داشته باشیم.

● با توجه به اینکه تجربه زیادی در این رویداد علمی دارید، دستاوردهای این رویداد را برای فضای دانشگاهی چگونه ارزیابی می‌کنید؟

باید در نظر داشت، فعالیتی که به نام جشنواره کتاب سال دانشجویی صورت می‌گیرد و نقطه اوجش برگزاری اختتامیه و اعطای جوایز است، در انگیزه‌بخشی به دانشجویان بسیار موفق بوده است؛ اگر افراد حائز این رتبه‌ها می‌شوند همواره کسب رتبه را به‌عنوان افتخار مطرح کرده‌اند، اما نکته اساسی که وجود دارد و امسال در جلسه هم‌اندیشی مطرح کردم بحث اطلاع‌رسانی است؛ این سالانه، متأسفانه خیلی خوب در سطح دانشگاه‌ها منعکس نشده و تبلیغات اثرگذار ندارد؛ توسعه این دستاورد مستلزم آن است که به شیوه‌های مناسبی به مخاطبان ارائه شود.

نکته دیگر تمرکز بر مقاله در دانشگاه‌هاست؛ در بسیاری از دانشگاه‌ها کارگاه‌هایی آموزشی برای مقاله‌نویسی داریم و شرط دفاع از پایان‌نامه این است که حتماً باید مقالاتی چاپ شود؛ به همین جهت باید تلاش کنیم تا در کنار توجه به مقالات علمی، نگارش کتاب علمی نیز مورد توجه دانشگاهیان قرار گیرد و البته این جشنواره تا حدی می‌تواند این کار را انجام دهد.

● بخش مرکزی جشنواره که هسته اصلی آن است، از میان اساتید و اعضای هیئت‌های علمی تشکیل می‌شود برای رشته‌های مختلف سرگروه‌هایی را مشخص می‌کنند، بعد کتاب‌ها برحسب تخصصی که ذیل آن رشته‌ها قرار دارند، به اساتید عرضه می‌شوند، آثار در دو مرحله بررسی می‌شوند؛ در مرحله نخست انتخاب اولیه صورت می‌گیرد و غربال اولیه‌ای روی کتاب‌هایی که کیفیت بالاتری دارند صورت می‌گیرد و در این مرحله داوری سریع تر انجام می‌شود.

● شما شاهد آثار زیادی در این جشنواره بودید، اگر بخواهید در خصوص کیفیت آثار در دوره‌های گذشته تحلیلی بیان کنید، چه ارزیابی می‌توانیم از سیر آثار شرکت‌کننده در این جشنواره داشته باشیم؟

اگر نگاهی به شکل کلی داشته باشیم، دو نوع تغییر را تشخیص می‌دهیم، نخست تغییرات سالانه که بالا رفتن تعداد کتاب‌هاست که البته در رشته ما آثار ارسالی کاهش داشته است، اما در کل آثار به لحاظ کیفیت و کمیت بهتر شده‌اند، اما برای تغییر دوم باید تفکر مناسبی در این خصوص صورت بگیرد که ما چگونه می‌توانیم وضعیت را بهبود ببخشیم؛ برای مثال، کتاب‌هایی که می‌آید و داوری می‌شود، معمولاً دو گونه است، غیر از اینکه ترجمه یا تالیف است، گاهی به صورت مشترک بین دانشجو و استاد است و گاهی توسط یک یا چند دانشجو عرضه می‌شود، مامی توانیم این ارزیابی را داشته باشیم که این دو گونه می‌تواند تفاوت‌هایی را با هم داشته باشد؛ اما هر دو گروه مزیت‌هایی دارند.

هم اینک دانشجویی با استادی در ترجمه و یا تالیف همراه باشد، مناسب است و هم اینکه شرایطی فراهم باشد تا دانشجویان به‌صورت مستقل کارشان را آماده و منتشر کنند، هر دو باید مورد تقدیر قرار گیرد، اما ضروری است تا باز آفرینی هم مورد توجه قرار گیرد تا هم جریان برگزاری جشنواره شکل یکنواختی پیدا نکند و هم به‌نوعی فعالیت خود را ترویج کنیم و جمع گسترده‌تری را شامل شویم، حتی جمعی که خودشان مترجم و یا مولف نیستند هم در آینده بتوانند این کار را انجام دهند و بستر مناسبی برای تشویق افراد فراهم شود؛ برای مثال در مسابقات ورزشی در سطح گسترده نوعی احساس غرور ملی در فرد ایجاد می‌شود و این مسئله می‌تواند برای افراد کم سن و سال ایجاد انگیزه کند به همین جهت باید آن را ترویج کنیم.

● مراد از کیفیت آثاری که می‌خواهد ارزیابی شود، چیست؛ مقصود تغییر مرزهای علم است یا بحث کاربرد صنعتی و بازاری؟

بخشی از همه این موارد مدنظر است؛ برای مثال فرض کنید کیفیت علمی دو اثر قابل توجه است اما یک اثر در زمینه‌ای است که کتاب‌های درسی متعددی در آن زمینه منتشر می‌شود و کتاب دیگری در زمینه‌ای است که کشور بدان نیاز دارد، قطعاً در این موارد کتاب دوم بر اثر نخست ترجیح داده می‌شود، پس تمامی موارد کاربرد اثر، نوآوری و به‌روز بودن و مباحثی مانند کیفیت کتاب، نوع ویرایش، وزن علمی مباحث و... محل توجه است.

● نظام داوری این جشنواره به چه صورت است؟

بخش مرکزی جشنواره که هسته اصلی آن است، از میان اساتید و اعضای هیئت‌های علمی تشکیل می‌شود، برای رشته‌های مختلف سرگروه‌هایی را مشخص می‌کنند، بعد کتاب‌ها برحسب تخصصی که ذیل آن رشته‌ها قرار دارند، به اساتید عرضه می‌شوند، آثار در دو مرحله بررسی می‌شوند؛ در مرحله نخست انتخاب اولیه صورت می‌گیرد و غربال اولیه‌ای روی کتاب‌هایی که کیفیت بالاتری دارند صورت می‌گیرد و در این مرحله داوری سریع تر انجام می‌شود. در مرحله دوم هر کتاب را حداقل دو استاد می‌بیند و مستقل نمره می‌دهد و این نمره‌ها بر اساس معیارهای کمی است که هسته اصلی بر روی آن توافق کرده است و بر این اساس نمره کلی در می‌آید، در ادامه بر اساس رده‌بندی‌های مختلف در خصوص ترجمه و تالیف، برگزیده‌ها و قابل تقدیرها مشخص می‌شود.

● چه تاریخچه‌ای را می‌توانیم برای نظام داوری ببینیم و چگونه داوری این جشنواره پخته‌تر شده و چه کارهایی برای افزایش کارآمدی داوری باید انجام شود؟

دومرحله‌ای شدن داوری به بهتر شدن نتایج کمک می‌کند؛ معیارهای ترکیبی کمی و کیفی که داور به آن‌ها نمره مجزا می‌دهد و سرجمع آن‌ها کلیت نمره را مشخص کند، بهبود داشته است، البته هنوز به نظر می‌آید شاید در مرحله معیارهای کمی بتوان تفاوت‌هایی قائل شد؛ مثلاً کتابی که در ادبیات فارسی مطرح است و داوری می‌شود با کتابی که در یک رشته مهندسی مورد داوری قرار می‌گیرد ممکن است مقداری در معیارهای کمی و بازه‌های امتیازی متفاوت باشد و برخی دوستان هم پیشنهاد می‌کنند که معیارهای جدیدی برای داوری‌ها در نظر گرفته شود. نکته دیگر این است که برخی اوقات معیارها را با چند کلمه مشخص می‌کنیم، مثلاً بابت کیفیت نوشتن که پنج معیار است، در حالی که هر یک از این پنج معیار از دید داوران ممکن است با دیدگاه متفاوتی بررسی شود؛ اگر این معیارها مقداری تنقیح شود به کار داوری بیشتر کمک خواهد کرد.



ارزیابی دقیق و فنی آثار دانشجویی

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

داشتید، کیفیت و کمیت آثار در گروه منابع طبیعی و کشاورزی را چطور ارزیابی می‌کنید؟ گروه کشاورزی و منابع طبیعی یکی از گروه‌های بزرگ و گسترده‌ای که بیش از ۳۰ رشته تحصیلی دارد و هر ساله کیفیت آثار افزایش داشته است، اما در حوزه کمیت، امسال با کاهش تعداد مواجه بوده‌ایم که باید این موضوع را به‌دقت بررسی کرد؛ یعنی هر ساله تعدادی که برای کمیت تخصصی ارسال می‌شد، بیش از این بود اما امسال تعداد آثار کاهش چشمگیری داشته است.

از سوی دیگر نقطه‌ضعفی که در فضای دانشگاهی وجود دارد این است که دانشجویان بیشتر به ترجمه روی می‌آورند تا تالیف؛ یعنی در حال حاضر غالب آثار ترجمه است، اما واقعا در حوزه کیفی با رشد امیدوارکننده‌ای مواجه بودیم؛ برای تشویق و جهت‌دهی آثار در تالیف پیشنهاد می‌کنم که نحوه ارزیابی و شاخص‌های امتیازدهی طوری باشد که گزینه‌های تالیفی از نظر امتیازی و ارزشی پیشگام باشند.

● آیا منظور از رشد کیفی، تغییر زاویه نگاه و رویکرد دانشجویان به مباحث علمی در گروه منابع طبیعی و کشاورزی است یا موضوع دیگری مطرح است؟

اصغر کهن‌دل، مدیر گروه پژوهشی مدیریت و توسعه منابع طبیعی جهاد دانشگاهی دانشگاه تهران و رئیس مرکز علمی کاربردی جهاد دانشگاهی تهران است، او دبیری گروه کشاورزی و منابع طبیعی جشنواره کتاب سال دانشجویی را بر عهده دارد، با او درباره کیفیت آثار ارسالی، فرایند داوری و تأثیر علمی جشنواره بر فضای دانشگاهی گفت‌وگویی داشته‌ایم که مشروح آن از نظر می‌گذرد.

تبلیغاتی که در دانشگاه‌ها از سوی جهاد دانشگاهی می‌شود بسیار ضعیف است و اگر این تبلیغ به‌خوبی صورت گیرد و گسترده‌تر شود، تقاضا و جذبی که مدنظر ما است، بیشتر محقق خواهد شد و دانشجویان رغبت بیشتری نسبت به نگارش و ترجمه اثر خواهند داشت و آثار خود را ارسال می‌کنند.

● با توجه به اینکه در داوری آثار این دوره حضور

● جشنواره کتاب سال دانشجویی بر فضای علمی دانشگاه‌ها چه تأثیری داشته است؟

کتاب‌های دانشگاهی که در این جشنواره برگزیده می‌شوند به‌عنوان یک ارزش علمی و تحصیلی برای دانشجویان مطرح هستند، از سوی دیگر این آثار می‌تواند به‌صورت مشترک با اساتید و دانشجویان در حوزه ترجمه یا تالیف انجام شود که برند و امتیاز مناسب و خوبی برای گروه‌های تخصصی آموزشی در دانشگاه‌ها است؛ البته

اعلام عمومی مجرم: مبانی و کارکردها

اعلام عمومی مجرم یا تشهیر، یک اقدام تامینی است که نه به قصد مجازات و سزادهی، بلکه تنها به منظور آگاه‌سازی عمومی و برای پیش‌گیری از تکرار دوباره جرم، اجرا می‌شود و از این رو، فاقد ماهیت سزادهی و تنبیهی است؛ این نوع پاسخ کیفری می‌بایست نسبت به هر مجرم خطرناکی که با سوءاستفاده از اعتماد عمومی و به شیوه‌های گوناگون، مرتکب فریب و تعرض به اموال و ناموس مردم و امنیت اجتماعی و اقتصادی آنان شده، اعمال شود؛ در روایات شیعه و سنی، به اعلام عمومی شاهدان زور و کارگزاران دولتی مرتکب مفاسد اقتصادی، تصری شده است؛ البته در کلام فقیهان و حقوق‌دانان اسلامی نیز در مواردی به مشروعیت استفاده از چنین پاسخ کیفری، اذعان شده است؛ می‌توان از مدیریت ریسک جرم، پیش‌گیری وضعی از جرم، حق طبیعی امنیت و سودگرایی کیفری نیز به عنوان چهار مبنای حقوقی این نوع کیفر یاد کرد.

کتاب حاضر از پنج فصل تشکیل شده که فصل اول به تبیین کلیات و مفاهیم عمومی و جهات گوناگون کیفری و حقوقی و فصل دوم به تشریح مجاری مطرح تشهیر و مبانی فقهی آن اختصاص یافته و در اثنای آن، تشهیر و اعلام عمومی مجرم در جرایم را به همراه مبانی فقهی آن‌ها مورد کنکاش قرار داده است؛ در فصل سوم نیز به بیان مبانی حقوقی - فلسفی تشهیر یعنی مدیریت خطر جرم یا عدالت کیفری سنجشی، پیشگیری وضعی از مجرم، حق طبیعی امنیت، سودگرایی کیفری، پرداخته شده است؛ در فصل چهارم، ماهیت کیفری تشهیر در قالب سه‌نظریه حد، تعزیر یا اقدام تامینی بودن آن، مورد تحلیل واقع شده و در نهایت، فصل پنجم به طرح راه‌ها و شیوه‌های اعلام عمومی مجرم (تشهیر) اعم از شیوه‌های سنتی همچون گرداندن در ملأعام و مدرن مثل انتشار عکس و تصویر فرد محکوم یا اعلام اسم و حکم محکومیت او در رسانه‌های ملی و فراملی، پرداخته است.

احمد مراد تاضی

از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های مختلف و اساتید هیئت علمی با سابقه جهاد دانشگاهی با مدارج بالا که حداقل دانشیار هستند، برای داوری و ارزیابی آثار دعوت کردیم، در این راستا در مرحله نخست حدود ۱۶ عنوان به ما رجوع شد که از این تعداد با توجه به کمیته‌ای که از اساتید دانشگاهی و جهاد دانشگاهی تشکیل شد، ۵ عنوان به عنوان آثار قابل ارزیابی غربال شدند و این آثار در کمیته علمی تصویب شد.

پس از آن به دلیل محدودیت اعلام شده برای انتخاب اثر برگزیده و قابل تقدیر، از میان ۵ عنوان فقط توانستیم یک اثر را به عنوان اثر برتر معرفی کنیم، اما انصافاً عنوان‌های بهتری هم بود؛ یعنی فکر می‌کنم دو - سه عنوان دیگر هم جزو آثار برتر بودند و چون محدودیت داشتیم، مجبور بودیم یک عنوان را اثر برتر انتخاب کنیم.

● چه معیارهایی برای ارزیابی در نظر گرفتید؟

معیارهای ارزیابی خیلی گسترده بود که به‌طور کلی حول پنج محور اصلی شامل این موارد است؛ ۱- اهمیت موضوع کتاب و ضرورت تالیف یا ترجمه ۲- معرفی کتاب و مقدمه ۳- رعایت اصول ترجمه ۴- رعایت نگارش و ویرایش زبان فارسی ۵- ویژگی‌های ظاهری کتاب؛ تمامی موارد از نظر علمی و تخصصی، ویراستاری علمی و ادبی، شکل ظاهری کتاب، کاربردی بودن و تمام مواردی که در خصوصیات کمی و کیفی که در کتاب موثر است، در بندهای مختلف فرم ارزیابی امتیازدهی شد؛ یعنی حدود ۲۰ شاخص در ارزیابی‌ها مطرح بود.

از سوی دیگر معیارهای ارزیابی آثار ترجمه‌ای و تالیفی جدا از هم بودند؛ به عنوان مثال در ترجمه معیارهایی چون تطابق ترجمه با اصل کتاب، سال ترجمه، روان بودن متن و... اهمیت داشت و در تالیف نیز میزان تاثیر در رفع نیاز مخاطب، داشتن مقدمه مناسب در ابتدای کتاب، میزان بدعت موضوع و عنوان کتاب، جایگاه علمی اثر، ارتقای سطح علم و فرهنگ کشور، زمان چاپ و ویرایش متعدد کتاب، سابقه علمی مولف و مترجم، معرفی و تحلیل محتوای کتاب، تطابق با کتاب اصلی، استفاده از معادل‌های مناسب، رعایت در کاربرد اصطلاحات تخصصی، تناسب نثر، سبک و مولف، شیوایی و روایی کتاب، نوآوری در واژه‌گزینی معادل‌ها، برگردان از زبان اصلی، نشانه‌گذاری و رعایت رسم الخط مصوب، رعایت قواعد دستوری در متن و در اشکال و جداول، اصطلاحاتی که به کار برده شده، تنظیم پانویس‌ها و پاورقی‌ها، فهرست مورد نیاز و واژه‌ها، نمایه‌ها، صفحه‌آرایی، طراحی روی جلد، نوع حروف، قطع، نوع و کاغذ، چاپ و صحافی، امانت‌داری مولف و سال تالیف به عنوان معیارها و شاخص‌های ارزیابی مطرح بودند؛ این شاخص‌ها در آثار مربوط به دقت بررسی شد و با توجه به امتیازات اکتسابی آن کتابی که بر جسته‌تر بود، انتخاب شد.



دانشجویان در حال حاضر بیشتر به سمت تخصص‌های خاص می‌روند و این تخصص‌ها اغلب در رابطه با گرایش‌های درسی و پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله‌دکتری آن‌ها است و این تخصص‌ها مسلمان‌داری آثار که نگارش می‌شود، خودش را نشان می‌دهد؛ از این رو آثار دانشجویان فوق لیسانس و دکتری که عموماً به نگارش یا ترجمه اثر دست می‌زنند، در گذشته مربوط به یک رشته یا گروه می‌شد، اما اکنون تخصصی‌تر شده است؛ این دانشجویان علاوه بر گرایش تحصیلی گرایش تخصصی خودشان را نیز پیدا کرده‌اند و بیشتر در گرایش تخصصی خاص خودشان دست به ترجمه و تالیف زده‌اند.

به بیان دیگر دانشجویان نسبت به مسائل علمی مربوط به رشته خود تخصصی‌تر، ریزتر و جزئی‌تر شده‌اند و این موضوع از اهمیت و ارزش بالایی برخوردار است، سابقاً کتاب‌ها عام بود و به صورت رشته‌ای یا کلی انجام می‌شد ولی اکنون این تخصص‌ها بهتر شده و این مسئله به عنوان یک امتیاز است؛ البته به جهت بازار نشر این مسئله برای فروش کتاب به عنوان یک محدودیت مطرح است ولی به جهت ارزشی و علمی بودن دارای ارزش بیشتری می‌شود.

● ارزیابی آثار در این دوره چگونه بوده است؟

ارزیابی‌ها بسیار سنگین و دقیق انجام شد؛ یعنی ما

در گفت و گو با بهرامی آده مطرح شد:

تالیف همراه با گردآوری

نشان می‌دهد که کارهای ارزشمندی است و در ترجمه‌ها نیز دقت لازم وجود داشته است و تاکنون کاری نبوده که بد باشد و اغلب آن‌ها از نظر کیفی و محتوایی متوسط رو به بالا بودند.

● **فرایند و نحوه ارزیابی آثار در این دوره از جشنواره چگونه بود؟ به نظر شما تا چه میزان ارزیابی‌ها علمی هستند؟**

در شاخه شیمی و مهندسی روال تکراری بود و یکسری معیارها که باید در داوری در نظر گرفته می‌شدند، همان معیارهای دوره‌های پیش بودند که فکر می‌کنم در همین حد در رسیدن به مقصود کافی و کارآمد است.

از نظر معیارهای علمی هم باید بگویم که با توجه به اینکه از اساتید توانمندی برای داوری این آثار دعوت می‌شود؛ از این رو می‌توان گفت تخصص و دانش رشته‌ای که برای آن دعوت شده‌اند را دارند و تقریباً تا حدود بالای ۷۰ درصد می‌توان به این ارزشیابی‌ها اعتماد کرد.

● **آیا در آثار دانشجویی که داوری کردید می‌توان گفت که آن‌ها نگاه و رویکرد تازه‌ای در رشته شیمی و مهندسی داشتند؟**

به صورتی که موضوع جهشی باشد و جلب توجه کند، اثری وجود نداشته است، اما دقت نظر درباره رخدادهای علمی جدید وجود داشته است، با این حال موضوع شاخصی مطرح نبوده است.

● **چرا دانشجویان تمایلی برای تالیف و ترجمه آثار ندارند؟**

یکی از دلایل این است که همه دانشجویان تمایل ندارند وقت خود را برای ترجمه و تالیف کتاب بگذارند و به نظر من علاقه کم دانشجویان به این کار سبب می‌شود آثار اندکی در این زمینه وجود داشته باشد؛ همچنین چون تالیف کتاب زمان‌بر است، ترجیح می‌دهند به چاپ مقاله بپردازند؛ چرا که راه را برای ادامه مسیر علمی آن‌ها بازتر می‌کند؛ چاپ کتاب صرفاً علاقه است و موضوع خاصی برای ارتقای علمی دانشجویان نیست و جشنواره کتاب سال دانشجویی می‌تواند در این راستا موثر باشد، اما تبلیغات آن در فضای دانشگاه کم است. تالیف کتاب در کشورمان با مسئله گردآوری آمیخته شده و کسی که سال‌ها تجربه کرده و باید دست به تالیف کتاب بزند، این کار را انجام نمی‌دهد و یا دانشجویان اندکی دست به قلم می‌شوند و اغلب کتاب‌هایی که منتشر می‌شود گردآوری است و باید راهکارهایی اندیشیده شود تا کتاب‌های ارزشمندی تولید شود؛ در رابطه با ترجمه نیز اکنون خیلی سودمند نیست، مگر اینکه اثر ارزشمند و موضوع خوبی باشد و خوب ترجمه شود؛ از این رو در هر دو زمینه باید راهکارهای خوبی ایجاد شود و کارها به خوبی انجام شود.

نرمین بهرامی آده، عضو هیئت علمی پژوهشکده توسعه صنایع شیمیایی جهاد دانشگاهی و داور بخش شیمی جشنواره کتاب سال دانشجویی است؛ او در گفت و گو با نشریه رایحه با مثبت ارزیابی کردن برگزاری این جشنواره در رونق آثار علمی دانشجویی، بر ضرورت طراحی راهکارهایی برای ترغیب بیشتر دانشجویان و افزایش سطح نوآوری در جشنواره تاکید می‌کند؛ مشروح این گفت و گو در ادامه از نظر می‌گذرد.

● **به نظر شما جشنواره کتاب سال دانشجویی چه تاثیری بر فضای علمی دانشگاه‌ها داشته است؟**

حدود سه سال است که به عنوان داور با این جشنواره همکاری می‌کنم و با توجه به اینکه این جشنواره، کار دانشجویی است، سطح آثار خوب است، همچنین امکانی

برای دانشجویان فراهم می‌کند تا دست به نگارش اثر بزنند؛ همچنین دانشجویان با برگزاری این جشنواره می‌توانند، نتیجه کار خود را ارزیابی کنند.

بنده در گروه شیمی داوری داشتم، تعداد آثار اندک بود و به ۲۰ عنوان نمی‌رسید؛ از این رو نمی‌توان با وسعت نظر نسبت به آن نظر داد، اما نوع کارهایی که ارائه شده بود،



ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

ویژہنامہ

بیست و چہارمین
جشنِ نوارہ
کتاب سال دانشجویی

بر فراز دانش



لیلا پهلوان زاده، فارغ التحصیل مقطع کارشناسی ارشد از دانشگاه آزاد و دانشجوی مقطع دکترای دانشگاه هنر اصفهان، جایزه کتاب سال دانشجویی دوره بیست و سوم را به خود اختصاص داده است؛ او که در رشته مرمت ابنیه تحصیل می کند، در همین زمینه توانسته است آثاری گران سنگ را به جامعه هنری و معماری کشور عرضه کند؛ پهلوان زاده در گفت و گو با نشریه رایحه در خصوص اثر خود و دستاوردهای جشنواره کتاب سال دانشجویی صحبت می کند، مشروح این گفت و گو را در ادامه ملاحظه می کنید.

● اثر شما توانست توجه داوران جشنواره را به خود جلب کند، موضوع کتابتان چه بود؟

امروزه در بسیاری از کشورهای جهان، مجموعه های صنعتی قدیمی به فضاهای مسکونی، اداری، فرهنگی و نمایشگاهی تبدیل شده اند؛ در حالی که در ایران، علی رغم آن که کارخانه های عهد پهلوی اول از بهترین و زیباترین نمونه های معماری صنعتی در روی زمین است، تخریب این گونه فضاها از اولویت بیشتری برخوردار است تا حفاظت و احیای آن، و تنها نمونه های اندکی از بناهای صنعتی پیشین، مانند کارخانه اقبال یزد، کارخانه چرم خسروی تبریز، کارخانه جوراب بافی بریانک، کارخانه خورشید کرمان و چند مورد دیگر، احیا و تغییر کاربری داده شده اند؛ این در حالی است که این بناها، به واسطه ابعاد بزرگ، استقرار اکثر آنها در نقاط مطلوب شهری، انعطاف پذیری پلانها به واسطه ساختار مدولار و... برای تبدیل به کاربری های متنوع، به ویژه کاربری های عمومی و شهری، از قابلیت فوق العاده ای برخوردارند؛ در این راستا به منظور جلوگیری از تخریب بیشتر این آثار، در وهله نخست باید نسبت به مستندنگاری و معرفی ارزش ها و پتانسیل های این بناها همت گمارد؛ مطالعه تجارب چند دهه گذشته سایر کشورها، به ویژه کشورهای اروپایی، از دیگر گام های مهم برای درک اهمیت و حفاظت از این نوع معماری به شمار می آید.

بر همین اساس، در کتاب مورد بحث، تعدادی از بناهای صنعتی کشورهای دیگر که به کاربری های مختلف، نظیر مسکونی، اداری، تجاری، فرهنگی و یا تلفیقی از یک یا چند کاربری تبدیل و به این ترتیب حفاظت و احیاء شده اند، معرفی شده و در بخش پایانی نیز نمونه هایی از تجارب مشابه (حفاظت و تغییر کاربری کارخانه های عهد پهلوی اول) در برخی شهرهای ایران معرفی شده است.

کتاب کارخانه های مرمت شده ایران و جهان، جلد هشتم از مجموعه هشت جلدی گنجینه فرهنگ آثار معماری

لیلا پهلوان زاده:

جشنواره کتاب سال و رونق پژوهش دانشجویی

ویژه نامه

بیست و چهارمین جشنواره کتاب سال دانشجویی

فیزیولوژی پزشکی گانوگ

فیزیولوژی یکی از مهم‌ترین شاخه‌های زیست‌شناسی است که به مطالعه اعمال حیاتی موجود زنده، اندام‌ها، بافت‌ها، سلول‌ها و عناصر سلول می‌پردازد؛ کتاب فیزیولوژی پزشکی گانوگ کتابی جامع در مورد اصول فیزیولوژی و سیستم‌های مختلف بدن انسان است؛ این کتاب سالیان دراز است که به‌عنوان منبعی ارزشمند برای دانشجویان علوم پایه و علوم پزشکی رشته‌های مرتبط در بیش‌تر دانشگاه‌های مهم دنیا و ایران مورد استفاده قرار می‌گیرد. این کتاب دارای ۷ بخش است؛ بخش اول کتاب مروری دارد بر واحدهای اصلی سازنده که چارچوب مهم فیزیولوژی انسان را می‌سازند؛ بخش دوم نوروفیزیولوژی خصوصیات و توانایی‌های هماهنگ‌کننده سیستم‌های عصبی را شرح می‌دهد که امکان کنترل عالی این طیف وسیع از اعمال فیزیولوژیک را فراهم می‌آورد. در بخش بعدی کتاب فیزیولوژی سیستم اندوکراین مورد بررسی قرار می‌گیرد که نقش اصلی را در حفظ هموستازی کل بدن ایفا می‌کند؛ در بخش چهارم کتاب، عملکرد دستگاه گوارش و کبد و راه‌هایی که از آن طریق بخش‌های مختلف ارتباط برقرار می‌کنند تا پاسخی هماهنگ برای یک غذای مخلوط فراهم کنند، در نظر گرفته شده و ارتباط فیزیولوژی گوارشی برای ایجاد بیماری‌های گوارشی نیز مدنظر قرار گرفته است؛ سپس در بخش پنجم اجزای دستگاه قلبی-عروقی که به آن اجازه می‌دهند تا نیازهای بدن به انتقال مواد را تأمین کنند، مورد توجه قرار می‌گیرد. ویژگی‌های خون و اجزای آن و نهایتاً ویژگی‌های تخصص یافته گردش خون در نواحی بدن با نیازهای ویژه بحث می‌شود؛ در پایان این فصل مکانیسم‌های تنظیم قلبی-عروقی و گردش خون در نواحی ویژه بحث می‌شود؛ در بخش شش، آناتومی خاص و تشکیلات سلولی دستگاه تنفس و چگونگی عمل ساختار پیچیده اجزای ریه برای فیزیولوژی تنفسی مورد بحث قرار می‌گیرند؛ در پایان، بخش هفتم کتاب عملکرد کلیوی و دفع ادرار، تنظیم ترکیب و حجم مایع خارج سلولی و سایر موارد را مورد بررسی قرار می‌دهد.

زهر اقا سمرزاده

اگر این جشنواره زمینه‌های رقابتی سالم مابین تمامی دانشجویان تمامی واحدهای دانشگاهی فراهم آورد، می‌تواند زمینه‌ساز ایجاد انگیزه‌ای مهم در دانشجویان باشد و آن‌ها را در خصوص انجام فعالیت‌های پژوهشی ترغیب کند، موردی که متأسفانه در اکثر واحدهای دانشگاهی قابل مشاهده نیست.

آنچه بین بسیاری از دانشجویان رایج شده ناامیدی و عدم تصور آینده‌ای مطلوب پس از اتمام تحصیلات دانشگاهی است؛ لذا اگر این جشنواره و سایر جشنواره‌های مشابه، با اطلاع‌رسانی بهتر و پرشورتر برگزار شود و با داشتن اهدافی و بالاتر از حد تنها برگزار یک مراسم سالیانه عمل کند، شاید بتواند اندکی از این خلأ موجود در دانشجویان را برطرف کند و حداقل تعدادی از آن‌ها را به فعالیت‌های پژوهشی ترغیب کند.

● چه پیش‌نیادهای برای برگزاری بهتر این جشنواره دار بد؟

مهم‌ترین چیزی که در جایزه کتاب سال دانشجویی توجه من را به خود جلب کرد حضور کم‌رنگ دانشگاه‌های غیردولتی و باصلا عدم حضور آن‌ها بود؛ البته شاید بنده اشتباه کنم و باید آمار را بررسی کنیم اما احساس کردم که این جشنواره کتاب دانشجویی، مختص دانشگاه‌های دولتی است و دانشگاه‌های آزاد و غیرانتفاعی نقشی در این مراسم نداشتند؛ لذا اگر ترتیبی اتخاذ شود که تمامی دانشگاه‌ها در این فرایند شرکت داشته باشند عدالت پژوهشی بیشتر رعایت خواهد شد.

نکته دوم پیشنهاد قبول ماکت اولیه کتاب از شرکت‌کنندگان است؛ چراکه شاید امکان چاپ کتاب برای بسیاری از دانشجویان فراهم نباشد؛ گرچه دانشگاه‌ها در زمینه چاپ کتاب فعالیت می‌کنند، اما به دلیل مشکلات اقتصادی و کمبود بودجه، در حال حاضر بسیاری از واحدهای دانشگاهی درباره چاپ کتاب همکاری چندانی ندارند و همین موضوع باعث مهیانشدن امکان ورود بسیاری از دانشجویانی می‌شود که کتاب خود را برای چاپ آماده کرده‌اند.

نکته سوم اعطای امتیازات هرچند کوچک به برگزیدگان این مسابقات است؛ چراکه همین توجه اندک به دانشجویان می‌تواند به‌عنوان مشوق بسیار خوبی برای آن‌ها عمل کند.

نکته چهارم فراهم آوردن زمینه‌هایی جهت نمایش آثار برگزیدگان جشنواره کتاب سال دانشجویی در جشنواره و نمایشگاه‌های جهانی است؛ چاپ آثار برتر به زبان انگلیسی نیز می‌تواند در راستای معرفی هر چه بهتر این آثار نقش بسیار مثبتی ایفا کند.

ایران، میراث معماری صنعتی معاصر ایران است که در سال ۱۳۹۳، به‌عنوان کتاب برگزیده سال ایران انتخاب شد؛ مجله‌های اول و دوم به بررسی کارخانه‌های اصفهان، مجله‌های سوم تا پنجم به بررسی اسناد و روزنامه‌های کارخانه‌های اصفهان، مجله‌های ششم و هفتم به بررسی کارخانه‌های یزد و مجلد هشتم به مقوله کارخانه‌های مرمت‌شده ایران و جهان می‌پردازد. این مجموعه هشت جلدی در تیراژ ۱۰۰ نسخه و در دو مرحله توسط انتشارات معمار خانه باغ نظر و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان) به چاپ رسیده است و مفتخر به دریافت جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۹۳، جایزه کتاب سال استان یزد در سال ۱۳۹۴، جایزه کتاب سال استان اصفهان در سال ۱۳۹۵ و جایزه کتاب سال دانشجویی در سال ۱۳۹۵ شده است.

● به نظر تان مزیت این اثر چیست؟

شاید یکی از دلایل برنده شدن این کتاب موضوع نوی آن بود؛ مجموعه هشت جلدی گنجینه فرهنگ آثار معماری ایران که در این مجلدات به بررسی میراث معماری صنعتی ایران می‌پردازد، کتابی است که برای نخستین بار به بررسی این نوع از معماری ایران پرداخته است؛ البته در سال ۱۳۵۶ کتابی توسط خانم دکتر فقیه در این خصوص منتشر شده است لیکن در آن به‌طور اجمالی این موضوع مورد بررسی قرار گرفته است.

در مجلد ارائه شده به این جشنواره، یعنی جلد هشتم با عنوان کارخانه‌های مرمت‌شده ایران و جهان، سعی شد صفحه‌آرایی، نوع چاپ، ویراستاری و سایر موارد مورد نظر در چاپ یک کتاب مطلوب رعایت شود؛ نکته دیگر آن که در این کتاب هیچ‌گونه به نیت کسب سود تألیف نشده است و قیمت پشت جلد آن، کل هزینه‌های واقعی این اثر را شامل می‌شود.

● با توجه به اینکه یکی از اهداف جشنواره معرفی آثار برتر دانشجویی و دانشگاهی است، این جشنواره چقدر می‌تواند به جامعه دانشگاهی کمک کند؟

شاید کتاب سال دانشجویی نسبت به دیگر جایزه‌های کتاب مهم‌تر باشد؛ زیرا اگر از تمامی جهات به نحو مطلوبی برگزار شود و زمینه‌های رقابتی سالم مابین تمامی دانشجویان تمامی واحدهای دانشگاهی فراهم آورد، می‌تواند زمینه‌ساز ایجاد انگیزه‌ای مهم در دانشجویان باشد و آن‌ها را در خصوص انجام فعالیت‌های پژوهشی ترغیب کند، موردی که متأسفانه در اکثر واحدهای دانشگاهی قابل مشاهده نیست.

اینجانب عضو هیئت‌علمی دانشگاه آزاد هستم و بیش از ده سال است که تدریس می‌کنم، متأسفانه الان

ضرورت باز معرفی جشنواره به دانشگاهیان

معرفی نظام حقوقی ایالات متحده که از جمله نظام‌های کامن‌لا (Common Law) است آغاز می‌شود؛ در ادامه اصول حاکم بر حقوق قراردادها با رویکرد توجه به قرارداد بیمه عمر بررسی می‌شود؛ فصول بعدی کتاب به ترتیب به نحوه انعقاد، شرایط قرارداد، فسخ قرارداد، حق بیمه، اجرای قرارداد توسط بیمه‌گر، ذینفع بیمه عمر و واگذاری قرارداد بیمه عمر اختصاص دارد؛ جلد سوم کتاب هم به مجموعه مقالاتی که بیشتر مربوط به اخلاق کسب و کار و ارتباط آن با بیمه عمر می‌شود، اختصاص پیدا کرده است؛ نکته‌ای که این کتاب را از کتب مشابه متمایز می‌کند اولاً جدید بودن موضوع و ثانیاً بیان مفاهیم پیچیده حقوقی در قالب جملات ساده و کوتاه است.

● جنبه‌های نوآوری و اهمیت این اثر چیست؟

بحث مباحث حقوقی بیمه به صورت سنتی در دانشگاه‌ها به خصوص دانشگاه‌هایی که به طور تخصصی در مقطع کارشناسی ارشدشان بیمه تدریس می‌شود، وجود دارد؛ منتهی بحث مبانی حقوقی بیمه عمر یک بحث جدیدی است و ما دیدیم که خلأ این موضوع در نظام حقوقی احساس می‌شود؛ به دلیل همین جدید بودن موضوع و اهمیتی که در بردارنده ترجمه اثر پرداختیم.

این کتاب را انتشارات معتبر مک‌گیل به چاپ رسانیده و حاوی مطالب جامعی در مورد حقوق بیمه عمر است؛ انتشارات مک‌گیل هم انتشارات معتبری است و همین عامل بر اهمیت اثر می‌افزاید؛ با توجه به فصل بندی که در بخش قبل ارائه کردیم، به طور کلی می‌توان کتاب را از جهات مختلفی متمایز با سایر کتب ارزیابی کرد؛ نخست اینکه، در قالب یک فصل به طور موجز اما متقن و کامل، نظام حقوقی و قضایی آمریکا را معرفی می‌کند؛ دوم اینکه، اصول حاکم بر قراردادها در نظام حقوقی آمریکا که مبتنی بر نظام کامن‌لا است را پیش‌روی خواننده می‌گذارد؛ سوم اینکه، علاوه بر بررسی ابعاد حقوقی قراردادهای بیمه عمر، در قالب مثال‌هایی مسائل اجرایی این نوع قراردادها را نیز به خواننده عرضه می‌کند و در نهایت از منظر واژه‌شناسی، واژه‌هایی که در حوزه حقوق بیمه عمر مورد استفاده است را تعریف می‌کند. از این جهت کتاب هم از دید قواعد عمومی قراردادها حاوی نکات جدیدی هست و هم از دید قراردادهای بیمه عمر نوآوری دارد.

● به نظر شما علت انتخاب این اثر به عنوان اثر برگزیده چیست؟

دو نکته می‌تواند علت این امر باشد؛ نکته اول نوآوری موضوع است؛ بحث بیمه عمر موضوع جدیدی است؛ لذا به نظر می‌رسد از این جهت مورد توجه داوران قرار گرفته است؛ نکته دوم ترجمه سلیس این اثر است؛ ترجمه آثار حقوقی خیلی مشکل است؛ اگر شما یک عبارت را اشتباه

کتاب «جنبه‌های حقوقی بیمه عمر» یکی از آثار برگزیده بیست و دومین دوره جشنواره کتاب سال دانشجویی است که توسط سید محمد رضا حسینی، دکترای حقوق خصوصی دانشگاه امام صادق (ع) ترجمه شده است؛ او در گفت‌وگو با نشریه رایحه به معرفی اثر خود و نقش جشنواره و باز معرفی آن در افزایش انگیزه علمی دانشجویان پرداخته است؛ مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

● لطفاً در خصوص حیطه مطالعاتی و تخصصی خودتان برای ما توضیح دهید.

من فارغ‌التحصیل دوره کارشناسی ارشد اقتصاد از دانشگاه امام صادق (ع) و دانشجوی دکتری حقوق خصوصی در همان دانشگاه هستم؛ در حوزه‌های مختلف حقوقی و اقتصادی تالیفاتی دارم و تخصص بنده در حوزه‌های میان‌رشته‌ای به خصوص حقوق و اقتصاد است؛ آغاز فعالیت پژوهشی من با تاسیس گروه محیط کسب و کار در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی همراه بود؛ تاسیس این گروه در سال ۱۳۸۸ با این هدف بود که پیوندی میان مباحث قانون گذاری با دیدگاه تحلیل اقتصادی حقوقی برقرار کنیم؛ با این هدف، کمیته‌ای به نام کمیته حقوق و اقتصاد در گروه تشکیل شد که نتیجه آن انتشار گزارش‌های مختلف در موضوعات مرتبط با حقوق و اقتصاد بود؛ در ادامه فعالیت حرفه‌ای خود بنده با گروه بودجه دفتر مطالعات بخش عمومی افتخار همکاری پیدا کردم؛ با توجه به اینکه بودجه از جنبه‌های مختلف حقوقی و اقتصادی، دارای اهمیت است در این دوران مبانی مقرراتی و قانونی بودجه‌های سالیانه و همچنین مطالعات مختلف مربوط به بودجه ریزی در کشورها را با هدف اصلاح ساختار نظام بودجه ریزی در ایران انجام دادیم؛ نتیجه این گزارش‌ها در سایت مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و همچنین پایگاه اطلاع‌رسانی شخصی اینجانب تحت عنوان «حقوق و اقتصاد» موجود است؛ حوزه مطالعاتی دیگر مورد علاقه بنده، مباحث مربوط به حقوق بازار سرمایه است؛ با توجه به اینکه به عنوان مشاور حقوقی

با سازمان بورس و اوراق بهادار همکاری دارم، تحقیقات مختلفی در حوزه‌های مرتبط با حقوق بازار سرمایه انجام داده‌ام که در قالب مقالات و گزارش‌های مختلف منتشر شده است؛ پایان‌نامه دکتری من نیز در حوزه حقوق بازار سرمایه است که با عنوان «مبانی حقوقی حاکمیت شرکتی» در سال ۱۳۹۵ به پایان رسید؛ تاکنون چند اثر تالیفی و ترجمه از بنده به انتشار رسیده است که می‌توان از میان آن‌ها به کتاب «مقدمه‌ای بر فراوانی اقتصادی»، «شاخص بین‌المللی حقوق مالکیت» و «مبانی اقتصادی و حقوقی سنجش اعتبار» اشاره کرد؛ همچنین به عنوان مدرس در دانشگاه‌های مختلف از جمله دانشگاه تهران، خوارزمی، آزاد، پیام نور و... سابقه تدریس دروس حقوقی و اقتصادی را دارم.

● کمی در باره اثر برگزیده خود توضیح دهید.

کار ترجمه کتاب جنبه‌های حقوقی بیمه عمر از سال ۸۸ آغاز شد و به مدت سه سال به طول انجامید؛ این کتاب نهایتاً در سه جلد در سال ۱۳۹۳ توسط پژوهشکده بیمه به نشر رسید؛ این اثر پس از طی چهار مرحله داوری تخصصی و فنی موفق به کسب رتبه برتر در جشنواره کتاب سال دانشجویی شد و به عنوان اولین شرکت‌کننده موفق به دریافت جایزه ویژه این جشنواره شد. کتاب جنبه‌های مختلف حقوقی بیمه عمر را نیز می‌توان به نوعی در راستای پیوند بین حقوق و اقتصاد دانست؛ به این معنا که این کتاب به ابعاد مختلف حقوقی مقوله «بیمه عمر» که خود مقوله‌ای اقتصادی است می‌پردازد؛ این کتاب با فصل مفاهیم پایه‌ای حقوق که اختصاص به

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

ترجمه کنید کل مطلب را تحت الشعاع قرار می دهد و ممکن است کل کتاب تحت الشعاع قرار بگیرد؛ ما روی این موضوع خیلی کار کردیم و وقت گذاشتیم؛ به نظر می رسد که داوران به دلیل تخصصی که در حوزه میان رشته‌ای داشته‌اند، اهمیت این اثر را دریافتند و این کتاب را برگزیده‌اند.

● نظر شما درباره جشنواره کتاب سال دانشجویی چیست؟

واقعیتش این است که ما موضوع ترجمه را قبل از جشنواره انتخاب کرده بودیم و قصدمان شرکت در جشنواره نبود؛ به تناسب این که کتاب در یک زمانی منتشر شد که ما می توانستیم در جشنواره‌های مختلف به خصوص جشنواره کتاب سال دانشجویی شرکت کنیم، اثر را برای جشنواره فرستادیم و خوشبختانه مورد پذیرش جشنواره به عنوان اثر منتخب قرار گرفت. دو نکته در مورد جشنواره وجود دارد: نکته اول این که به دلیل تبلیغات ناکافی این جشنواره خیلی در جامعه دانشگاهی شناخته نشده است؛ برگزیده شدن این کتاب با آثار مشابه خیلی در جامعه دانشگاهی تاثیری ندارد؛ به عبارت دیگر، انتظار می رفت که کتب برگزیده در جشنواره، به عنوان منبع معتبر برای آموزش و یا استفاده‌های تحقیقاتی در دانشگاه‌ها معرفی شوند که متأسفانه این اتفاق نیفتاده است.

نکته دوم درباره انگیزه‌های مادی است؛ بودجه جشنواره به شدت محدود است و بنابراین، جوایزی که به برگزیدگان این جشنواره اعطا می شود، در مقایسه با جشنواره‌های مشابه بسیار ناچیز است و نه تنها انگیزه مثبتی را برای پژوهشگر به همراه ندارد، بلکه بالعکس سبب بی انگیزگی پژوهشگران می شود؛ این امر را به شخصه در هنگام اهدای جوایز جشنواره و با صحبت با برگزیدگان درک کردم.

پیشنهاد من در خصوص جشنواره از همین دو نکته انتقادی استخراج می شود؛ اول این که در زمینه اطلاع رسانی خیلی دقیق و جامع عمل شود تا جشنواره جایگاه علمی خودش را پیدا کند؛ برای مثال اطلاع رسانی در رسانه‌های دیداری ملی به خصوص صداوسیما، دعوت از خبرنگاران و برگزاری نشست‌های خبری پیش و پس از جشنواره می تواند مفید باشد؛ به عنوان الگو می توان از جشنواره کتاب سال کشور الگو گرفت؛ دوم این که سطح جوایز اهدایی به برگزیدگان ارتقا پیدا کند؛ برای ایجاد انگیزه در دانشجویان می توان جوایزی که به هر قسمت از آثار برگزیده تعلق می گیرد را همراه با اطلاعیه آغاز جشنواره اعلام کرد و نکته نهایی اینکه می توان در کنار سخنرانی‌های مختلفی که در جشنواره انجام می شود، وقت محدودی را (مثلاً ۵ دقیقه) به هر یک از برگزیدگان برای معرفی اثر خود اختصاص داد.



تشکیل کانون برگزیدگان ادوار جشنواره

آمد؛ برای ترسیم این رویکردها در فصل دوم و سوم کتاب حدود ۳۰ رمان و مجموعه داستان (که برخی هم‌زمان با جنگ و بعضی پس از آن منتشر شده‌اند) تحلیل شده است؛ در این دو فصل، نوع نگاه نویسندگان به مسئله و موضوع جنگ را بررسی کرده‌ام؛ در تحلیل داستان‌ها، هم جایگاه اثر در جریان‌شناسی ادبی را در نظر داشته‌ام و هم تحلیل روایی آن را. در فصل چهارم هم بر اساس نقد و تحلیل‌های دو فصل پیش، رویکردهای عمده ادبیات داستانی جنگ را ترسیم کرده‌ام؛ فصل چهارم در واقع به گونه‌ای نمایی از کل کتاب است و در شمایی توصیفی - تحلیلی به جریان‌های گوناگون داستان‌نویسی جنگ پرداخته و چهار رویکرد مهم در داستان‌نویسی جنگ را معرفی کرده است؛ رویکرد نخست داستان‌های ارزش محور، رویکرد دوم شامل داستان‌های جامعه محور می‌شود و در رویکرد سوم داستان‌های انتقاد محور قرار گرفته و در رویکرد چهارم ما داستان‌های انسان محور را داریم.

● این اثر نظیری دارد مزیت و خصوصیات ویژه آن چیست؟

در باره ادبیات جنگ کارهای بسیاری انجام شده و مقالات، پایان‌نامه‌ها و کتاب‌هایی در این زمینه منتشر شده است، اما مزیت و یا وجه تمایز این کار با کارهایی که قبلاً انجام شده در این است که جامعه آماری دقیق و منسجمی را در نظر

مهدی سعیدی، دانشجوی دوره دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه کاشان و عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی است؛ اثر او با عنوان «ادبیات داستانی جنگ در ایران» برگزیده بیست و سومین دوره کتاب‌سال دانشجویی شده است؛ او اعتقاد دارد ایجاد کانونی از برگزیدگان ادوار جشنواره کتاب سال می‌تواند به ارتقای جایگاه این رویداد علمی کمک کند؛ در ادامه مشروح گفت‌وگوی سعیدی با نشریه رایحه از نظر می‌گذرد.

● در مورد اثرتان برای ما توضیح دهید.

در سال ۱۳۵۹ با شروع جنگ، به مسئله جنگ در ادبیات داستانی توجه شد و پرداختن به آن و تبعات اجتماعی، انسانی، سیاسی و اقتصادی‌اش راه‌های نوینی را پیش پای نویسندگان قرار داد و جنگ که بخشی از تاریخ معاصر ایران است، در ادبیات جلوه ویژه‌ای یافت؛ چرایی نوشتن از جنگ، موجب چگونگی نوشتن درباره آن شد و بنا بر نگاهی که نویسندگان به این موضوع و پیامدهای آن داشتند، جریان‌ها و رویکردهای متفاوتی در داستان‌نویسی جنگ پدید

عنوان کار من ادبیات داستانی جنگ در ایران است که به تحلیل جریان شناختی و نیز روایت‌شناسانه ادبیات داستانی جنگ می‌پردازد؛ از منظر این کتاب، تحولات سیاسی و اجتماعی، سبب تغییر در سبک‌های ادبی و هنری می‌شود؛ پدیده جنگ نیز عامل حرکت، تحول، تغییر و زایش در فرهنگ، زبان، سنت و باورها است و در ساخت ذهنیت نویسندگان و هنرمندان اثرگذار است؛

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب‌سال دانشجویی

زندگی در صلح از دیدگاه قرآن

هر اجتماع بالنده و جامعی پویا، زمانی می‌تواند به اهداف فضیلت‌مدار و سعادت‌محور خود دست یابد که بستر تعامل این‌بشر در آن بر پایه صلح و امنیت استوار شود و بر این اساس، یکی از عرصه‌هایی که در حوزه تعامل اجتماعی و سیاسی در هر عصر، کانون توجه و محور اهتمام دولت‌مردان حق طلب قرار گرفته، برپایی مدینه فاضله و جامعه‌ای دور از تشتت و نزاع است؛ اجتماعی که به دور از ناامنی و نابرابری و باز بست مسالمت‌آمیز و حیات توأم با صلح و عدالت، راه تکامل و ترقی در حیات دنیوی و اخروی خویش را بیپیماید.

صلح در تفکر اسلامی، اصلی است که حیات فردی و اجتماعی بشر را سامان می‌بخشد و نحوه تعامل انسان و جوامع را بر اساس آن راهبردی می‌کند؛ این اصل، از مبانی و زیر ساخت‌های متقن و محکمی برخوردار است و هماهنگی انسان با نظام احسن آفرینش در رسیدن به کمال مطلوب و توجه به غایت آفرینش انسان که سعادت جامعه بشریت است، به‌عنوان مبنای هستی‌شناسانه صلح اسلامی، مطرح است.

اسلام، استراتژی سیاسی خود را بر مبنای حفظ مبنای صلح و سلم‌بنانهاده و در راه تحقق آن، در نخستین گام، به تنظیم روابط انسان‌ها در عرصه‌ها و محورهای مختلف، عم‌از ارتباط انسان با خدا، ارتباط انسان با خود و با دیگران می‌پردازد.

البته باید دانست که تاکید اسلام بر گسترش فرهنگ مسالمت و فراهم آمدن زمینه و بستر صلح گرایی در جهت نیل به هدف اصلی خلقت، به معنای عدم توجه به عوامل تهدیدکننده صلح و گروه‌های مخالف مسیر حق و حقیقت نیست؛ افراد و گروه‌هایی که مانع حرکت تکاملی جامعه بشریت‌اند اگر با شیوه‌های مسالمت‌آمیز از مسیر باطل خود بازگشت نکنند، جنگ و مبارزه قاطعانه، آخرین مرحله از مراحل است که دین رحمت و مهر، در برخورد با این عوامل در پیش می‌گیرد.

نفسیه فقیه‌ی مقدس

داستانی جنگ‌منتشر کرده‌ام استقبال شده‌است و در کارها و پژوهش‌هایی که درباره ادبیات جنگ انجام می‌شود، به آن‌ها رجوع داده می‌شود.

● ضرورت و دستاوردهای جشنواره کتاب سال دانشجویی چیست؟

کاری که جهاد دانشگاهی انجام می‌دهد، خیلی خوب و مفید است؛ در این جشنواره کارهای خوبی را انتخاب و معرفی می‌کنند؛ معمولاً در دانشگاه‌ها به پژوهش‌هایی که دانشجویان انجام می‌دهند خیلی عنایتی نمی‌شود؛ از این حیث کار جهاد دانشگاهی در خور تقدیر است، اما بحثی که در خصوص این جشنواره وجود دارد و به آن خیلی عنایت نمی‌شود، این است که انتخاب برگزیدگان نباید پایان کار تلقی شود و باید تلاش شود تا کارهایی که انتخاب شده معرفی و منتشر شود؛ در این بحث نقش نهادهای دیگری که به موضوع مرتبط هستند خیلی مهم است؛ وزارت علوم و وزارت ارشاد در این بخش نقش عمده‌ای دارند و به نظرم باید از جهاد دانشگاهی در زمینه برنامه‌ریزی برای پس از جشنواره حمایت کنند؛ نقش دانشگاه‌هایی که دانشجویانشان در این زمینه کار کرده و در جشنواره برنده شده‌اند نیز مهم است؛ متأسفانه در دانشگاه‌ها خیلی به این مسئله اهمیت داده نمی‌شود؛ به نظرم می‌رسد نهاد برگزارکننده جشنواره می‌تواند بخشی از آنچه کارهای بعد از جشنواره است را از دانشگاه‌ها مطالبه کند؛ به هر حال این جشنواره فواید زیادی را برای جامعه دانشگاهی دارد که باید بتوان با آسیب‌شناسی و حل آن آسیب‌ها عمق تاثیر این رویداد علمی را افزایش داد؛ همان‌طور که اشاره شد نقش نهادهای مرتبط با بخش نشر مانند وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بسیار مهم است و باید این ارتباط در نظر گرفته شود؛ پس از جشنواره نیز به اندازه زمان برگزاری جشنواره مهم است و می‌تواند با این حمایت دستاوردهای بیشتری نصیب دانشگاه و دانشجویان بکند.

● چه اقداماتی می‌تواند پیوند جامعه دانشجویی را با مخاطبان که از اهداف جشنواره کتاب سال دانشجویی است فعال‌تر کند؟

فکر می‌کنم این رویکردی را که جهاد دانشگاهی درباره تشکیل کانون برگزیدگان شروع کرده است کار بسیار ضروری و ارزشمندی است؛ ایجاد یک جمع و کانونی از برگزیدگان ادوار جشنواره کتاب سال دانشجویی می‌تواند به ارتقای جایگاه این رویداد علمی کمک کند؛ می‌توان از نظر ایشان در تقویت این جشنواره استفاده کرد.

یادآور می‌شود، این اثر در بیست و سومین دوره جشنواره کتاب سال دانشجویی، از این میان ۳۶۲ اثر در حوزه علوم انسانی، ۱۱۵ عنوان در شاخه علوم پزشکی و دامپزشکی و ۵۹ عنوان در حوزه فنی و مهندسی توانسته است به عنوان رتبه‌نخست گروه علوم انسانی انتخاب شود.



گرفته است و بنده سعی کرده‌ام به مهم‌ترین کارهایی که در طول این سه دهه نوشته شده توجه کنم؛ همچنین در این اثر سلاقی و دیدگاه‌های متفاوتی را که در حوزه ادبیات جنگ وجود داشته است در نظر گرفته‌ام و داستان‌های مهم از همه جریان‌ها را تحلیل کرده‌ام؛ بسیاری از کارهایی که پیشتر انجام شده یا بی‌غله ایدئولوژیک داشته‌اند یا در تحلیل ادبی به مسائل و مباحثی پرداخته‌اند که جای طرح و بحثشان در تحلیل و نقد ادبی نیست؛ کارهای زیادی که در این خصوص انجام شده است از جمله مقالات پایان‌نامه‌ها و کتاب‌ها نتوانسته است به صورت جامع به همه گرایش‌ها و انواع مختلف توجه کند و سلاقی و دیدگاه پژوهشگر در خصوص ادبیات این ژانر در بررسی تاثیر گذاشته است؛ همان‌طور که بیان شده تلاش شده است تا همه سلاقی و دیدگاه‌های گوناگونی که در زمینه ادبیات جنگ ایجاد شده است در کثرت موجود مورد توجه قرار بگیرد و از حذف برخی از آثار خودداری شود، از این رو رویکردهای مختلف در فصول کتاب مورد توجه قرار گرفته است.

● پژوهش شما چه بازتاب‌های دیگری داشته است؟ این کتاب، در نخستین جشنواره کتاب سال فرهنگی دانشجویان سراسر کشور نیز که دانشگاه تهران برگزار کرد، رتبه‌نخست بخش علوم انسانی را کسب کرد؛ الحمدلله هم از این کتاب و هم مقالاتی که بنده پیشتر درباره ادبیات

تغییر کفه بازار نشر به نفع دانشجوی

پریسا صالحی، دانشجوی مقطع دکتری زبان و ادبیات فارسی، در دانشگاه شهید بهشتی است، اثر او با عنوان «تحلیل گفتمانی اشعار قیصر امین پور» در بیست و سومین دوره جشنواره کتاب سال دانشجویی مورد تقدیر واقع شد، او در گفت و گو با نشریه رایحه به تاثیر این جشنواره، در ایجاد انگیزه در بین دانشجویان برای چاپ آثار تحقیقی شان اشاره کرد و همچنین در مورد رشد پژوهش از این طریق، در دانشگاه ها سخن گفت؛ در ادامه مشروح این گفت و گو را ملاحظه می کنید.

● در صورت امکان توضیحاتی در خصوص اثرتان برای ما ارائه فرمایید.

کتاب بنده با عنوان تحلیل گفتمانی اشعار قیصر امین پور به مقوله تحلیل گفتمان می پردازد؛ امروزه تحلیل گفتمان گرایشی بین رشته‌ای در مجموعه دانش های علوم انسانی و علوم اجتماعی است؛ تحلیل گفتمان انتقادی رویکردی نو از تحلیل گفتمان است و یکی از شاخه های مهم آن به شمار می رود؛ تولید یا تقویت یک ایدئولوژی خاص و نگرش به سطوح بالاتر از جمله جالب ترین موضوعات تحلیل گفتمان انتقادی است، در این روش به هر دو جنبه صورت و معنای متن توجه می شود؛ در واقع در تحلیل گفتمان به یک اثر هم از طریق عناصر زبانی و درون متنی و هم عناصر برون متنی توجه می شود؛ صاحب نظرانی چون نورمن فرکلاف، روث وداک، ون دایک، فاوئر و کرس در زمینه معرفی و رشد تحلیل گفتمان انتقادی نقش داشته اند.

در این اثر از میان رویکردهای یاد شده، رویکرد نورمن فرکلاف انتخاب شده است؛ او متون را در سه سطح توصیف، تفسیر و تبیین بررسی می کند؛ این روش، روشی کارآمد در تبیین و کشف دیدگاه های ایدئولوژیک نویسندگان و همچنین دیدگاه های سیاسی و اجتماعی آنان است.

با وجود حجم فراوان تحقیقات انجام شده در شعر معاصر همچنین شعر قیصر امین پور، از منظر تحلیل گفتمان

به شعر او پرداخته نشده بود؛ از این رو، در این کتاب پژوهشی، سعی بر آن بوده است که آثار شعری امین پور با استفاده از رهیافت تحلیل گفتمان انتقادی، تحلیل و تبیین شود و چگونگی نگرش شاعر، در مقام یکی از شاعران برجسته ادبیات معاصر بررسی شود و با عرضه روشی تازه، لایه های گوناگون معنی و درون مایه، که معنای نزدیک تر به اشعار دارد، کشف شود.

قیصر امین پور از شاعران دوران معاصر است که شعرش حدود سه دهه در ادبیات فارسی مخاطب داشته و مورد اقبال قرار گرفته است، تاثیر پذیری شعر معاصر از جامعه و تاثیر ادبیات و خصوصاً شعر معاصر بر مردم، در شکل گیری بسیاری از تحولات اجتماعی - سیاسی، در شعر قیصر امین پور نیز دیده می شود، شعر او در هشت سال دفاع مقدس، سبب دعوت و تهییج مبارزان جبهه های حق علیه باطل بود؛ به تعبیری شعر او در دوره جنگ حکم ابزاری تبلیغی برای پیش بردن جریان اجتماعی آن روزگار بوده است؛ وجود همین اشعار، شاهدهی بر این است که شعر امین پور ظرفیت تحلیل گفتمان انتقادی را دارد.

اشاره ای به زندگی شاعر و نقش او در نظام اجتماعی سیاسی معاصر ایران (دوره انقلاب، جنگ، و پس از تمام شدن جنگ) همچنین بازتاب این موضوعات در شعر امین پور، نشان از توجه گسترده شاعر به جامعه پیرامونش است؛ امین پور مسائل اجتماعی و سیاسی مهم هر دوره را

به صورت صریح و بالحن متناسب در شعرش بیان کرده است؛ البته امین پور تعادل را رعایت کرده است و از پدید آمدن آثاری تا حد شعرهای خشک پرهیز کرده است. بازتاب تمایلات اسلام خواهانه، انقلابی و میهن دوستانه امین پور در دو مجموعه شعرش، در کوچه آفتاب و تنفس صبح که مربوط به سال های اول انقلاب و وقوع جنگ است، کاملاً نمایان است؛ شاعر با ابزارهای هنری دست به آفرینش اشعاری زده که روحیه انقلابی و حماسی آن روزگار را نشان دهد.

آینه های ناگهان، گل ها همه آفتابگرداند و دستور زبان عشق آثار شعری اند که مربوط به سال های پس از جنگ است؛ سال های متاخر، که تمام شدن جنگ و پیامدهای آن در اوضاع سیاسی و اجتماعی سبب شد تا نگاه و نگرش شاعر نیز تغییر کند و این تغییرات در اوضاع جامعه در شعرهای این مجموعه ها به خوبی نمایان است؛ حس درد آگاهی شاعر بیدار شده است، شاعر به بازی با کلمات می پردازد؛ کلمات را در ساختار طولی اشعار با هنرمندی بسیار به کار می برد و حس دل مشغولی خود بوی حوصلگی آن روزها را به خوبی منعکس می کند؛ چینش واژگان و تناسب آن ها سبب اثر بخشی بسیار زیاد اشعار این دوره است؛ شاعر این دوره از دردهای مردم، مشکلات مادی، زندگی پر در دسر شهری، و... سخن می گوید؛ زبان شعری او بسیار زیبا و هنرمندانه است؛ کاربرد بسیار زیاد اصطلاحات امروزی که متناسب با بافت متن و همسان با بافت موقعیت این آثار است، از عوامل زیبایی شعر امین پور در این سال هاست؛ باید توجه داشت که تحصیلات دانشگاهی اش توانایی ای به او داده بود تا در انتخاب، با هم آیی، و تلفیق واژه ها تناسب معنایی بسیار دل پذیری ایجاد کند و این تناسب ارزش هنری شعر او را بیشتر کرده است.

نتیجه پژوهش چنین است که از دیدگاه تحلیل گفتمان انتقادی، قیصر امین پور در آثارش با انتخاب واژگان خاص، استفاده از جنبه های اسطوره ای و حماسی، و پیوند آن با مذهب در دوره معاصر موفق شده است آثارش را به مردم نزدیک کند به طوری که در بین مردم شعرش با استقبال روبرو شده است؛ از سوی دیگر آگاهی او نسبت به زبان و ادبیات فارسی، با توجه به تحصیلات دانشگاهی او در این رشته و انعکاس این آگاهی در شعرش سبب شده است تا شاعر او در بین فرهیختگان نیز مقبول شود؛ از آنجا که این اشعار فرزند زمانه خود هستند، در بین عامه مردم نفوذ کرده و از این طریق شعرش را مانا و جاویدان ساخته است.

● چگونه از وجود این جشنواره مطلع شده و در آن شرکت کردید؟

من خیلی در جریان برگزاری جشنواره ای با عنوان کتاب سال دانشجویی نبودم و از طریق یک فراخوان اینترنتی

ویژه نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

این جشنواره، از چنین رویداد علمی باخبر شدم، کتاب بنده، هم برگرفته و تکمیل شده پایان نامه ارشد من در دانشگاه تربیت مدرس است و هم در دوران دانشجویی ام چاپ شده و از هر نظر نگاه می‌کردم دانشجویی به حساب می‌آمد، فراخوان را خواندم و به لطف خدا شرایط لازم برای شرکت در جشنواره را داشتیم فرم را پر کردم و کتاب را برای داوری ارسال کردم و بعد از داوری، تماس گرفتند و اطلاع دادند که این اثر جز کتب برگزیده و تقدیر شده قرار گرفته است.

تا جایی که من اطلاع دارم فرایند جشنواره چنین است که آثار در سه مرحله داوری می‌شود و بعد، نتایج داوران در دو قالب اعلام می‌شود، یکی کتب برگزیده و دیگری کتب تقدیر شده که کتاب من جز آثار تقدیر شده بود؛ در مرحله پایانی جشنواره طی مراسمی جوایزی اهدا

می‌شود که شاید خیلی قابل ملاحظه نباشد و حتی پول چاپ کتاب را هم تامین نکنند، اما مزیت آن این است که برایم به لحاظ علمی رزومه قابل قبولی است از آن گذشته کتابم در جایی دیده شده است و مورد داوری و تقدیر قرار گرفته و همین برایم انگیزه‌ای برای نگارش کتب دیگر است.

● چگونه این جشنواره می‌تواند منجر به ارتقای سطح پژوهش در دانشگاه‌ها شود و بر غنای آن افزود؟

ببینید هر دانشجوی کارشناسی ارشد تقریباً یک سال روی پایان نامه‌اش کار می‌کند و هر دانشجوی دکتری حدوداً سه سال برای رساله وقت می‌گذارد این زحمات همه در روز دفاع تمام می‌شود؛ مگر تعداد محدودی از دانشجویان که با انگیزه و با هزینه خودشان آثارشان را تبدیل به کتاب می‌کنند، اما متأسفانه این آثار دانشجویی هیچ جا دیده نمی‌شود، خوبی این جشنواره این است که دانشجویان می‌توانند آثار خود را جایی ارائه دهند؛ یکی دیگر از نکات مثبت جشنواره که باعث شده است تا من آن را در بین دانشجویان تبلیغ کنم، همین نکته است، بسیاری از رساله‌های دانشجویی می‌تواند به کتب مفیدی تبدیل و این جشنواره می‌تواند مشوق خوبی باشد تا این آثار دیده شود و انگیزه‌های پژوهشی دانشجویان دوچندان شود؛ برای بنده این جشنواره بسیار موثر بود چون تازه زمانی که وقتی استادانم از خبر تقدیر کتابم مطلع شدند، از من خواستند تازه آن را ببینند و این برای من جالب بود.

از طرف دیگر، متأسفانه، بازار نشر هم خیلی به نفع دانشجویان نیست، ناشران عموماً به دنبال افراد مشهور هستند تا کتابشان فروش رود و این جشنواره می‌تواند معرف دانشجویان باشد؛ یکی دیگر از مزیت‌های این جشنواره این است که کتاب‌ها در سطوح مختلف و به تفکیک رشته برگزار می‌شود و همچنین بخش کتاب‌های ترجمه، تالیفی و گردآوری، از هم جداست و به اثر به‌عنوان تالیف، تدوین و تصحیح و ترجمه‌ای به‌صورت منفک نگاه می‌شود؛ این برای من مشوقی بود تا مقالاتی که ترجمه کرده‌ام را هم در قالب مجموعه مقالات ترجمه شده منتشر کنم و دوباره در جشنواره شرکت کنم، که البته به دلیل مشغله دکتری هنوز موفق نشده‌ام.

نکته بعدی در خصوص معرفی نشدن این جشنواره در دانشگاه‌هاست، متأسفانه بسیاری در جریان اجرای چنین جشنواره‌ای قرار نمی‌گیرند؛ بنده هم به‌صورت اتفاقی از آن باخبر شدم، ای کاش تبلیغ جشنواره در سطح دانشگاه بیشتر می‌شد که دانشجویان مطلع شوند؛ به نظر من برای غنای بیشتر این جشنواره می‌توان روی ابعاد تبلیغاتی آن کار کرد.

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

جنجالی‌ترین کتاب باستان‌شناسی قرن گذشته

ایسرائل فینکلشتاین استاد باستان‌شناسی دانشگاه تل‌آویو است که اثر او به عنوان جنجالی‌ترین و پرسروصداترین کتاب قرن گذشته در حوزه باستان‌شناسی شناخته شده است؛ این اثر توسط سعید کریم‌پور ترجمه و در بیست و دومین جشنواره کتاب سال دانشجویی به عنوان کتاب برگزیده در حوزه تاریخ انتخاب شد. همین امر بهانه‌ای شد تا با مترجم اثر گفت‌وگویی داشته باشیم.

کتاب باستان‌شناسی کتاب مقدس حاصل بیش از هشت سال تحقیق مولف با همکاری پروفیسور نیل آشر سیلبرمن، استاد مرکز مطالعات تاریخی بروکسل است؛ این کتاب مجموعه مهم‌ترین یافته‌های باستان‌شناسی در طول یک قرن گذشته در سرزمین فلسطین و در ارتباط با تاریخ باستانی قوم یهود را در اختیار خوانندگان قرار می‌دهد و ضمن افشای حقایق مکتوم فراوانی از تاریخ قوم یهود، اشتباه بودن بسیاری از مطالب تورات و دیگر بخش‌های عهد عتیق را با دلایل مستدل و بر اساس اسناد باستان‌شناسی به خوانندگان نشان می‌دهد. این دو دانشمند، پروفیسور فینکلشتاین و همکارش پروفیسور سیلبرمن، برای نخستین بار ادعایی بزرگ را در این کتاب مطرح کرده‌اند و آن این است که امروز دانسته‌های ما در حوزه علم باستان‌شناسی از تاریخ قوم یهود و سرزمین فلسطین، در حدی هست که بتوانیم تمام مراحل تاریخ این قوم را بر همین اساس؛ یعنی با تکیه بر یافته‌های باستان‌شناسی و

نه هیچ چیز دیگر، بازسازی کنیم؛ به این ترتیب، برخلاف باور مرسوم که همگان معمولاً برای مطالعه تاریخ قوم یهود به کتاب تورات و دیگر بخش‌های کتاب مقدس مراجعه می‌کنند، ما می‌توانیم بدون مراجعه به کتاب مقدس، تاریخ کامل دیگری از سرگذشت قوم یهود در اختیار داشته باشیم. یک تاریخ کاملاً متفاوت.

این تاریخ کاملاً متفاوت، که در مواردی درستی ادعاهای کتاب مقدس را به کلی زیر سؤال می‌برد، وقتی معیار سنجش صحت و سقم مطالب کتاب مقدس قرار گیرد نتیجه‌ای بس شگفت دارد؛ کتاب مقدس یهودیان (عهد عتیق) در شکل کلی و قالب فعلی آن هرگز کتابی وحیانی نیست، بلکه تلفیقی از چند متن قدیمی عبری با بسیاری از افسانه‌ها، باورها، اساطیر و حکایات عامیانه ملل باستان است که در حدود قرن هشتم پیش از میلاد در دربار یوشیا پادشاه یهودا در اورشلیم نوشته شده و دو قرن بعد، در قرن ششم پیش از میلاد به دست کاهنی به نام

این تاریخ کاملاً متفاوت، که در مواردی درستی ادعاهای کتاب مقدس را

به کلی زیر سؤال می‌برد، وقتی معیار سنجش صحت و سقم مطالب کتاب مقدس قرار گیرد نتیجه‌ای بس شگفت دارد؛ کتاب مقدس یهودیان (عهد عتیق) در شکل کلی و قالب فعلی آن هرگز کتابی وحیانی نیست، بلکه تلفیقی از چند متن قدیمی عبری با بسیاری از افسانه‌ها، باورها، اساطیر و حکایات عامیانه ملل باستان است که در حدود قرن هشتم پیش از میلاد در اورشلیم نوشته شده است.

عزرا به شکل نهایی خود درآمده است. این کتاب توسط سعید کریم‌پور ترجمه شده و توسط انتشارات سبزان در سال ۱۳۹۴ منتشر شده است؛ این اثر در بیست و دومین جشنواره انتخاب کتاب سال دانشجویی به عنوان کتاب برگزیده در حوزه تاریخ انتخاب شد؛ سعید کریم‌پور دانش‌آموخته کارشناسی ارشد رشته الهیات گرایش ادیان و عرفان از دانشگاه تهران و دانشجوی دکتری همین رشته در دانشگاه فردوسی مشهد است.

تاکنون ۱۰ اثر ترجمه‌ای به قلم سعید کریم‌پور منتشر شده است که عناوین آن‌ها عبارت است از: «حیات سری اعداد؛ نگرشی درباره نگرش و طرز فکر ریاضی دانان»، «قرآن‌شناسی امامیه در پژوهش‌های غربی»، «فراماسونری؛ رازها و رمزهای ناگشوده»، «تاریخ ارامنه ایران در قرن هفدهم میلادی»، «رستاخیز جسم در یهودیت و مسیحیت نخستین»، «سفرنامه ماهوان»، «سرگذشت طومارها»، «محمد(ص) در کتاب‌های مقدس هندو»، «متن کامل انجیل برنابا»؛ تنها اثر تالیفی او کتاب «ادیان ابراهیمی و مسئله پیامبر موعود» است که به بررسی موضوع پیامبر موعود در سه آیین بزرگ ابراهیمی؛ یعنی یهودیت، مسیحیت و اسلام می‌پردازد.

● در خصوص اهمیت ترجمه کتاب «باستان‌شناسی کتاب مقدس» توضیح دهید؟

علم باستان‌شناسی در مطالعات تاریخ ادیان جایگاه خیلی مهمی دارد؛ کتاب‌های مقدس بسیاری از ادیان به تاریخ دین خودشان و همچنین تاریخ قومی که آن دین در میانش پیدایش یافته و رواج پیدا کرده است پرداخته‌اند؛ با توجه به اینکه در اسناد مکتوب؛ یعنی نوشته‌های مورخان مطالب درست و نادرست آمیخته است، یکی از راه‌های تمییز اطلاعات صحیح و ناصحیح این است که آن‌ها را با واقعیت‌های تاریخی تطبیق بدهیم؛ یعنی با اسنادی که جنبه واقعی‌تری

نویسنده در این کتاب بخش‌هایی از تاریخ قوم یهود که برای ادیان دیگر مثل مسیحیت و اسلام مهم است مثل ماجرای حضرت موسی (ع) و حضرت داوود (ع) را زیر سوال برده و تلویحا نفی کرده است. وقتی کتاب را ترجمه کردم و به نقایص آن پی بردم تصمیم گرفتم یادداشت‌های خودم را به صورت مقدمه در ابتدای کتاب بیاورم و به نقاط ضعف کتاب پاسخ دهم.



از این است که این طومارها چگونه کشف شده است و از زمان کشف تا امروز که این طومارها در موزه‌ای در اسرائیل قرار گرفته‌اند چه حوادثی رخ داده است؛ این‌ها طومارها یکبار به آمریکا برده شدند و دوباره از آمریکا به فلسطین برگردانده شدند؛ ایگال یادین مولف کتاب که در زمان کشف طومارها علاوه بر جایگاه علمی‌اش دارای مقام معاونت وزارت جنگ اسرائیل نیز بود، در این کتاب چگونگی ورود خود به ماجرای طومارها و اقداماتش برای انتقال آن‌ها به فلسطین اشغالی را به طور کامل شرح داده است. کتابی که اکنون در دست انتشار دارم متن کامل طومارهای بحرالْمیت است؛ بنده کل طومارها را از زبان انگلیسی به زبان فارسی ترجمه کرده‌ام و به انضمام یک مقدمه ۱۵۰ صفحه‌ای آماده انتشار کرده‌ام؛ این اثر یک کتاب مهم و مرجع درباره طومارهاست؛ هر کس بخواهد در خصوص طومارها مطلبی نقل کند، به اولین کتابی که ارجاع می‌دهد این کتاب است؛ پژوهشگاه علوم انسانی این کتاب را چاپ خواهد کرد.

● به عنوان برگزیده جشنواره کتاب سال دانشجویی، نقش این جشنواره در افزایش انگیزه علمی دانشجویان چگونه ارزیابی می‌کنید؟

این کار خوبی است؛ این جشنواره‌ها هم باعث می‌شود دانشجویان رغبت بیشتری پیدا کنند برای این که به سمت این کارهای پژوهشی و مطالعاتی بیایند و هم باعث می‌شود آثارشان شناخته شود؛ بالاخره وقتی یک کتاب عنوانی را کسب کند به خصوص اگر جشنواره معتبری باشد، خیلی تاثیر گذار است.

اگر آثار بیشتری در هر حوزه معرفی شود بهتر است؛ مثلاً در حوزه تاریخ گمان می‌کنم فقط کتاب بنده بود و یک کتاب دیگر، در صورتی که کتاب‌های بیشتری می‌توانند به عنوان کتاب برگزیده معرفی شوند؛ یعنی من مطمئن هستم در همان حوزه‌ای که کتاب من به عنوان کتاب برتر شناخته شد، کتاب‌های دیگری نیز بوده‌اند که خوب بودند؛ اگر کارهای دیگر هم معرفی شوند بهتر است.

که برای ادیان دیگر مثل مسیحیت و اسلام مهم است مثل ماجرای حضرت موسی (ع) و حضرت داوود (ع) را زیر سوال برده و تلویحا نفی کرده است؛ به همین دلیل بنده یک مقدمه ۱۰۰ صفحه‌ای برای این کتاب نوشتم؛ این مقدمه ۱۰۰ صفحه‌ای حاصل ۱۲ سال تحقیقات من درباره قوم یهود است؛ وقتی کتاب را ترجمه کردم و به نقایص آن پی بردم تصمیم گرفتم یادداشت‌های خودم را به صورت مقدمه در ابتدای کتاب بیاورم و به نقاط ضعف کتاب پاسخ دهم.

مثلاً در مقدمه گفته‌ام فلان نتیجه‌ای که فینکلشتاین درباره داستان حضرت موسی (ع) گرفته است، از اسنادی که او ذکر می‌کند، آن نتیجه را نمی‌شود گرفت و او در نتیجه‌گیری افراط کرده است؛ همچنین یکسری از اسنادی که او نادیده گرفته است و یا بهتر بود بیشتر به آن توجه می‌کرد را در مقدمه آوردم؛ فکر می‌کنم به خاطر آن مقدمه ۱۰۰ صفحه‌ای بود که به کتاب مجوز دادند والا با محتوایی که این کتاب دارد به آن مجوز نمی‌دادند؛ در این کتاب داستان ابراهیم (ع)، داستان حضرت موسی (ع)، شکافته شدن دریا، داستان حضرت داوود (ع)، حضرت سلیمان (ع) انکار شده است.

یکی دیگر از آثار بنده کتاب «رستاخیز جسم در یهودیت و مسیحیت نخستین» است؛ این اثر درباره این موضوع بحث می‌کند که اعتقاد به معاد جسمانی در مسیحیت و یهودیت چه پیشینه‌ای داشته است؛ در یهودیت اصلاً اعتقادی به معاد وجود ندارد و حتی در خود تورات یک کلمه درباره معاد جسمانی وجود ندارد؛ یک فرایند تاریخی اتفاق افتاد تا یهودیان به معاد جسمانی معتقد شدند.

● اثر دیگری در زمینه تاریخی دارید؟
یکی دیگر از آثار بنده کتاب «سرگذشت طومارها» درباره طومارهای بحرالْمیت است؛ در این اثر سخن

دارند و از دل خود تاریخ به دست آمده‌اند. نویسنده کتاب آقای فینکلشتاین ادعایش این بود که توانسته روشی جدیدی پیدا کند برای این که تاریخ قوم یهود دوباره بازسازی شود و واقعیت‌هایی که در این تاریخ وجود دارد را بهتر و دقیق‌تر تشخیص بدهیم؛ او یک ادعایی مطرح کرده بود که به نظر من ادعای جالبی بود؛ این که یافته‌های باستان‌شناسی در تاریخ قوم یهود به حدی رسیده است که بر اساس آن‌ها می‌توانیم کل تاریخ قوم یهود را بازسازی کنیم. او در این کتاب این کار را انجام داده است و بر اساس یافته‌های باستان‌شناسی یک تاریخ نسبتاً کاملی از قوم یهود ارائه داده است؛ بعد این یافته‌ها را با گزارشی که خود یهودیان در تورات و کتاب‌های مقدسشان داده بودند، تطبیق داده و نتایجی گرفته است؛ از جمله نادرستی و درستی خیلی از گزارش‌ها را نشان داده من فکر می‌کنم او با نوشتن این کتاب کمکی زیادی کرده است برای این که ما بهتر تشخیص دهیم کدام قسمت از گزارش‌هایی که در کتب یهود آمده درست است و کدام بخش نادرست است.

● آیا مطالب این کتاب را به کلی تایید می‌کنید یا تحلیلی هم بر این اثر داشتید؟

در بخشی‌هایی از این کتاب افراط وجود دارد؛ بعضی از نتایج را نمی‌شود به صراحتی که ایشان گرفته است، استخراج کرد؛ در کل، کتاب خوبی است و مطالعه این کتاب برای کسانی که می‌خواهند در تاریخ یهودیت مطالعه داشته باشند لازم است؛ عنوان انگلیسی کتاب «کشف دوباره کتاب مقدس» است؛ این کتاب به زبان انگلیسی است؛ به این دلیل که محتوای کتاب درستی بخش‌های زیادی از کتاب مقدس را زیر سوال برده است؛ لذا این کتاب نتوانست در اسرائیل منتشر شود و در کشور آمریکا منتشر شد.

نویسنده در این کتاب بخش‌هایی از تاریخ قوم یهود



مرکز توسعه شهری؛ الزامات و رویکردها
امین ابراهیمی دهکردی / اصفهان

سوابق علمی - پژوهشی:
نگارش و چاپ سه عنوان کتاب
نگارش و چاپ دو عنوان مقاله ISI
نگارش و چاپ شش عنوان مقاله علمی - ترویجی

خلاصه کتاب:

کتاب حاضر به منظور تبیین رویکرد محک توسعه شهری نوشته شده است. این رویکرد از مهم ترین مباحث حوزه شهرسازی و توسعه پایدار در عصر کنونی است که رهیافتی جدید را به سوی توسعه پایدار شهری نوید می دهد. برنامه ریزی و اجرای پروژه های محک توسعه راهبردی به کار گرفته شده جهت فراهم کردن بسترهای لازم برای حضور ساکنان و مالکان است که محرک برای حضور مردم در این فرایند محسوب می شوند.



حقوق اساسی کشورهای اسلامی
اسماعیل آ میرلو / تهران

سوابق علمی - پژوهشی:
نگارش و چاپ هشت عنوان کتاب
نگارش و چاپ پنج عنوان مقاله علمی - پژوهشی
نگارش و چاپ چهار عنوان مقاله علمی - ترویجی

خلاصه کتاب:

مطالعه تطبیقی «نظام حقوق اساسی کشورهای اسلامی» موضوع اصلی این پژوهش را تشکیل می دهد. موضوعات این پژوهش علاوه بر بررسی موضوعی شاخص های حقوق اساسی در کشورهای اسلامی، نگاه ویژه ای نیز به کشف و شناسایی الگوهای هنجاری و ساختاری مربوط به نقش و جایگاه دین در نظام حقوق اساسی این کشورها دارد.



بافت شناسی راس؛ جلد دوم
جمال مجیدی پور / علوم پزشکی ایران

سوابق علمی - پژوهشی:
نگارش و چاپ هفت عنوان کتاب
نگارش و چاپ چهار عنوان مقاله ISI
نگارش و چاپ یک عنوان مقاله علمی - پژوهشی

خلاصه کتاب:

کتاب بافت شناسی راس، مرجع بین المللی بافت شناسی در دنیا محسوب شده که در تالیف این کتاب بیش از صد و بیست استاد از سراسر دنیا نقش داشته اند. اسامی آنها در کتاب ثبت شده است. این کتاب علاوه بر پر خور داری از متنی روان که مورد نیاز رشته های بافت شناسی، پاتولوژی، آناتومی و علوم تولید مثل است، دارای اطلس بوده که در آخر هر فصل آورده شده است.



مقدمه ای بر علم فعالیت ورزشی از دیدگاه ACSM
علی اکبر جهاندیده / تهران

سوابق علمی - پژوهشی:
ترجمه پنج عنوان کتاب در حوزه تربیت بدنی
تالیف، ارائه و چاپ هفت عنوان مقاله علمی - پژوهشی

خلاصه کتاب:

علم فعالیت ورزشی واژه ای چترگونه است که برای توصیف ابعاد مختلف فعالیت جسمانی، فعالیت ورزشی، ورزش و عملکرد ورزشی مورد استفاده قرار می گیرد. علم فعالیت ورزشی به طور گسترده شامل سازگاری ها، پاسخ های فیزیولوژیکی، روان شناسی، تغذیه و... است. کتاب بازمینی کلی از مولفه های مهمی دارد که باعث توسعه آگاهی و درک قوی از تمام ابعاد علم فعالیت ورزشی می شود.



سنگ یحیا
فسر و عباسی فودلان / کرخ

سوابق علمی - پژوهشی:
نگارش و چاپ سه عنوان کتاب

خلاصه کتاب:

کلید توی قفل در چرخیدوزنی آمد تو. حیران زل زده یحیا که کنار قفس سیمی مرغ ها ایستاده بود. یحیا سلام کرد. زن علیکی گفت و رفت سمت پله ها. زن پله ها را که رفت بالا، برگشت و دوباره زل زده یحیا که مستأصل ایستاده بود. اگر می توانست خودش را برساند به حرم و از خلوتی وقت نماز استفاده کند، شاید دستش می رسید.

برگزیدگان بیست و چهارمین جشنواره ملی کتاب





دولت‌یاد، تاریخ‌مملی بیزمند در آغاز سده معاصر
ممدامین ناصح / تهران

سوابق علمی - پژوهشی:
نگارش و چاپ ده عنوان کتاب
نگارش و چاپ ده عنوان مقاله علمی - پژوهشی

خلاصه کتاب:

این اثر گردآوری، تصحیح و تدوین یادداشت‌های بازمانده از شادروان ذبیح‌الله ناصح (۱۳۴۵-۱۳۷۴) است که حال و هوای بیرجند را در اواخر دوره قاجار تا پایان دوره پهلوی اول در حوزه‌های فرهنگی، اقتصادی و سیاسی به تصویر می‌کشد. نسخ موجود از تقریرات مزبور به نیت کشف نواقص به طور تطبیقی مورد بررسی قرار گرفت و اوفاذاری به متن در چار چوب سنت قدیم تاریخ‌نگاری محلی رارعبت کند.



سنگ‌های کلیه و مِماری ادراری
عبدالمهیدایلهان کشتکولی / همدان

سوابق علمی - پژوهشی:
نگارش و چاپ چهار عنوان کتاب
نگارش و چاپ سه مقاله ISI
نگارش و چاپ دو مقاله علمی - پژوهشی

خلاصه کتاب:

کتاب حاضر که حاصل تلاش بی‌شائبه و شبانه‌روزی مولفان است، طی مدت سه سال مطالعه و تحقیق در منابع علمی داخلی و خارجی در باره جراحی‌های نوین سنگ کلیه و با تکیه بر نفرولیتوتومی، پروکتانوس و لاپاروسکوپی گردآوری شده است. در این اثر ضمن استفاده از اصول علمی ثابت شده در دنیا، سعی شده است مقالات علمی دانشمندان داخلی و تصاویر اادیولوژی بیماران بومی در اولویت استفاده قرار گیرد.



شیمی سبز: آشنایی مقدماتی
طاهر رامیمی اقدم، همید سلیمان زاده / تهران

سوابق علمی - پژوهشی (نماینده گروه مترجمان):
نگارش و چاپ دو عنوان کتاب
نگارش و چاپ یک عنوان مقاله ISI
نگارش و چاپ سه عنوان مقاله علمی - ترویجی

خلاصه کتاب:

امروزه توسعه پایدار و مسائل زیست‌محیطی یکی از مهم‌ترین نگرانی‌های جوامع بشری است. اگرچه شیمی و مهندسی شیمی برای بسیاری از جنبه‌های این چالش راه‌حل ارائه می‌کنند، ولی مواد شیمیایی خودبخشی از مشکل محسوب می‌شوند. لذا «شیمی سبز» بر آن است تا با استفاده از منابع زیست‌سازگار و فرایندهایی که برای انسان و محیط‌زیست مضر نیستند، محصولات بی‌خطر تولید کند.



چالش‌های اقتصادی ایران
مهدی نوری / تهران

سوابق علمی - پژوهشی:
نگارش و چاپ دو عنوان کتاب
نگارش و چاپ یازده عنوان مقاله علمی - پژوهشی
نگارش و چاپ یک عنوان مقاله ISI

خلاصه کتاب:

این اثر مجموعه‌ای است که تحلیلی عمیق در باب مهم‌ترین موضوعات مورد بحث در فضای اقتصادی کشور با استفاده از تحلیل‌های برآمده از بهترین نظریه‌های اقتصادی و همچنین دیدگاه‌های کارشناسان ارائه کرده است. در حقیقت هر یک از فصول این مجموعه به یکی از موضوعات اقتصادی مهم مورد اختلاف در کشور اختصاص داشته و دیدگاه‌های متفاوت را در برابر هم قرار داده است.



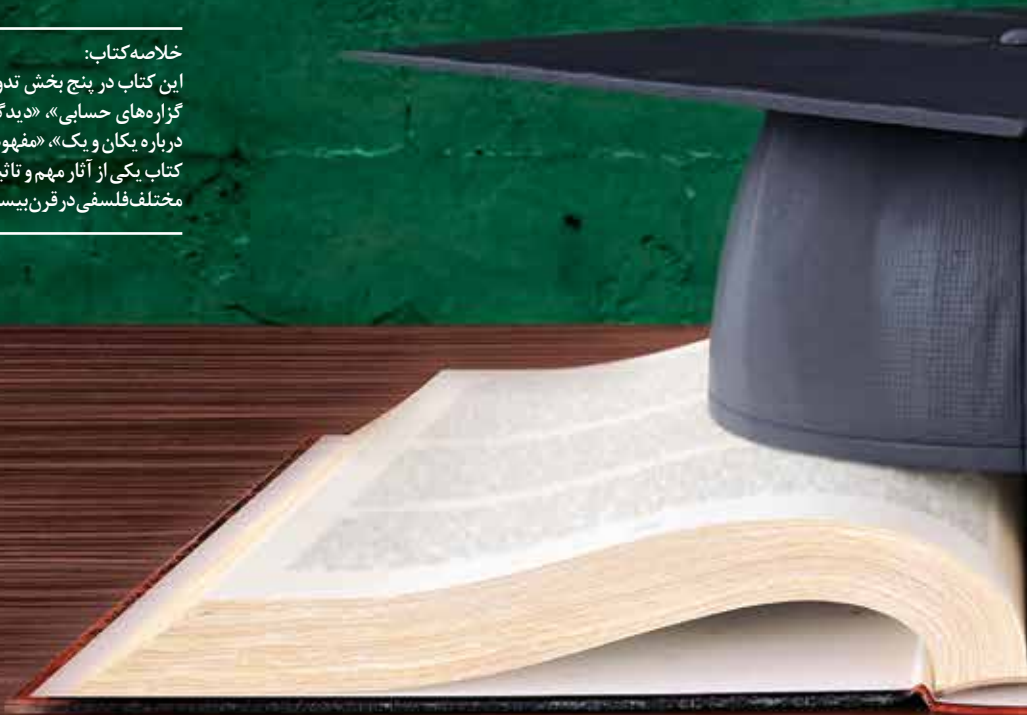
مبانی علم مساب
طالب جابری / تهران

سوابق علمی - پژوهشی:
ترجمه و چاپ پنج عنوان کتاب
نگارش و چاپ دو عنوان مقاله علمی - پژوهشی

خلاصه کتاب:

این کتاب در پنج بخش تدوین شده است. «دیدگاه‌های چند نویسنده درباره ماهیت گزاره‌های حسابی»، «دیدگاه‌های چند نویسنده درباره مفهوم عدد»، «دیدگاه‌هایی درباره یکان و یک»، «مفهوم عدد» و «نتیجه‌گیری» عنوان بخش‌های کتاب است. این کتاب یکی از آثار مهم و تاثیرگذار در تاریخ فلسفه غرب است که مورد توجه جریانات مختلف فلسفی در قرن بیستم به ویژه فلسفه تحلیلی قرار گرفته است.

ت و چهارمین اب سال دانشجویی



شتاب علمی کشور با کتاب سال دانشجویی

میثم حسن پور، فارغ التحصیل مهندسی مواد از دانشگاه تربیت مدرس، یکی از مترجمان اثر «ماکروویو در تولید نانوذرات» است که در بیست و دومین جشنواره کتاب سال دانشجویی مورد تقدیر قرار گرفته است؛ او در گفت و گو با نشریه رایحه به تشریح موضوع کتاب خود در زمینه سنتز نانوذرات و وضعیت آن در صنعت می پردازد و از نقش جشنواره در تسریع تحقیقات علمی دانشجویی و رشد شتاب علمی کشور سخن می گوید؛ مشروح این گفت و گو در ادامه از نظر می گذرد.

● درباره اثر برگزیده تان در جشنواره کتاب سال دانشجویی توضیحی ارائه کنید.

بنده در زمینه پوشش دهی و سنتز نانوذرات و نیازهایی که در صنعت هست کار می کنم، مانند روش پوشش دهی و سنتز سریع که در بازار عرضه شده است؛ ما برای این کار سعی کردیم ابتدا دستگاه هایی را که در ماکروویو است را شناسایی کرده و یک نمونه اولیه را در این راستا در آزمایشگاه دانشگاه تربیت مدرس به کمک دکتر علی اف خضرای ساختیم.

همچنین برای اینکه در این زمینه بتوانیم اطلاعات بیشتری کسب کنیم، یک مقدار مقاله و کتاب های تازه منتشر شده را مطالعه کردیم؛ یکی از کتاب هایی که ما داشتیم می خواندیم، «سنتز نانوذرات ماکروویو» بود که ما اسمش را عوض کردیم و گذاشتیم «ماکروویو و سنتز نانوذرات» و بعد از

ترجمه و اضافه کردن مقالات روز دنیا ترجمه و تدوین شد و به کمک دکتر خضرای چاپ شد و در جشنواره کتاب سال شرکت داده شد که مورد تقدیر قرار گرفت.

در واقع کار ما گستره زیادی در صنایع دارد و این شامل صنایع و قطعات پزشکی مانند سیمان استخوانی یا نانوذرات الکترونیکی را شامل می شود؛ همچنین ما در قطعاتی که حساسیت بالایی دارند، این مسئله را می بینیم.

پوشش دهی؛ یعنی بیاییم و یک لایه ای را از ماده ای دیگر را روی یک ماده ای دیگر بنشانیم تا خواص آن لایه را بگیرد؛ برای مثال ما می خواهیم یک آهن را از خوردگی مصون کنیم رویش رنگ می زنیم که پوشش آهن می شود؛ در کاربردهای دیگر وقتی نانوذرات را در کف فلز یا ماده سرماییکی و یا غیر سانا هم می نشانیم، خواص نانو ذرات روی سطح

آن ایجاد می شود، این خواص می تواند نیمه هادی یا آنتی باکتریال باشند که بدن آن ها را پس نزند؛ بنابراین این مسئله کاربردهای زیادی دارد.

● ما چه وضعیتی در صنعت پوشش دهی و سنتز نانوذرات داریم؟

متأسفانه در این زمینه کاملاً وابسته هستیم و در این زمینه در مقیاسی بسیار گسترده اقدام به واردات حتی از کشورهایی مانند چین می کنیم؛ برای اینکه ما از نانوذرات بتوانیم اکسید تیتانیوم در ابعاد خاص اندازه ذره استفاده کنیم از کشورهایی که از نظر علمی نیز بسیار بالا نیستند؛ مانند تایلند، تایوان، مالزی اقدام می کنیم که این جای کار زیادی دارد که بتوانیم شرکت هایی را تاسیس کنیم و حمایت های مالی انجام شود تا هم بتوانیم در مقیاس آزمایشگاهی و هم مقیاس صنعتی بتوانیم این ذرات را تولید کنیم و یا روش های پوشش دهی را استفاده کنیم که کاربرد این نانوذرات را داشته باشیم.

● چگونه می توان مبحث علمی شما را وارد صنعت کنیم و چه مسیرهایی باید طی شود و هزینه هایی پرداخت شود و آیا اساساً این به صرفه است که بحث شما عملی شود؟

حتماً در هر بحث علمی نیاز به سرمایه گذاری بسیار کلان وجود دارد تا بتوانیم علم را به صنعت تبدیل کنیم؛ چون باید آزمایش هایی انجام شده و اصلاحاتی صورت گیرد تا علم ابتدایی و خام به صنعت تبدیل شود به همین جهت ما به سرمایه گذاری نیاز داریم که بتواند در سود و زیان شریک باشد؛ در کشور ما تنها دولت این گونه سرمایه گذاری ها را انجام می دهد و ارگان های خصوصی دخالتی در پروژه هایی که احیاناً سود کمی داشته باشند ندارند؛ اگر ما بتوانیم در سرمایه گذاری شروع خوبی داشته باشیم، پیشرفت خوبی خواهیم داشت؛ جوانان و پژوهشگران ما بسیار فعال هستند و با حداقل امکانات بزرگ ترین

ویژه نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

دیدگاه

پیامد آگاهی و فشنونت در فوانش کتاب های داستانی

یکی از تجربیات مشترک همه ما حین تماشای فیلم این است که باید دائماً مراقب باشیم باشخصیت منفی درون فیلم هم ذات پنداری نکنیم و نسبت به شخصیت شرور در فیلم و داستان احساس ترحم و دلسوزی در ما به وجود نیاید؛ زیرا ما به واسطه روایت فیلم این آگاهی را پیدا کرده ایم که این شخص یک جانی و خرابکار است و سزای او باید مرگ و مجازات باشد، اما نکته قابل توجه این است که

چرا همواره یک حالت درونی به صورت ترحم و دلسوزی شکل می گیرد؟ و چرا ما باید در مقابل آن مقاومت کنیم و سعی کنیم با درکی که از رفتار او داریم احساس منفی خودمان را نسبت به او حفظ کنیم؟
یک توضیح از سوی روانکاوان این است که ما در چنین مواردی دو سطح از تجربه را از سر می گذرانیم؛ یک تجربه امر نمادین و دیگری تجربه امر واقعی؛ امر نمادین همان الگو و نقشی است که شخصیت مثبت در درون فیلم آن را بر عهده گرفته و نمایش می دهد، اما امر واقعی الگوی رفتاری و نقشی است که شخص شرور آن را ایفا می کند؛ شخص در ستکار در فیلم به این جهت که ما را به قوانین اخلاقی و هنجارهای مورد قبول اجتماع ارجاع می دهد، نمادین است، اما فرد شرور تجسم

کارهای دنیا را انجام می‌دهند و در واقع امکانات پژوهشی ما در مقایسه با دیگر کشورها بسیار اندک است اما باز کارهای صورت می‌گیرد که می‌تواند با خارج رقابت کند و این نشان می‌دهد استعداد، نبوغ و خلاقیت دانشجویان ما بسیار بالاست اما ما نیاز به سرمایه‌گذاری و ادوات به‌روز و مجهز داریم که بتوانیم فکر را به صنعت تبدیل کنیم؛ در غیر این صورت باید شرکت‌های خصوصی نیز وارد شوند؛ جشنواره‌های کتاب سال دانشجویی چند نتیجه خیلی خوب دارد از جمله اینکه دانشجویان به صنعت معرفی می‌شوند و صنعت می‌فهمد علم روز دنیا در چه حدی است.

● شما چگونه با این جشنواره آشنا شدید؟

دکتر علی‌اف در زمینه پژوهش خیلی فعال هستند و با اینکه جوان هستند، بیشترین تعداد مقالات در گرایش مواد را چاپ کرده و یکی از سرآمدهای این رشته در ایران بوده و از همایش‌ها، سمپوزیوم و گردهمایی‌هایی که در ایران و جهان در این زمینه برگزار می‌شود، اطلاع دارند و در جریان جزئیات هستند، به همین دلیل کمک اصلی و راهنمایی را در این زمینه دکتر خضرای کردند تا ما این کتاب را به همایش ارائه دهیم.

● به نظر شما دستاوردهای جشنواره کتاب سال دانشجویی چیست و چگونه می‌تواند در فضای پژوهشی کشور راهگشا باشد؟

مادر کشورمان خوشبختانه پژوهشگر زیاد داریم ولی حمایتگران موجود داخلی انگشت‌شمار هستند و به غیر از نهادهای دولتی از جمله ستاد نانو، دانشگاه‌های شریف، تهران و تربیت مدرس جاهایی وجود ندارد که از پژوهشگران حمایت کنند از آثار دانشجویی و پژوهشگران داخلی انجام دهند؛ این‌گونه همایش‌ها خیلی کمک می‌کند تا این آثار دیده شوند و طرف دیگر بتوانند حامی و سرمایه‌گذار پیدا کنند؛ البته این کارها باید توجیه اقتصادی داشته باشد و سرمایه‌گذار

بداند که سرمایه‌اش باز خواهد گشت.

این همایش‌ها در شرایط کنونی وقتی پژوهشگران دانشگاهی حامی ندارند، می‌تواند کمک کند که طرح‌های توجیهی، کتب و پژوهشگران حامیان لازم را پیدا کنند و این باعث می‌شود سرعت روند پیشرفت در کشور و پژوهش تسریع شود، این کمک بزرگی است به صنعت کشورمان؛ این همایش‌ها در چند سال اخیر خوب کار می‌کنند و نقطه قوت‌شان هم این است.

● پیشنهاد شما برای ارتقای کیفیت جشنواره کتاب سال دانشجویی چیست؟

اولا باید اطلاع‌رسانی این همایش‌ها گسترده‌تر و وسیع‌تر باشد و مختص تبلیغات اینترنتی و درون دانشگاهی نباشد و به‌طوری باشد که تبلیغات این همایش دید و گستره وسیعی داشته باشد و به داخل شهرها کشیده شود که مردم عادی هم بتوانند از این همایش‌ها خبردار شوند؛ کاری که بنده یا امثال بنده انجام می‌دهیم، این است که فرایند جدیدی را به صنعت معرفی کنیم تا در فرایند ساخت و تولید

تسریع شود؛ این باعث می‌شود کار از بعد پژوهش خارج می‌شود و به بخش صنعت معرفی می‌شود؛ همچنین دولتمردان باید بیشتر در جریان این کار قرار بگیرند؛ زیرا حمایت مالی انگیزه بزرگی برای پژوهشگران است و متأسفانه در سال‌های گذشته این مسئله رعایت نشده است و هزینه چاپ و از این دست را خودمان متقبل شده‌ایم که برای دانشجویی که شاغل نیست، این کار دشوار است.



بر سر دانش

اینکه همه آن اتفاقات ناگوار یک کابوس بوده است موجب آسودگی و خرسندی ما می‌شود. در خصوص کتاب باید یاد آور شد که در جامعه ما کتاب‌هایی که جایگاه امر واقعی را اشغال کند بسیار اندک است؛ لذا محتوای کتاب‌های ادبی و داستانی که در بازار کتاب عرض می‌شود، عموماً استمرار همان وضعیت حوزه نمادین است؛ به عبارتی همه آنچه مادر وضعیت بالفعل واقعیت اجتماعی خودمان شاهد هستیم به‌گونه‌ای در کتاب‌ها، فیلم‌ها، فضای مجازی و حتی رویاهای ما انعکاس می‌یابد؛ کتاب ادبی و داستانی ماندگار، غنی و اثربخش کتابی است که بر علیه خواننده خشونت می‌ورزد.

رضا احمدی / دانشجوی دکتری دانشگاه باقرالعلوم (ع)

امیالی است که باید سرکوب و نادیده گرفته شود و درست به همین دلیل ما برای اجتناب از هم ذات‌پنداری با او باید به هنجارها و اخلاقیات مورد قبول پناه ببریم، اما آنچه شخص منفی از تجسم امیال نادیده گرفته شد به نمایش می‌گذارد همان امر واقعی است که واقعی‌تر از واقعیت است و ما برای عدم مواجهه با چنین واقعیتی است که دائماً به حوزه نمادین پناه می‌بریم. بنابراین هر نقطه و منظر از داستان، فیلم، کتاب، خاطره و خواب که ما را به واقعیت نمادین ارجاع می‌دهد، همان امر واقعی است که در ضمن تروماتیک و آسیب‌زا هم هست؛ نظیر این تجربه را مادر خوابی که در آن کابوس می‌بینیم، شاهد هستیم؛ کابوسی که ما را شدیداً می‌آزارد و به مثابه یک ضربه روانی عمل می‌کند، اما هنگام برخواستن از خواب و در ک

مهم‌ترین دستاوردهای این مسابقات، اشتیاق و انگیزه دوچندانی است که در میان جامعه هدف سازمان بهزیستی ایجاد شد که این دستاوردها بسیار مهمی است و با گسترش این رویداد قرآنی، انگیزه‌ها افزایش می‌یابد.

معماری، شهرسازی و مدیریت شهری مفید باشد.

● به نظر شما چه ویژگی‌هایی موجب انتخاب این اثر شد؟

یکی از ویژگی‌هایی که قابل ذکر است این است که اصول تحقیق در این پژوهش رعایت شده است؛ جامع بودن موضوع رعایت هم از دیگر نکات حائز اهمیت است؛ در این اثر تمامی نمونه‌ها را بررسی کردیم و سعی شده موردی از قلم نیفتد؛ تمام نمونه‌ها به معنی واقعی تحلیل و بررسی شده است؛ در بخش راهبردها و پیشنهادات هم تمامی جوانب کار از جمله ابعاد مدیریتی، پدافند غیرعامل، مدیریت بحران، هنری و روان‌شناسی لحاظ شده است؛ این جامع‌نگری یکی از نکات مهم در خصوص این کتاب است.

یک فصل از این کتاب در خصوص حقوق مالکان است که با تاکید بر آموزه‌های اسلامی تدوین شده است به این صورت که اسلام حق مالکیت را برای مالکان خصوصی در کنار مصلحت اجتماع در نظر گرفته است؛ مصلحت اجتماع بر مصلحت فرد مقدم است و این در طراحی پروژه‌های عمومی مثل ایستگاه‌های مترو، زیرگذر یا هرگونه مجتمعی که برای عموم احداث می‌شود مورد نظر است.

در پروژه‌های عمومی شهری بخشی از املاک عمومی خریداری، تملک و تخریب می‌شود و در اختیار پروژه قرار می‌گیرد؛ در این راستا هم بایستی منافع افراد؛ یعنی مالکان لحاظ شود و هم مصالح اجتماع و نیازهای فضای شهری و عمومی تامین شود؛ این موضوع در این کتاب مطالعه شده و راهکارهای کاربردی ارائه شده است؛ در سایر ابعاد نیز تاکید بر استفاده از زمینه‌های بومی از جمله ارزش‌های کالبدی از حیث آموزه‌های اسلامی، همچنین ارزش‌ها و زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی و زیست‌محیطی که مورد نظر اسلام است مورد توجه قرار گرفته است.

● نقش جشنواره کتاب سال دانشجویی در تالیف آثار دانشجویی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

یکی از فرصت‌هایی که باعث می‌شود آثار تالیفی ارزیابی شوند و مورد تشویق مولفان و پژوهشگران

اصغر مولایی:

انگیزه‌دهی برای تداوم مسیر پژوهش

یکی از بخش‌های جشنواره کتاب سال دانشجویی گروه هنر و معماری است که رشته‌هایی چون معماری، نقاشی، موسیقی، عکاسی و... را شامل می‌شود؛ اصغر مولایی نویسنده کتاب «توسعه فضاهای زیرسطحی شهری» از برگزیدگان جشنواره کتاب سال دانشجویی گروه معماری و دانش‌آموخته رشته شهرسازی است که مشغول تدریس در دانشگاه هنر اسلامی شهر تبریز است؛ مولایی در گفت‌وگو با رایحه به معرفی اثر تالیفی خود و مشکلات فراروی پژوهش‌های دانشجویی می‌پردازد.

● لطفا درباره کتاب توسعه فضاهای زیرسطحی شهری توضیح بدهید؟

بنده کارشناسی ارشد طراحی شهری را از دانشگاه علم و صنعت و دکترای تخصصی شهرسازی از دانشگاه تبریز کسب کردم؛ در حدود ۸ مقاله علمی پژوهشی، ۳۰ مقاله کنفرانسی در رزومه کاری‌ام دارم و مجری ۸ طرح پژوهشی از سازمان نوسازی مدارس، ادارات راه و شهرسازی و شهرداری تهران بودم، اکنون نیز مدرس دانشگاه سمنان، دانشگاه آزاد میانه، عضو انجمن‌ها و مراکز علمی معماری نیز هستم.

کتاب توسعه فضاهای زیرسطحی شهری برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد بنده است که بخش مبانی نظری و مطالعات آن را تبدیل به کتاب کرده‌ام؛ این کتاب یک راهنمای کاربردی و عملی برای پروژه‌های مربوط به توسعه فضاهای زیرسطحی است.

فضاهای زیرسطحی هر نوع فضایی که در زیرزمین باشد مثل فضاهای ایستگاه‌های مترو یا مجتمع‌های زیرزمینی را شامل می‌شود؛ کتاب توسعه فضاهای

زیرسطحی شهری در جهت کاربری‌های ترافیکی، پارکینگ، فضاهای عمومی، فرهنگی و پدافند غیرعامل قابل استفاده است؛ این کتاب بیشتر به درد مدیریت شهری، شرکت‌های پیمانکار، مهندسان مشاوره معماری و شهرسازی و عمران می‌خورد که در راستای پروژه‌های طراحی مطالعات، راهکارها، راهبردها و ایده‌های مفهومی از آن استفاده کنند. اکنون معاونت عمرانی شهرداری تهران و سازمان مشاور فنی و مهندسی شهرداری تهران از همین کتاب برای پروژه‌هایی که نقاطی از تهران را در دست کار توسعه زیرسطحی قرار داده است استفاده می‌کنند و در پروژه‌هایی مثل میدان راه‌آهن، میدان هفتم تیر، میدان ولی عصر و غیره از ایده‌های این اثر بهره می‌برند؛ در مجموع این پژوهش توانسته به نحو کاربردی مورد استفاده واقع شود.

نکته دیگر اینکه این کتاب تنها کتاب تالیفی در این موضوع در کل کشور است و از این جهت حائز اهمیت است؛ بنده این اثر را به این دلیل منتشر کردم که بتواند برای جامعه علمی و حرفه‌ای حوزه‌های

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

توسعه فضاهای زیرسطحی شهری

استفاده از فضاهای زیرزمینی قدمتی به وسعت تاریخ بشر دارد؛ پناه بردن به زیرزمین بنا به نیازهای امنیتی، اقلیمی و اعتقادی یکی از روش‌های رایج در زندگی انسان‌ها در مقابله با مشکلات و رفع نیازهایشان بوده است؛ امروزه علاوه بر علل مذکور، ضرورت‌های ترافیکی، زیست‌محیطی، تاسیساتی، مدیریت بحران و پدافند غیرعامل نیز بر استفاده آگاهانه از فضاهای زیرزمینی تاکید می‌کند؛ توسعه فضاهای زیرسطحی شهری می‌تواند یکی از رویکردهای نوین طراحی شهری برای حل مسائل، پایداری و انسان‌مدار شهرهای بزرگ و مراکز شهری دارای مسائل خاص، به‌ویژه از نوع ترافیکی و کمبود فضاهای باز، سبز و خدماتی باشد.

توسعه زیرسطحی شامل فضاهای زیرسطحی شهری و غیر آن برای استفاده و حضور مستقیم انسان و یا توسعه زیرساخت‌ها از تاسیسات زیربنایی تا زیرگذرهای سواره، انبارها و پارکینگ‌هاست؛ در این رویکرد، کیفیت‌های طراحی شهری انسان‌مدار در برنامه‌ریزی و طراحی فضاهای زیرسطحی به کار گرفته می‌شود؛ همچنین فضاهای زیرسطحی می‌تواند محل تهدیدها و آسیب‌هایی در تمامی ابعاد طراحی شهری به‌ویژه امنیتی، کارایی، هویتی، زیست‌محیطی، انسجام اجتماعی باشد؛ بنابراین، استفاده از این فضاها، نگرشی جامع و آگاهانه و پیش‌بینی تمامی حالت‌ها و شرایط ممکن را می‌طلبد.

اهمیت فضاهای زیرسطحی از آنجایی است که استفاده از این نوع فضاها می‌تواند مشکلات و مسائل شهری را حل کند در عین حال در صورت عدم جامع‌نگری می‌تواند خود زمینه‌ساز مسائل متعددی باشد؛ با توجه به اینکه این گونه فضاها در شهرهای بزرگ کشور در حال توسعه است، داشتن کتاب می‌تواند در ارتقای کیفیت این فضاها موثر واقع شود؛ همان طوری که این اثر با استقبال روبرو شده است؛ سازمان‌ها و نهادهای مذکور ضمن استفاده از این کتاب، حاکی از نتایج موثر آن در عرصه اجرایی مدیریت شهری و شهرسازی کشور است.



دارند که در موضوعات مختلف کاربردی در مراکز علمی و اجرایی کشور مشغول تحقیق و پژوهش هستند؛ این افراد نیازمند حمایت‌های مالی، علمی و مساعدت‌های بیشتری هستند تا عرصه‌های حقیقی و فرصت پژوهش برای آنان فراهم شود و بتوانند از منافع و مزایای معنوی اثرشان بهره ببرند.

آسیب دیگر پذیرش بی‌ضابطه دانشجویان است؛ به‌عنوان مثال در جامعه معماری و شهرسازی ایران خیل عظیمی از دانشجویان در این رشته پذیرش شدند که باعث شده حرکت از سطح کیفی به سمت مولفه‌های کمی سوق یابد؛ لذا دانشگاه‌هایی که فاقد کیفیت آموزشی و استانداردهای لازم بودند اکنون فارغ‌التحصیلانی تربیت کردند که از توانایی‌های علمی، هنری و حرفه‌ای لازم برخوردار نیستند.

یکی از دلایل این مسئله عدم شناخت جایگاه و اهمیت حوزه معماری و شهرسازی در جامعه فعلی است، در حالی که بر ابعاد مختلف فردی و اجتماعی زندگی انسان و جسم و روح وی تاثیرات عمیقی بر جای می‌گذارد و اساساً نشانگر تمدن هر جامعه محسوب می‌شود؛ لذا جای دارد به صورت علمی‌تر مورد پیگرد و توجه قرار گیرد.

خروجی کارهای پژوهشی که غالباً از طریق شهرداری‌ها و شرکت‌ها و ادارات دولتی بر اساس روابط واگذار می‌شود؛ از کیفیت لازم برخوردار نیست و در نهایت در معماری بناها و شهرسازی معاصر متأسفانه آثار فاخری را طراحی و احداث نکرده‌ایم و بسیاری از آن‌ها با نگرش‌های تک‌بعدی انجام شده و کیفیت لازم را ندارد؛ موارد فراوانی است که متأسفانه نیازمند آسیب‌شناسی است و از مراکز آموزشی شروع می‌شود تا فرایندهای انتخاب مجریان، طراحان و واگذاری که کارها به آن‌ها نیازمند است تا بحث منفعت‌گرایی فردی به سمت منفعت‌طلبی اجتماع سوق داده شود تا در نهایت به معماری فاخر و ماندگاری برسیم.

قرار بگیرند همین جشنواره‌ها است که آثار در آن‌ها ارزیابی می‌شوند و مورد تشویق قرار می‌گیرند؛ این جشنواره برای بنده انگیزه مجدد و مضاعفی ایجاد کرد که همین روند پژوهشی را در موضوعات دیگر در آینده ادامه دهم؛ البته بیشتر ارزش معنوی بود.

صحبت‌هایی بود تا از این کتاب حمایت مالی شود و تعدادی از این کتاب‌ها را خریداری کنند، اما این وعده محقق نشد؛ از این نظر پیشنهاد می‌کنم برای جشنواره‌های آتی حمایت‌های مالی جدی‌تری در این زمینه صورت گیرد تا در کنار حمایت‌های معنوی و انگیزشی، حمایت‌های مادی نیز مورد توجه قرار گیرد.

● به باور شما در مسیر پژوهش و نشر آثار دانشجویان چه مشکلات و موانعی وجود دارد؟

درباره مشکلات نشر دانشگاهی چند نکته می‌بایست مطرح کرد؛ آشفته‌گی بازار، عدم نظارت و نبود قوانین مشخص در زمینه خرید و فروش مطالب علمی، مقالات و پایان‌نامه‌ها از جمله مهم‌ترین مشکلات این عرصه است؛ شاهد هستیم که دفاتری علناً در این زمینه تبلیغ می‌کنند که در نتیجه حقوق پژوهشگران، مولفان و ناشران تضییع می‌شود؛ لذا ضروری است تا قوانین و مقررات تالیف و پژوهش تدوین شود.

نکته دیگر که از نظر کیفی به پژوهش‌های دانشجویی آسیب می‌زند، روندهای رزومه‌سازی در دانشگاه‌ها و مراکز علمی است که صرفاً به لحاظ کمی از متقاضیان خود تقاضای پژوهش دارند؛ این مسئله موجب شده تا متقاضیان به سمت تدوین رزومه از هر طریق ممکن متمایل شوند؛ نبود هیچ گونه نظارت در این حوزه نیز به آشفته‌گی آموزشی یا پژوهشی جامعه دامن زده است.

در سمت دیگر داستان، پژوهشگران حقیقی وجود

این جشنواره قطعاً خیلی موثر است؛ انسان در دوران دانشجویی برای انجام کار تحقیقی نیاز به تشویق دارد؛ وقتی بنده این کتاب را ارائه کردم و برگزیده شد، انگیزه من دو برابر شد که در این حوزه کار کنم؛ این جشنواره کمک می‌کند که آثار دانشجویان به جامعه علمی معرفی شود.

قرار گرفته باشد.

● به نظر شما تاثیر جشنواره کتاب سال دانشجویی بر افزایش انگیزه علمی دانشجویان تا چه میزان است؟

این جشنواره قطعاً خیلی موثر است؛ انسان در دوران دانشجویی برای انجام کار تحقیقی نیاز به تشویق دارد؛ وقتی بنده این کتاب را ارائه کردم و برگزیده شد، انگیزه من دو برابر شد که در این حوزه کار کنم؛ این جشنواره کمک می‌کند که آثار دانشجویان به جامعه علمی معرفی شود؛ برای دانشجویی که دنبال تحقیق و علم است این معرفی شدن انگیزه جدی برای ادامه کار ایجاد می‌کند؛ آشنا شدن با افراد مختلف از طریق این جشنواره می‌تواند پلی باشد بین رشته‌های مختلف که انگیزه افراد را بالایی برد.

● چگونه با این جشنواره آشنا شدید؟

بنده متوجه اطلاع‌رسانی در سایت جهاد دانشگاهی و خانه کتاب شده بودم ولی خیلی از دوستان من خبردار نبودند که من در این جشنواره شرکت کردم، به نوعی مطلع شدند، اما می‌شد بهتر از این اطلاع‌رسانی شود؛ حوزه اطلاع‌رسانی می‌تواند خیلی قوی‌تر باشد؛ خود بنده به‌طور تصادفی از برگزاری این جشنواره آگاه شدم؛ اگر بشود در سطح دانشگاه‌ها به شکل نوین‌تری اطلاع‌رسانی شود بهتر است.

● چه پیشنهادی برای ارتقای این جشنواره دارید؟

در بخش حمایت مالی از برگزیدگان و تسهیل انتشار کتاب افراد برگزیده بهتر است مساعدت بیشتری انجام گیرد؛ تسهیل کردن معرفی این افراد به ناشران از آن بابت مهم است که خیلی از این برگزیدگان دانشجو هستند و تازه کارند و شاید هزینه انتشار کتابشان را نداشته باشند؛ باید راهکاری ارائه شود که این دانشجویان بتوانند از طریق این جشنواره معرفی شوند؛ لذا امید می‌رود در این زمینه حمایت بیشتری باشد تا برگزیدگان بتوانند با هزینه کمتری کتابشان را منتشر کنند.



سید مرتضی ابراهیم‌زاده:

پلی برای تعاملات میان رشته‌ای

سید مرتضی ابراهیم‌زاده، پژوهشگر رشته کشاورزی و منابع طبیعی است که تجربه سال‌ها تدریس در این حوزه را در کارنامه دارد؛ او دانشجوی مقطع دکتری شیلات دانشگاه تربیت مدرس و مولف و مترجم ۱۲ جلد کتاب در حوزه کشاورزی است و تاکنون قریب ۱۰ مقاله علمی نیز از او منتشر شده است؛ کتاب «زیست‌فناوری در تکثیر و پرورش ماهیان» تالیف ابراهیم‌زاده به‌عنوان اثر برگزیده جشنواره کتاب سال دانشجویی شناخته شده است؛ در این خصوص با او گفت‌وگویی داشتیم که در ادامه ملاحظه می‌کنید.

● لطفاً درباره ویژگی‌های کتاب خود توضیح دهید؟

زبان فارسی نداشتیم و در واقع این اولین کتابی است که خیلی دقیق به مباحث فناوری زیستی در شیلات و آبی‌پروری می‌پردازد؛ این پژوهش هم به وضعیت کنونی و حال کشور در حوزه آبی‌پروری کمک می‌کند و هم به آینده کشور. این کتاب می‌تواند در بحث تحقیقاتی به دانشجویان و محققانی که در این حوزه هستند؛ برای به دست آوردن فناوری‌های جدیدی که می‌تواند به افزایش میزان تولید بیانجامد، کمک کند؛ شاید یکی از دلایل انتخاب این اثر به‌عنوان اثر برگزیده، نو بودن و نوآور بودن این کتاب باشد و از این بابت مورد توجه داوران

زیست‌فناوری به جدیدترین فناوری‌های زیستی می‌پردازد و کاربرد مستقیم در پرورش آبزیان دارد؛ در واقع در این کتاب سعی کردم جدیدترین اطلاعاتی که می‌تواند به افزایش میزان تولید ماهی در دو حوزه تکثیر ماهی و پرورش ماهی کمک کند بگنجانم؛ این کتاب مبانی را تبیین می‌کند و به اصول علمی این موضوع پرداخته است.

این کتاب خیلی به‌روز بوده و اطلاعات به‌روزی را ارائه کرده است؛ ما داخل کشور اثر مشابه با این کتاب به

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین جشنواره کتاب سال دانشجویی

ویژہنامہ

بیسست و چہارمین
جشنِ نورہ
کتاب سال دانشجویی

ناشران دانشجو یاور

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

آموزش و ترغیب دانشجویان برای تولید آثار فاخر

حسین افشار، مدیر انتشارات ابن‌سینا از ناشران برگزیده جشنواره کتاب سال دانشجویی است و اعتقاد دارد برگزاری این جشنواره انگیزه دانشجویان را در تولید آثار فاخر و ارزشمند دوجندان می‌کند؛ البته باید ناشران و یا متولیان جشنواره قبل از چاپ اثر آموزش‌هایی به دانشجویان ارائه دهند؛ مشروح سخنان و نظرات او را در گفت‌وگو با رایحه در ادامه می‌خوانید.

● به نظر شما امتیاز جشنواره کتاب سال دانشجویی چیست؟

زمان برگزاری جشنواره کتاب سال دانشجویی بسیار مناسب است؛ چراکه با آغاز سال تحصیلی دانشگاه‌ها مصادف است و از سوی دیگر کتاب‌هایی که انتخاب می‌شوند، آثار بسیار خوبی است و این موضوع امتیازهای خوبی هم برای دانشجویان هم‌ناشر دارد؛ در انتخاب کتاب در این جشنواره، چند مورد اساسی باید مورد توجه قرار گیرد، یکی از این نکات مربوط به محتوای کتاب است، نباید کتابی انتخاب شود که محتوای آن از کتاب‌های دیگر کپی برداری باشد؛ این مسئله خیلی مهم است و به همین جهت باید در داوری دقت بسیاری زیادی صورت گیرد.

● به نظر شما در راستای ترغیب دانشجویان به تالیف و ترجمه چه راهکارهایی وجود دارد؟

نکته مهم آموزش دانشجویان و انتقال تجربیات به آن‌ها است؛ مسئولان برگزاری این جشنواره زحمات بسیاری می‌کنند، به همین دلیل باید نتایج این جشنواره نیز تداوم یابد؛ به‌عنوان مثال من وقتی قرار دادی با دانشجویان می‌بندم به آن‌ها یادآور می‌شوم که این کتاب ممکن است مورد تجلیل قرار گیرد و امتیازهایی برای نویسنده و مترجم

می‌توانند توانایی‌ها و ظرفیت‌های خود را در کتاب پیاده کنند و همین کتاب است که هم مخاطبان از آن استفاده می‌کنند و به جشنواره می‌فرستیم و ممکن است به‌عنوان اثر برگزیده انتخاب می‌شود؛ مسئله فقط تقدیر از برخی دانشجویان نیست بلکه باید تلاش کرد خروجی این جشنواره مفید باشد؛ با حمایت‌های مادی و معنوی باید دانشجویان را جذب کرد.

دانشجویان بسیاری به ما مراجعه می‌کنند و درخواست می‌کنند کتابشان در انتشارات ابن‌سینا چاپ شود و این در حالی است که مادر رابطه با حوزه فنی، قیمت‌گذاری و... سخت‌گیر هستیم، اما به اعتبار کارهایی که در این انتشارات به چاپ رسیده و یا به‌عنوان آثار برگزیده انتخاب شده است، این انتشارات را به‌عنوان ناشر اثرشان انتخاب می‌کنند؛ برخی انتشارات مانند اندیشه و ارجمند هم این چنین هستند؛ لازم است به دانشجویان آموزش دهیم و ما باید در انتشارات سر و پرستار داشته باشیم و در دو مرحله آثار را ویراستاری کنیم؛ باید اساتیدی داشته باشیم که تنها اسامشان در کتاب نیاید و به ما کمک کنند.

من ۴ ماه با چند استاد دانشگاه و فرهنگستان زبان و ادب فارسی درباره یک کلمه «روان‌پوشی» یا «روان‌پویا» صحبت می‌کردم؛ آیا تمامی ناشران این کار را می‌کنند؟ اگر این کار می‌شود باید خروجی خوبی داشته باشد و گرنه بی‌فایده است؛ زیرهزار جمله چون یک عمل نیست.

● رقابت بین ناشران تا چه میزان در بهره‌وری آثار دانشجویی مؤثر است؟

طی این سال‌ها، بیشترین کتابی که به دبیرخانه ارسال شده، کتاب‌های پزشکی هستند و ناشران پزشکی تلاش بیشتری دارند و زحمات بیشتری را متحمل می‌شوند و توقع مادی اندکی دارند و کیفیت کار برایشان اهمیت دارد؛ به همین جهت رقابت در میان آن‌ها جدی است و بهتر است این رقابت بین ناشر دیگر نیز وجود داشته باشد تا به هرچه بهتر برگزار شدن این جشنواره کمک کند؛ متأسفانه بیشتر دانشجویانی که به ما مراجعه می‌کنند می‌گویند چند درصد به ما می‌دهید؛ این‌ها به کار علمی وقوف ندارند و آن‌ها را با سایر بنگاه‌های اقتصادی یکی پنداشته‌اند.

ما دو جشنواره کتاب سال داریم؛ بنده از نزدیک شاهدیم که مسئولان جشنواره کتاب سال دانشجویی که امسال بیست و چهارمین دوره آن برگزار می‌شود، واقعا زحمت می‌کشند تا در میان دانشجویان ایجاد انگیزه کنند؛ مترجم ما چند سال پیش برگزیده شد و از بنده درباره کتاب جدیدش برای جشنواره می‌پرسید؛ من می‌گویم اگر آموزش خوبی داده شود، با توجه به زحماتی که برای کتاب کشیده شده است، امکان کسب رتبه وجود دارد.

بنابراین اگر آموزش و تشویق دانشجویان در اولویت قرار گیرد آثار بهتری در حوزه تالیف یا ترجمه تولید شود؛ اگر

داشته باشد؛ اگر این تجربیات به‌درستی به دانشجویان انتقال یابد، قطعاً خروجی بهتری خواهد داشت. دانشجویی که تازه به حوزه نگارش کتاب ورود کرده و یا کسی که مترجم یا نویسنده خوبی است، باید از یکسری مباحث در حوزه تالیف و نشر کتاب آگاه باشد و بداند مفهوم کتاب، قوانین نشر و نگارش کتاب چیست و اگر در این حوزه تسلط کافی ندارد باید در این زمینه آموزش ببیند؛ از این رو باید سنجش توانایی دانشجویان در اولویت قرار گیرد، اینکه آیا توانایی ترجمه دارند یا خیر و سنجش این عیار باید به‌درستی انجام شود؛ لازم نیست حتماً نویسنده استاد دانشگاه باشد بلکه باید هنر و توانمندی داشته باشد؛ چراکه ترجمه یک هنر است و بسیاری از دانشجویانی که به ما مراجعه می‌کنند، می‌بینیم که مترجمان خوبی هستند ولی کسی نیست تا این‌ها را یاری کند و به آن‌ها آموزش دهد؛ این افراد اطلاعی از این مباحث ندارند و بسیاری نمی‌دانند گردآوری، نگارش، ترجمه و... چیست.

● به نظر شما آموزش دانشجویان تا چه میزان اثرگذار است؟

وقتی به آن‌ها آموزش می‌دهیم یا این نکات را یادآور می‌شویم تفکر و نگاهشان تغییر می‌کند و پس از آن

« همیشه به دانشجویان می‌گویم که ۳ رکن اصلی در ترجمه وجود دارد؛ درک مطلب؛ اینکه دانشجو و مترجم باید درک مطلب از آن بحث علمی داشته باشد، دوم واژه‌گزینی و سومین رکن؛ توانایی فارسی نویسی است.

پیش می‌رود و سازمان انتشارات هر سال آیت‌هایی را در قالب بخش ویژه در این جشنواره می‌گنجاند که این یک نوآوری در هر دوره است، اما باید سیاست و نگاهمان را نسبت به جشنواره به‌روزتر کنیم، آیا وظیفه ما این است که چند روزی دور هم جمع شویم و درباره داوری و انتخاب آثار برگزیده صحبت کنیم و کار تمام شده است؟ خیر، باید برنامه‌ریزی دقیق باشد و مدیریت آن هم با جهاد است که بتواند با استفاده از همه ناشران، حتی ناشری که کم کار است، جلساتی برگزار کند و نقطه نظرات و انتقادات آن‌ها را بشنود و این‌ها می‌توانند در آینده کمک کند.

بحث دیگر این است که اگر از اول نگاه به آینده داشته باشیم، در وهله اول باید به تمام دانشگاه‌های سراسر ایران، چه دولتی چه غیردولتی فراخوان جشنواره را ارسال کنیم و این‌گونه جشنواره پربارتر برگزار می‌شود و البته این‌طور نباشد که هر کسی آمد بتواند کتابی را ترجمه کند و در جشنواره شرکت کند؛ هیچ‌وقت چنین تصویری نباشد اگر دانشجو کتاب تالیفی داشت؛ یعنی کار خوبی است، درحالی‌که این کار در توان دانشجو نیست و به سمت سرقت ادبی می‌رود؛ باید راه و روش را به دانشجو یاد داد، گروهی متشکل از چند پراستار، سرور پراستار و چند داوور، با همکاری معاونت‌های علمی، آموزشی، پژوهشی دانشگاه‌ها تشکیل شود و حاصل کار این مجموعه تالیف کتاب باشد. نکته مهم دیگر؛ تیراژ کتاب‌های برگزیده

است؛ کتابی، به‌عنوان کتاب سال جشنواره انتخاب شده، اما چرا تیراژ آن ۴۰۰ است؟ این کتاب که مورد استقبال قرار نمی‌گیرد، چرا باید به‌عنوان کتاب سال دانشجویی انتخاب شود؟ باید آیت‌م فروش کتاب هم به آیت‌م‌های انتخاب آثار برگزیده جشنواره افزوده شود؛ قطعاً می‌توانیم آینده این جشنواره را با برنامه‌ریزی‌های سازمان انتشارات و جهاد دانشگاهی خیلی بهتر برگزار کنیم؛ چراکه به اعتقاد من هنوز سیاست در این جشنواره نفوذ نکرده و بسیار پربارتر از برخی جشنواره‌های مشابه است.



داور است؛ اساتید بزرگی داریم، اما آیا همه این اساتید مترجم‌هایی خوبی هستند؟ باید اساتید دست‌به‌قلم که در ترجمه و تالیف آثار خوبی دارند، انتخاب شوند.

● چه میزان از آثار تالیفی و ترجمه‌ای دانشجویان حمایت می‌کنید؟

اگر بگویند دانشجویی تالیف داشته من باور نمی‌کنم؛ چراکه دانشجو در حال علم‌آموزی است و نمی‌تواند تالیف داشته باشد؛ به‌طور کلی مخالف سرسخت این موضوع هستم که در ایران تالیف انجام می‌شود، تمام کارها گردآوری است؛ وقتی بررسی می‌کنیم، هر بخش کتاب از یک قسمت از کتاب دیگری است و نام آن را تالیف گذاشته‌اند؛ این مشکل مختص دانشجو نیست، وقتی از استادی کتابی چاپ می‌شود، می‌توان گفت ۹۰ درصد آن مشق شب دانشجویان او بوده است؛ زمانی با یکی از اساتید کار تالیف انجام می‌دادیم، وقتی چند کتاب جلو رفتیم، این استاد گفت فکر نمی‌کردم تالیف این قدر سخت باشد! گفتم شما با دیگر ناشران کار کردید و فقط نامتان درج شده است؛ وقتی دانشجویان به ما مراجعه می‌کنند آموزش‌های دقیقی به دانشجویان می‌دهیم و همین امر باعث می‌شود بعضی کارهای دانشجویان از کارهای برخی اساتید بهتر باشد.

همیشه به دانشجویان می‌گویم که ۳ رکن اصلی در ترجمه وجود دارد؛ درک مطلب؛ اینکه دانشجو و مترجم باید درک مطلب از آن بحث علمی داشته باشد، دوم واژه‌گزینی و سومین رکن؛ توانایی فارسی نویسی است که هر کدام از این‌ها به بندهای متعددی تقسیم می‌شود که در اینجا مورد بحث نیست.

● نگاه به آینده جشنواره چه باید باشد؟

به اعتقاد من؛ کار انتشارات نباید صرفاً چاپ کتاب و فروش آن باشد، ما باید بتوانیم به دانشجویان علاقه‌مند به این حوزه، آموزش دهیم، هر چند که دانشجویان باید بدانند؛ انتشارات جای پولدار شدن نیست؛ اکنون جشنواره خوب

رقابتی که بین ناشران پزشکی است بین ناشران دیگر نیز وجود داشته باشد به‌بهرتر برگزار شدن کتاب سال کمک می‌کند و رقابت عمیق‌تر می‌شود؛ باید برای دانشجویان احترام قائل شد و اگر دانشجویی برای ترجمه یک کتاب علمی به انتشارات بیاید، اول کاری که می‌کنم این است که به احترامش بلند می‌شوم و می‌گویم که کار بزرگی در حال انجام است تا انگیزه‌ها در او تقویت شود؛ چراکه اکنون اساتید صاحب‌نام فراوانی هستند که به سمت این کار نمی‌آیند ولی این دانشجو به این سمت و سوز و آورده است و این مسئله قابل تقدیر است.

● سیاست‌های حمایتی از جشنواره کتاب سال دانشجویی چگونه باید باشد؟

دانشجو باید به این فکر کند؛ کتابی را می‌خواهد ترجمه کند که از جنبه‌های علمی، آموزشی و مادی برای او با ارزش است، اما متأسفانه نخستین چیزی که به ذهن دانشجویان در بدو ورود به این حیطه متبادر می‌شود، امتیاز مادی و معنوی کتاب است و فکر نمی‌کند آیا مترجم خوبی هست یا خیر و این امر باعث می‌شود از کیفیت اصلی کتابی که یک دانشجو باید ارائه دهد کاسته شده؛ به عقیده من مهم‌ترین رکنی که می‌تواند دانشجو را به این سمت سوق بدهد، که فقط هم بر عهده سازمان انتشارات و جهاد دانشگاهی نیست، آموزش دانشجو است و این امر بیش از هر جا، وظیفه دانشگاه و انتشارات هر دانشگاهی است؛ در ایران بیشتر ناشران خصوصی هستند و این وظیفه را سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی تا حدودی انجام می‌دهد؛ باید این موضوع مدنظر باشد که در تالیف و یا ترجمه اثری، آیا دانشجو استادی دارد که او را راهنمایی کند؟ در اکثر موارد خیر، یا استاد وقتش را ندارد و یا دانشجو دنبال این کار نمی‌رود؛ این کار نیاز به آموزش دارد.

متولیان برگزاری این جشنواره می‌توانند ناشران به‌منظور تشخیص این امر که کدام استاد در ترجمه دقت بالاتری دارد، کمک بگیرند، اساتیدی که کتاب‌های خوبی دارند و فروش خوبی هم دارند، این‌ها آیت‌م‌هایی است که معرف



ناشران جو یاور

دیده شدن یا دیده نشدن؛ مسئله این است

محمدباقر انصاری هفت سال است مدیر نشر پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی است و هم‌زمان حدود سه سال است که مدیر موسسه باسابقه و ارزشمند بوستان کتاب است؛ او طی این سالیان، موفق به دریافت نزدیک به هفتاد جایزه ملی و بین‌المللی برای نشر این آثار شده است، پنج بار پیاپی ناشر برگزیده کتاب سال حوزه شده است و دریافت چهار جایزه از سه دوره پیاپی کتاب سال جمهوری اسلامی ایران از جمله افتخاراتی است که او به آن‌ها نائل شده است؛ او از کارشناسی تا دکتری، ادبیات هنر و فلسفه خوانده است؛ بنابراین در کارهایی که زیر نظر او منتشر می‌شوند، می‌توان پاکیزگی زبان، توجه به ویرایش درست و گرافیک ظریف را سراغ گرفت؛ به بهانه برگزاری جشنواره کتاب سال دانشجویی، با او که هم مدرس و هم مولف است و هم ناشر، گفت‌وگو کرده‌ایم که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

● وضعیت نشر دانشجویی را چگونه ارزیابی می‌کنید و آیا حوزه نشر زمینه مناسبی برای عرض اندام پژوهشگران و مولفان جوان در کسوت دانشجویی فراهم کرده است؟

ورود دانشجویان صاحب‌قلم و پژوهشگر به عرصه تولید کتاب، در حال حاضر بسیار سهل و آسان شده است، این مسئله به سبب گسترش و توسعه فضای مجازی و فناوری‌های نو در صنعت چاپ است؛ این خود هم نویدبخش است و هم آسیب‌زا... نویدبخش است؛ چون معطلی برای تولید و پیچ‌وخم‌های آن بسیار کم شده است و شما چون اراده کنی، نگاه، اندیشه، رویکرد و حرفت منتشر می‌شود، و البته آسیب‌زا است؛ چون خود سبب شکل‌گیری پاره‌ای آثار سطحی و به اصطلاح چسب و قیچی شده است که ارزش بسیار کمی دارند.

در بوستان کتاب، سالانه نزدیک به ۱۰۰۰ درخواست بررسی، چاپ و نشر کتاب وجود دارد که دست‌کم ۴۰۰ عنوان آن‌ها، رساله‌های سطح سه و چهار حوزه و پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری دانشگاه‌ها است؛ متأسفانه ۹۰ درصد این پژوهش‌ها در شورای کتاب موسسه بوستان که شورایی علمی متشکل از صاحب‌نظران حوزوی و دانشگاهی است، رد می‌شود؛ چرا؟ چون اصولاً پژوهش نیستند... حرف‌ونگه جدیدی ندارند... در دانشکده‌های هنری به دانشجویان سینما و تئاتر

می‌آموزند، برای ورود جدی به این عرصه، از فیلم کوتاه و نمایش‌های خیابانی شروع کنید؛ پیشنهاد بنده به بوستان دانشجویی نیز شروع کار با مقابله‌های مروری و گزارش‌های مطبوعات است؛ در سطوح عالی، نگارش یک یا دو مقاله جدی علمی-پژوهشی است؛ مهم‌ترین مسئله آشنایی بوستان با روح پژوهش و بایستگی مسئله محوری است.

● با توجه به برگزاری بیست و چهارمین دوره جشنواره کتاب سال دانشجویی از سوی جهاد دانشگاهی، این رویداد فرهنگی را تا چه اندازه در ایجاد انگیزه محققان و پژوهشگران جامعه دانشگاهی در تولید کتاب و مکتوبات علمی موثر می‌دانید؟

همایش‌ها و جشنواره‌ها، همیشه عرصه‌های بسیار خوبی هم برای بهتر دیدن است و هم برای بهتر دیده شدن، میدانی است که دانشجوی علاقه‌مند و نو قلم‌پژوهش‌های سطح اول و نیازهای جامعه آشنا شود و همچون سنگ محکی، خود را بسنجد، بداند در این میانه، چه جایگاهی دارد؟ چقدر باید تلاش کند تا به سطح بهتری برسد.

دستاند کاران جشنواره‌ها به‌ویژه جشنواره کتاب دانشجویی هم باید گذشته از نفس جریان سازی، به دنبال تعالی و ارتقای این پژوهشگران آینده‌ایران باشند؛ برگزاری کارگاه‌های نگارش و ویرایش متون علمی، روش

همایش‌ها و جشنواره‌ها، همیشه عرصه‌های بسیار خوبی هم برای بهتر دیدن است و هم برای بهتر دیده شدن، میدانی است که دانشجوی علاقه‌مند و نو قلم‌پژوهش‌های سطح اول و نیازهای جامعه آشنا شود و همچون سنگ محکی، خود را بسنجد، بداند در این میانه، چه جایگاهی دارد؟

تحقیق و مقاله‌نویسی در حاشیه این جشنواره‌ها بسیار کارا و موثر است؛ باید برای ۳۰ نفر اول این جشنواره، کارگاه‌های متعدد یک یا دو روزه برگزار شود؛ بهتر است بخشی از جایزه به بورس تحصیلی (گرنٹ) یا فرصت مطالعاتی اختصاص یابد؛ این بوستان باید با استادان بنام و صاحب‌قلم آشنا شوند.

باید این نکته را در نظر داشته باشیم که مدیران اندیشمندان، متفکران آینده ایران از میان این مشتاقان خواهند بود؛ بنابراین آموزش بیشترین بهره و کمترین حاشیه را خواهد داشت و باید رویکرد درست و صحیح را به جوانان نشان دهیم.

● تصور می‌کنید که دیگر نهادهای حوزه فرهنگ و آموزش عالی به چه شکلی می‌توانند برگزارکنندگان این جشنواره را در هر چه بهتر

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین جشنواره کتاب سال دانشجویی

ورزشکاران پارالمپیک

امروزه پس از المپیک، بازی‌های پارالمپیک دومین گردهمایی بزرگ ورزشکاران رشته‌های ورزشی مختلف است؛ به همین دلیل ورزش‌های پارالمپیک در سرتاسر جهان رشد قابل ملاحظه‌ای داشته و محققان با زمینه‌های مختلف علمی به این حوزه توجه فراوانی پیدا کرده‌اند؛ اما با وجود این توجه گسترده، شمار تحقیقات انجام گرفته در مورد ورزشکاران معلول در مقایسه با ورزشکاران سالم بسیار اندک و ناچیز است.

در این بین پرفسور وائلاندوایک و پرفسور تامسپون و دیگر نویسندگان همکار، کتابچه راهنمایی را با عنوان ورزشکاران پارالمپیک: راهنمای علوم و طب ورزشی ارائه کرده‌اند که در آن نه تنها تحقیقات به صورت ترکیبی و خلاصه ارائه شده‌اند، بلکه کاربردهای عملی بسیار مفیدی ارائه شده است.

به نظر می‌رسد هدف از انتشار این کتاب توسط کمیته بین‌المللی پارالمپیک و کمیته پزشکی کمیته بین‌المللی المپیک علاوه بر آشنایی محققان با جنبه‌های مختلف مربوط به این ورزشکاران با شرایط ویژه که هر کدام با معلولیت خاص خود چالش عظیمی برای تحقیقات در زمینه‌های مختلف علمی از بیومکانیک گرفته تا فیزیولوژی و طب ورزش به وجود می‌آورند، شناسایی زمینه‌های ضروری برای انجام تحقیقات تکمیلی بوده است.

این کتاب برای اولین بار یک ارزیابی جامع در مورد علوم ورزشی مرتبط با ورزشکاران معلول ارائه کرده است؛ بخش عمده این کتاب به بررسی تمامی جنبه‌های مهم علوم ورزشی معلولان از جمله بیومکانیک، فیزیولوژی، طب و علوم اجتماعی شامل فلسفه، جامعه‌شناسی و روان‌شناسی می‌پردازد.

از ویژگی‌های کتاب حاضر می‌توان به پوشش دادن بسیاری از علوم ورزشی پایه‌ای مرتبط با ورزشکاران معلول، استناد به بسیاری از تحقیقات کلیدی و نوآور در زمینه ورزش معلولان، بهره‌گیری از تصاویر و نمودارهای فراوان اشاره کرد که این کتاب را به راهنمایی جامع در این زمینه تبدیل کرده است.

علیرضا نصیرزاده و علی فتاحی



عده بسیاری آغاز تالیفات و نشر پژوهش‌هایشان با موسسه بوستان کتاب بوده است؛ طبیعی است بسیاری از این دوستان دانشجویان دروس سطح خارج حوزه یا کارشناسی ارشد و دکتری دانشگاه بوده‌اند که آثارشان برای بهتر دیده شدن و سنج‌های ملی، برای جشنواره کتاب دانشجویان ارسال شده است.

● **از آنجاکه عمده فعالیت‌های انتشارات بوستان کتاب در حوزه مکتوبات و نشر کتاب‌های دینی و ارزشی است، به نظر شما به کمک چه ابزاری می‌توان جامعه دانشگاهی را به امر تحقیق، پژوهش و نگارش کتاب‌هایی در این زمینه ترغیب کرد و آیا جشنواره اهتمامی به این مهم دارد؟**

جشنواره کتاب دانشجویی، در کنار جریان‌سازی فرهنگی و علمی، نیازمند نیازسنجی است؛ این نیازسنجی باید بار صد رخدادهای فرهنگی صورت گیرد؛ بنابراین باید ارتباط خوبی با اداره کل‌های مطالعات اجتماعی ناجا، بهزیستی، میراث فرهنگی، وزارت امور خارجه، وزارت کشور و مانند آن‌ها شکل گیرد و این نیازسنجی‌ها در قالب مسئله، در اختیار مراکز پژوهشی حوزوی و دانشگاهی و ناشران معتبر قرار گیرد تا بتوان امیدوار بود از متن و بطن این جریان، به پاسخ بسیاری از این مسائل رسید؛ آن وقت است که می‌توان گفت شاید جشنواره به هدف خود رسیده است.

برگزاری و ارتقای سطح آن یاری‌کننده هم‌افزایی، مشارکت و یا حمایت باید به چه شکلی صورت گیرد؟

با توجه به وضع بودجه نهادهای فرهنگی کشور، شاید نشود توقع داشت این نهادها مثل گذشته از نظر مالی و مستقیم بتوانند به جشنواره کمک کنند؛ اما جایزه که نباید تنها پول باشد؛ کتابخانه‌های بزرگ مثل کتابخانه ملی، مجلس، آیت‌الله مرعشی نجفی، آستان قدس و... می‌توانند برگزارکنندگان این جشنواره‌ها را به عضویت همیشگی با پنج‌ساله خود درآورند در هنگامه برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، خانه کتاب یا معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، زمینه اقامت و بازدید در روزهای آن‌ها را فراهم کند؛ دانشگاه‌ها می‌توانند فرصت حضور یافتن این افراد سر کلاس و کارگاه‌های آموزشی استادان بنام را مهیا کنند؛ برای حمایت، باید از قالبی اندیشیدن پرهیز کرد.

● **آیا انتشارات بوستان کتاب نیز در این جشنواره ورود کرده است و اساساً انتشارات شما تا چه اندازه به حوزه نشر دانشجویی بهایمی دهد؟**

موسسه بوستان کتاب، از شورای علمی و درخوری بهره می‌برد؛ بنابراین برای هر کسی که اثرش به شورا راه یافته باشد، سنجه و معیار خوبی است.

۹۰ درصد بار کتاب بردوش دانشجو

ناشر و جامعه مخاطبان نسبت به این جشنواره و کتاب‌های آن افزایش پیدامی‌کند.

جشنواره‌های معتبر قلمداد می‌شود که جای خود را در میان مخاطبان آن آثار باز کند، وقتی در جایی درج می‌شود فلان کتاب برگزیده جشنواره کتاب سال دانشجویی است، باید به آن اعتبار دهد، نه از اعتبار آن بکاهد، در سایر جشنواره‌ها مانند جشنواره کتاب برتر در حوزه کودک و نوجوان و جشنواره انتخاب کتاب لاک پشت پرنده نیز منوال به همین شکل است؛ هر چقدر به داوری بیشتر پرداخته شود و از داوران منصف‌تر و آگاه‌تری استفاده شود اعتبار بیشتری را شاهد خواهیم بود.

● به نظر شما جشنواره کتاب سال دانشجویی در تولید آثار علمی دانشجویی تا چه میزان اثرگذار است؟

اگر وضعیت نشر را منصفانه بررسی کنیم باید بگوییم که نشر کتب علمی در کشور مامتاسفانه آن قدر دچار آسیب‌ها و مشکلات پیچیده‌ای شده که به سادگی با برگزاری جشنواره‌هایی مانند کتاب سال دانشجویی بر طرف نشود، اما این جشنواره نقش و اثرگذاری خود را در این زمینه دارد، دلیل آن هم این است که وقتی تعدادی دانشجوی علاقه‌مند در این عرصه وارد می‌شوند می‌خواهند برای خود یک کارنامه فرهنگی ایجاد کنند، اما رغبت اقتصادی در این امر اندک است و کار کتاب برای دانشجویان و مولفان کار پر جاذبه‌ای نیست و دریافتی خوبی برای تالیف و ترجمه پیدامی‌کنند؛ لذا بیشتر نگاه دانشجویان به همین اعتباری است که از طریق جشنواره‌های کتاب ایجاد می‌شود.

دانشجویان برای حضور در این جشنواره تلاش می‌کنند؛ زیرا قدمت این جشنواره به ربع قرن نزدیک می‌شود، این ۲۴ سال زمان کمی نیست؛ ادامه این راه پر زحمات، با هزینه‌هایی که جهاد دانشگاهی باید صرف کند، کار سختی است، ربع قرن زمان به استواری و استقامت جشنواره کتاب سال افزوده است، با تلاش‌هایی که جهاد دانشگاهی در این سال‌ها انجام داده، این استحکام باعث ایجاد اعتبار برای جشنواره شده که به کتاب‌های بازار هم منتقل شده و در رونق فروش و نشر کتاب‌ها موثر بوده است.

● وضعیت آثار دانشجویان از نظر کیفی چگونه است و استقبال ناشران از این آثار تا چه میزان است؟

با توجه به تجربه‌ای که انتشارات تیمورزاده در حوزه پزشکی دارد باید بگوییم که بار ترجمه کتاب در این حوزه بر دوش دانشجویان است، این دانشجویان وقتی از رشته‌های خود فارغ‌التحصیل می‌شوند، بلافاصله جذب بازار کار می‌شوند، وقتی جذب شدند، تقریباً ۹۰ درصد آن‌ها از کار کتاب فاصله می‌گیرند؛ یک دلیل این است که کار کتاب از لحاظ اقتصادی خیلی سودآور و توجیه‌پذیر نیست و در نتیجه، تعداد فعالانی که به تالیف روی می‌آورند اندک است.

انتشارات تیمورزاده، از آبان ماه ۱۳۷۴ تا کنون با انتشار بیش از ۳ هزار عنوان کتاب در حوزه پزشکی، یکی از ناشران برگزیده ادوار مختلف جشنواره کتاب سال دانشجویی بوده و عناوین متعددی از کتاب‌های این انتشارات در جشنواره‌های مختلف کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، کتاب فصل، کتاب سال دانشگاهی، کتاب سال دانشجویی، کتاب‌های آموزشی رشد و کتاب برتر مورد تقدیر قرار گرفته‌اند؛ با فرهاد تیمورزاده، مدیر مسئول این انتشارات درباره وضعیت نشر دانشگاهی و تاثیر جشنواره کتاب سال دانشجویی در تولید آثار علمی به گفت‌وگو نشستیم که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

● از سابقه همکاری خود با جشنواره کتاب سال بگویید؟

از آغاز جشنواره کتاب سال تا دوره هفتم جشنواره ناشر برگزیده‌ای انتخاب نمی‌شد، از سال ۷۹ که این بخش به جشنواره کتاب سال دانشجویی اضافه شد، به جز دو یا سه دوره، که به عنوان ناشر برگزیده نبودیم، در تمام دوره‌ها ناشر برگزیده شناخته شدیم، دو دوره اثری ارسال نکردیم و یک دوره هم انتخاب نشدیم، بجز این موارد در هر دوره تا سال گذشته به عنوان ناشر برگزیده انتخاب شدیم و در کل ۱۳ دوره نشر تیمورزاده به عنوان ناشر برتر در این جشنواره تقدیر شد.

● شما با مولفان و مترجمان دانشجویان تباط دارید، تاثیر این جشنواره در ترغیب دانشجویان به تالیف و ترجمه تا چه حد است؟

میزان و حجم تاثیر را نمی‌توان به صورت دقیق با رقم بیان کرد، اما می‌شود گفت قطعاً جشنواره کتاب سال دانشجویی در تحریک دانشجویان به تالیف و ترجمه نقش بسزایی داشته و دارد؛ شاید سالیان ابتدایی آشنایی چندانی با این جشنواره وجود نداشت اما به مرور زمان این جشنواره جایگاه خود را در میان دانشجویان و دانشگاهیان باز کرده است؛ چرا که کتاب آن‌ها، یک جایی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و نامشان به عنوان یک مولف یا مترجم و پدیدآورنده مطرح می‌شود و این برای آن‌ها ارزشمند است.

● ناشران از این رویکرد چه بهره‌ای می‌برند و

جشنواره چه جنبه‌های حمایتی می‌تواند داشته باشد؟

ناشران برای آنکه رزومه کاری خود را غنی‌تر نشان دهند، برای هر جشنواره‌ای که کتاب‌هایشان در آنجا دیده شود اثری ارسال می‌کنند و از آن استقبال می‌کنند؛ جشنواره کتاب سال دانشجویی نیز از این قاعده مستثنی نیست، خصوصاً در بحث عدالت در داوری که ناشران را برای شرکت در جشنواره ترغیب می‌کند؛ این موضوع هم برای دانشجویان و هم برای ناشران، حائز اهمیت است؛ مهم‌ترین کاری که جهاد دانشگاهی می‌تواند در این حوزه انجام دهد، غنی‌تر کردن وضعیت داوری کتاب‌هاست؛ متاسفانه در برخی جشنواره‌ها شاهدیم کتاب‌هایی که کپی برداری است در جشنواره‌ها شرکت داده می‌شود و حتی در مواردی حائز رتبه هم شده‌اند، البته شاید در برخی جشنواره‌ها، راه‌های تشخیصی برای این موضوع وجود نداشته باشد، اما باید در این زمینه دقت شود.

بحث و اشکال دیگر اینکه یکی از شروط شرکت در این جشنواره این است که فرد باید لزوماً دانشجو باشد؛ لذا مثلاً کتابی را که یک غیر دانشجو ترجمه کرده در جشنواره شرکت داده نمی‌شود، از سوی دیگر کتابی که یک دانشجو از آن ترجمه کپی برداری کرده باشد در جشنواره ارائه داده می‌شود و این مسئله متاسفانه به شکل ویژه در حوزه پزشکی که حوزه تخصصی انتشارات ماست، نیز وجود دارد؛ لازم است برای رفع این آفت‌ها، جهاد دانشگاهی راهکارهایی ببیند، هر چقدر آنچه تالیف می‌شود از سلامت و صحت بیشتری برخوردار باشد، اقبال دانشجو،

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین جشنواره کتاب سال دانشجویی

هر چند به نظر من در ایران تالیف نداریم و معمولاً گردآوری چند اثر را به عنوان تالیف معرفی می‌کنند.

دلیل دیگر زمان طولانی دوران تحصیل دانشجویان است که دوره‌های طولانی و متعددی دارند؛ در دوره پزشکی عمومی می‌بایست ۷ سال دانشجو باشند، بین ۳ تا ۴ سال دوره‌ریزینتی است و بعد وارد دوره فلوشیپ یا فوق تخصص می‌شوند که ۲ سال در این دوره مشغول تحصیل‌اند و در نتیجه دانشجو یک دوره طولانی را برای رسیدن به پزشکی طی می‌کند و عموماً این‌ها هستند که کار ترجمه کتاب را انجام می‌دهند؛ مانیز از این کار استقبال می‌کنیم و کمتر ترجیح می‌دهیم پزشک عمومی باشند؛ آمار نیز در

این زمینه اهمیت دارد، ناشران حوزه پزشکی که این گونه هستند، از وزارت علوم اطلاعی ندارم، من از نشر در حوزه وزارت بهداشت صحبت می‌کنم؛ بیش از ۹۰ درصد بار ترجمه یا به عبارتی پدید آوردن کتاب در این حوزه بر دوش دانشجو است.

دانشجویان عموماً بعد از فراغت از تحصیل، جذب بازار کاری می‌شوند که برای آن تربیت شده‌اند، پزشک عمومی در مطب عمومی و پزشک متخصص باشد، در مطب تخصصی طبابت می‌کند؛ پزشک متخصص به ازای آزمایش و ویزیت‌هایی که می‌گیرد دستمزدی خوبی دریافت می‌کند؛ لذا دیگر توجه و ارزش اقتصادی دستمزد ترجمه کتابی

که یک سال روی آن وقت گذاشته شده قابل مقایسه نیست، کسانی که در حوزه تالیف و ترجمه کتاب کار می‌کنند افرادی علاقه‌مند به این حوزه هستند، این حال و هوای فرهنگی در دوران دانشجویی به مراتب بیشتر است و به خصلت‌های دوران دانشجویی باز می‌گردد.

● نگاه شما نسبت به آینده و چشم‌انداز جشنواره کتاب سال چیست؟

به نظر من باید فرایندهای داوری غنی‌سازی شود، به هر حال یک کتاب به عنوان اثر برگزیده و برتر انتخاب می‌شود، کتاب دیگری به عنوان شایسته تقدیر و همین‌طور هر کتاب جایگاه خود را کسب می‌کند، اگر بتوان به یکی از این‌ها ایراد کوچک وارد کرد، وجهه خوبی ندارد؛ معتقدم این جشنواره باید با قوت ادامه پیدا کند و برای آنکه اعتبار و قدرتش در حوزه کتاب دانشجویی افزایش پیدا کند، بازنگری‌هایی در مقوله داوری داشته است؛ در بخش پزشکی الزاماً کسی که عضو هیئت علمی است، داور خوبی نیست، کتاب خصوصیات و ویژگی‌های دیگری دارد، یک پزشک و یک دامپزشک هنگامی که برای ارزیابی کتاب‌ها انتخاب شدند، نباید عنوان ناظر درج شده بر کتاب‌ها را ملاک انتخاب داوری انتخاب کنند.

در هر حوزه‌ای باید نگاه جدی به مقوله داوری جشنواره وجود داشته باشد، در ترجمه داور باید مسلط به زبان مبدأ و مقصد باشد، اگر این هدف محقق شود، آسیب‌ها و نقص‌ها در مسیر داوری برطرف خواهد شد و جشنواره کتاب سال دانشجویی از قوت بیشتری برخوردار خواهد شد.

● نظر شما درباره مشارکت دانشجویان در فرایند برگزاری جشنواره چیست؟

این مشارکت خوب است اما نه توسط هر دانشجویی؛ دانشجو باید مسلط به دوزبان باشد که غالباً هم زبان دوم، انگلیسی است؛ بایستی در حوزه رشته خود مسلط بوده و مفاهیم را بلد باشند، چه دانشجو و چه فارغ‌التحصیل باشند؛ برخی هم ممکن است نه دانشجو باشند و نه عضو هیئت علمی، اما فی‌المثل مترجم مسلط به زبان است و بلافاصله تا کتاب را ورق بزنند، اشکالات را در می‌آورد، گمان نمی‌کنم اساتید و اعضای هیئت علمی این کار را بتوانند انجام دهند. این تاکید از این جهت است که برخی اساتید دانشگاه روش کار خود را دارند و حتی یک‌بار هم کتاب را نخوانده باشند، این مقوله در تدوین پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دکتری وجود دارد؛ یکی از اساتیدی که می‌شناسم و می‌دانم کتاب‌های تالیف یا ترجمه را کامل می‌خواند و اکنون در آستانه صدسالگی است، دکتر مسلم بهادری، متخصص پاتولوژی از اساتید قدیمی دانشگاه تهران است، ایشان همیشه برای مترجم‌ها جلسه برگزار می‌کند و ترجمه‌ها را می‌خواند و اشکالات را گوشزد می‌کند؛ این رویکرد باید سنت بشود و دانشجو در کنار استاد پیشرفت کند و ارتقا یابد.



مرتضی زینعلی، مدیرمسئول انتشارات جامعه‌نگر ناشر برگزیده بیست و دومین دوره از جشنواره کتاب سال دانشجویی است؛ او معتقد است بار فرهنگی این جشنواره، انگیزه خوبی برای ناشران و مولفان است و با حمایت از ناشران و پرفروش شدن آثار دانشجویی، برای مولف و مترجم نیز آثار مثبتی دارد؛ با او درباره میزان اثرگذاری جشنواره در تالیفات دانشجویی و وضعیت کیفی آثار دانشجویان گفت‌وگو کردیم که مشروح آن را در زیر می‌خوانید.

● **امسال بیست و چهارمین دوره از جشنواره کتاب سال دانشجویی برگزار می‌شود، این جشنواره چه میزان اثرگذار و جریان‌ساز بوده است؟**

جشنواره کتاب سال دانشجویی به نظر من یکی از مهم‌ترین جشنواره‌ها در حوزه تالیف و ترجمه است و انگیزه خوبی به دانشجویان جوان می‌دهد، من هم زمانی که دانشجوی بودم، برای همان سال دو تا از کتاب‌هایم کاندید شد، این مسئله مربوط به خیلی سال پیش است، همان زمان در جایگاه دانشجو، کتابم چاپ شده بود و احساس خیلی خوبی داشتم، هر چند برگزیده نشدم، اما همین که اثرم را ارسال کردم و در مراسم حضور یافتم، احساس خوبی داشتم؛ از این رو این جشنواره رقابت خوبی میان دانشجویان ایجاد می‌کند؛ دانشجویانی که به‌عنوان مولف یا مترجم برای چاپ اثر خود به انتشارات جامعه‌نگر مراجعه می‌کنند، همین حس خوب را می‌توان در آن‌ها دید و یا مثلاً وقتی فراخوان جشنواره را برای آن‌ها فرستادیم، عنوان می‌کردند که این جشنواره برای آن‌ها اهمیت خاصی دارد، اثری که به‌عنوان برگزیده انتخاب می‌شود و گواهی که به اثر برگزیده تعلق می‌گیرد، انگیزه خوبی به دانشجویان می‌دهد تا در آثار بعدی، دقت بیشتری داشته باشند و کارشان را دست‌بالا بگیرند، به همین دلیل به‌نظم برگزاری این جشنواره دارای نکات خوب و مثبتی است و در حال حاضر هم تقریباً بعد از



نقش جشنواره در تولید آثار مکتوب راهبردی

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین جشنواره کتاب سال دانشجویی

کفت و گو

جهت‌دهی به

نهضت علمی ترجمه و تالیف

است و به تدریج به یکی از مهم‌ترین برنامه‌های هفته کتاب تبدیل شده است؛ حیطه فعالیت جشنواره گسترده است و شامل معرفی آثار برتر ترجمه و تالیف در شاخه‌های مختلف علوم دانشگاهی می‌شود؛ تاثیر این جشنواره بر ترغیب و انگیزه بخشی به دانشجویان برای فعالیت در عرصه نشر انکارناپذیر است.

همچنین این جشنواره ناشران را تشویق می‌کند که دانشجویان را در کار کتاب جدی‌تر بگیرند و از پتانسیل‌های این نیروهای جوان استفاده کنند؛ به‌گواه تجربه انتشارات ارجمند، برخی از دانشجویانی که از این جشنواره جایزه گرفته‌اند بعداً ترجمه را جزئی جدایی‌ناپذیر از فعالیت حرفه‌ای خود قلمداد کرده و هم‌اکنون از موفق‌ترین مترجمان به‌حساب می‌آیند.

محسن ارجمند از جمله ناشرانی است که توانسته با انتشار آثار تالیفی و ترجمه‌ای دانشجویان و حمایت از کتب آنان در جشنواره کتاب سال دانشجویی مورد تقدیر قرار گیرد؛ در ادامه مشروح گفت‌وگوی نشریه رایحه با او از نظر می‌گذرد. جشنواره کتاب سال دانشجویی از پرسابقه‌ترین جشنواره‌های کتاب است که با پایداری مسئولان جهاد دانشگاهی از ۲۴ سال پیش به‌طور منظم برگزار شده

چاپ خیلی شناخته شده‌تر از قبل است؛ یعنی زمان فراخوان خود من شاهد بوده‌ام که مترجمان بسیاری آثارشان را به جشنواره ارسال می‌کنند.

● آیا این جشنواره در تولید آثار علمی هم اثر گذار بوده است؟

بله؛ همین‌طور است از میان آثاری که به دبیرخانه جشنواره کتاب سال دانشجویی ارسال می‌شود، بهترین آثار انتخاب می‌شوند، این باعث می‌شود کسی که در حوزه ترجمه، تالیف یا پژوهش فعالیت می‌کند برای برگزیده شدن اثرش، زمان بیشتری را بگذارد؛ چرا که یکی از عوامل ایجاد انگیزه در دانشجویان است که اثرشان به‌عنوان برگزیده انتخاب شود؛ به‌طور کلی این جشنواره به‌نظم نیاز به حمایت‌های بیشتری دارد و هر چه این حمایت‌ها بیشتر باشد و جوایزی که در نظر گرفته می‌شود، بهتر شود، ناشران زمان بیشتری را صرف به دست آوردن این آثار خواهند کرد؛ از این رو نه تنها جشنواره کتاب سال دانشجویی، بلکه همه جشنواره‌ها و جوایز علمی و ادبی که به آثار اختصاص داده می‌شود، به نوعی تأثیر مثبت داشته و نقش هم‌افزایی در تولید آثار مکتوب داخلی کشور خواهند داشت؛ همچنین دو عامل کلیدی توسعه فرهنگی و فناوری‌های نوین در آینده نشر بسیار حائز اهمیت است؛ توسعه علمی کشور به نقش استاد، دانشجو و همچنین ناشر وابسته است؛ برای توسعه علمی، چشم‌انداز و نقشه جامع علمی کشور را در اختیار داریم؛ ایران دانشمندی هم‌تراز دانشمندان جهانی داشت؛ به‌عنوان مثال هنوز آثار ابن سینا در دانشگاه‌های بین‌المللی تدریس می‌شود؛ بنابراین به نظر می‌رسد با توجه به این پیشینه‌ها بسیار توانمندیم.

● به‌عنوان ناشر برگزیده تاکنون حمایت‌هایی از سوی جشنواره کتاب سال دانشجویی از شما شده است؟

بله، فکر می‌کنم حدود سال ۱۳۹۴ بود که به‌عنوان

● دو عامل کلیدی توسعه فرهنگی و فناوری‌های نوین در آینده نشر بسیار حائز اهمیت است؛ توسعه علمی کشور به نقش استاد، دانشجو و همچنین ناشر وابسته است.

ناشر برگزیده انتخاب شدیم و با پیگیری‌هایی که کردیم، همان سال‌ها تعدادی کتاب از انتشارات جامعه‌نگر خریداری شد، اما به‌طور کلی ناشران نیازمند حمایت‌های معنوی هستند و در این صورت کارشان تسهیل می‌شود، همین‌بار فرهنگی که این جشنواره دارد، انگیزه خوبی برای ناشران و مولفان است و حمایت‌هایی که از ناشر می‌شود و یا اثری که پرفروش می‌شود، برای مولف و مترجم نیز آثار مثبتی دارد و علاوه بر حق تالیف، درصد این حمایت‌ها برای آن‌ها نیز محفوظ است؛ یعنی اگر کتاب ناشر خریداری شود، هم ناشر به‌صورت غیرمستقیم حمایت شده و هم مولف و نویسنده مورد حمایت قرار می‌گیرد.

● در این زمینه پیشنهادی دارید که حمایت‌های بیشتری صورت گیرد؟

بهتر است از دانشجویان حمایت بیشتری صورت گیرد و جایزه‌ای که به دانشجویان داده می‌شود افزایش یابد و برای این افزایش جهاد می‌تواند از نهادهای مختلف و حتی خود ناشران به‌عنوان اسپانسر کمک بگیرد؛ بسیاری از دانشجویان درآمد زیادی ندارند و زمان بیشتری برای این کار می‌گذارند و اگر مشوق‌های خوبی در کنار آن در نظر گرفته شود می‌تواند خیلی مفید باشد.

● وضعیت کیفی آثار دانشجویان از نظر علمی طی سال‌های اخیر چگونه بوده است؟

در بررسی‌هایی که از آثار دانشجویی داشته‌ام و آثار آن‌ها را برای چاپ مطالعه می‌کنم، وضعیت کیفی آثار دانشجویی رو به رشد است.

● میزان استقبال از آثار دانشجویی برگزیده از سوی مخاطبان چگونه بوده است؟

در واقع این موضوع تا حدودی به خود اثر برمی‌گردد، یک سری از دانشجویان به‌صورت مستقل کار می‌کنند و یک سری از آن‌ها نیز زیر نظر اساتید برجسته‌ای دست‌به‌نگارش و ترجمه‌اثر می‌زنند و زیر نظر آن‌ها کار می‌کنند که این امر نهایتاً در فروش آن‌ها اثر گذار است، اما به‌طور کلی آثار دانشجویی که از سوی انتشارات جامعه‌نگر چاپ شده، با استقبال خوب و قابل قبولی از سوی مخاطبان همراه بوده است.

● عنوان برگزیده یک کتاب چه تأثیری در فروش آن‌ها دارد؟

وقتی مخاطب قصد دارد کتابی را خریداری کند، عنوان برگزیده در یک جشنواره بر روی آن به مخاطب کمک خواهد کرد تا انتخاب درستی داشته باشد و این عنوان، مخاطب را جذب می‌کند و این فقط در رابطه با کتاب مطرح نیست، درباره کالاهای دیگر نیز مطرح است؛ از این رو اثری که برنده جایزه باشد، قطعاً در انتخاب دانشجویان اثر مثبت داشته و مخاطبان این اثر را انتخاب خواهند کرد؛ چرا که می‌دانند این کتاب در جشنواره‌ای از سوی اساتید و داوران بررسی شده است، به همین جهت اغلب کتاب‌هایی که در جشنواره‌ها برنده می‌شوند، نسبت به کتاب‌هایی که در جشنواره‌ها برنده نشده‌اند و عنوان برگزیده ندارند، نگاه متفاوتی نسبت به آن‌ها وجود دارد.

● کلام آخر؟

برگزاری جشنواره کتاب سال دانشجویی، سبب پرورش جوانه‌هایی می‌شود که با برگزیده شدن آن‌ها در آینده شاهد درخشش آثار آن‌ها در فضای علمی و دانشگاهی خواهیم بود؛ از این رو تأثیر این جشنواره در تولید آثار مکتوب راهبردی و طولانی‌مدت است و از میان همین جوانه‌هایی که به‌عنوان مولف و نویسنده بر تر انتخاب می‌شوند پژوهشگران موفق بیرون می‌آیند.

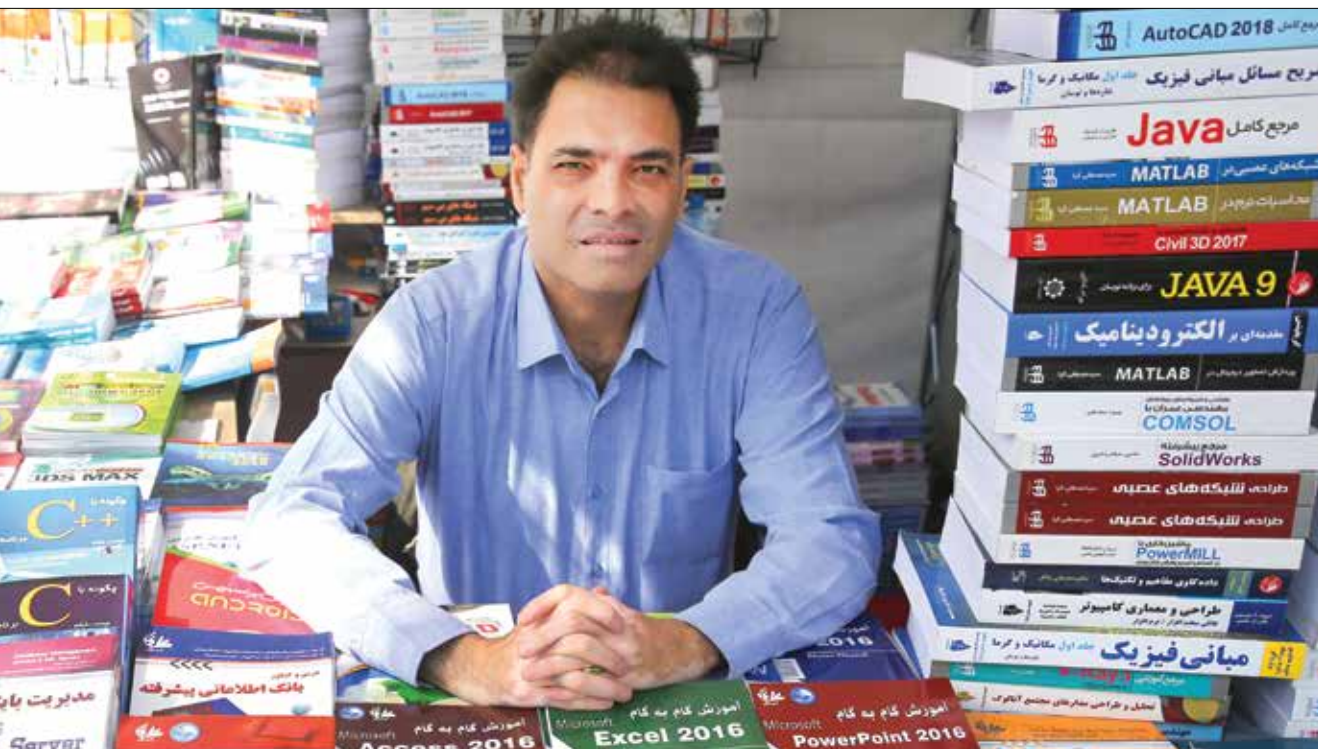
ضعف‌های بزرگ ما عدم آگاهی دانشگاهیان از حق کپی‌رایت است که به تضییع حقوق دیگران، استفاده غیرقانونی از آثار دیگران و یا مورد سوءاستفاده قرار گرفتن توسط دیگران می‌انجامد، پدیده‌ای که به کرات برای دانشجویان با استعداد اتفاق می‌افتد و ترجمه آن‌ها به نام دیگری منتشر می‌شود و در بدترین شکل آن خرید و فروش پایان‌نامه رخ می‌دهد. زبان فارسی مهم‌ترین سرمایه ملی ماست که واسطه اصلی انتقال دانش، ارتباط بین فردی و حتی شیوه تفکر است، اما متأسفانه ما کمترین توجه به آموزش زبان فارسی داریم؛ هنوز که هنوز است معادل‌های علمی در رشته‌های مختلف و شیوه نگارش فارسی یک‌دست و مورد توافق عموم نیست و بسیاری از مفاهیم به دلیل نارسایی زبانی درست درک نمی‌شوند.

تأثیر جشنواره در میزان تولید آثار علمی

نسل جوان کشور ما پرشور و انگیزه است، جوش علمی بی‌پایانی از خود نشان می‌دهد که متأسفانه مجال و فرصت‌های زیادی برای بروز پیدا نمی‌کند؛ یکی از فرصت‌هایی که در اختیار این نسل بی‌تاب است فعالیت در عرصه کتاب و ترجمه آثار علمی است؛ قطعاً جشنواره کتاب سال دانشجویی هم در جهت دادن به این نهضت علمی برای ترجمه و تالیف کتاب در جای خود موثر است.

پیشنهادی جهت ارتقای وضعیت نشر آثار دانشجویی

آموزش قانون حق مولفان و مصنفان در دانشگاه باید جدی گرفته شود؛ یکی از



رامین مولاناپور بیان کرد:

حمایت همه جانبه از آثار دانشجویی

● نحوه حمایت ناشران از آثار دانشگاهی به چه شکل است؟

اکثر کتاب‌هایی که اکنون تالیف می‌شوند، آثار دانشجویی هستند و اگر نام اساتید روی این کتاب‌ها دیده می‌شود، به آن معنا نیست که استاد مربوطه کتاب را تالیف کرده بلکه دانشجو مولف آن کتاب است و به رسم احترام نام استاد را می‌آورند و وظیفه ما به عنوان ناشر این است که از پدیدآورنده اصلی که همان دانشجو است بیشتر حمایت کنیم؛ کتاب‌هایی که در مجموعه ما چاپ شده است کیفیت بالایی دارند و استقبال خیلی خوبی در بازار از این کتاب‌ها شده است، ما از چاپ آثار دانشجویی استقبال می‌کنیم، اما ناشران دیگر رانمی‌دانم بعضی‌ها خوب استقبال می‌کنند بعضی‌ها می‌گویند مولف باید دانشجوی دکتری باشد اما انتشارات آتی‌نگر آثار دانشجویی از هر مقطعی که باشد حمایت می‌کند؛ بیشتر کتاب‌هایی که چاپ کرده‌ایم و حاصل پایان‌نامه‌ها از مقطع دکتری هستند، اما از دیگر مقاطع از جمله کارشناسی ارشد و حتی کارشناسی کتاب‌هایی تالیف شده؛ مانند کتاب «مبانی کامپیوتر و زبان برنامه‌نویسی به زبان ++C» که تازه‌ترین اثر چاپ‌شده نشر آتی‌نگر و توسط یک دانشجوی مقطع کارشناسی تالیف شده است. به عقیده من حداقل در حوزه نشر کتاب‌های تالیفی و ترجمه‌ای حمایت بیشتری برای انتشار آثار دانشجویی صورت گیرد و در واقع چاپ اثر دانشجویان یک انگیزه شود که این افراد در این عرصه فعالیت گسترده‌تری داشته باشند؛ البته دانشجویان هم نباید ناامید شوند،

انتشارات آتی‌نگر، ناشر کتاب‌های دانشگاهی در حوزه‌های فنی و مهندسی، علوم پایه، حسابداری و مدیریت، اقتصاد و کامپیوتر است که از سال ۱۳۸۶ فعالیت خود را آغاز کرد؛ رامین مولاناپور، مدیرمسئول این انتشارات است و اکنون دانشجوی دکتری مهندسی فناوری اطلاعات در دانشگاه قم است؛ با او درباره چگونگی و نحوه حمایت ناشران از آثار تالیفی و ترجمه‌ای دانشجویان، تأثیر جشنواره کتاب سال دانشجویی در وضعیت نشر دانشگاهی و مهم‌ترین شاخصه‌های یک کتاب برای ورود به بازار نشر گفت‌وگو کرده‌ایم که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

دانشجویان حضور پررنگی در این جشنواره داشته‌اند و یکی از انگیزه‌های فعالیت آن‌ها در این عرصه این بوده که بتوانند در جشنواره کتاب سال دانشجویی مقام بیاورند؛ خود بنده دانشجوی دکتری هستم و دانشجویان زیادی اطرافم می‌بینم که برای چاپ کتابشان به نشر ما مراجعه می‌کنند و به همین خاطر جذب دانشجویان در نشر ما در حوزه تالیف و ترجمه خیلی بیشتر از ناشران دیگر بوده است.

● جشنواره کتاب سال دانشجویی چه تأثیری در وضعیت نشر دانشگاهی داشته است؟
در حالی که ما اکنون با قطعی کتاب‌خوان مواجه هستیم، جشنواره کتاب سال دانشجویی توانسته به دانشجویان انگیزه دهد که به سمت کارهای ترجمه و تالیف سوق پیدا کنند؛ در این باب می‌توان گفت خود این جشنواره یک انگیزه خیلی خوبی است و باعث می‌شود که حداقل درصد کتاب‌خوان‌ها بیشتر شود؛

ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

بنیاد آموزه فراگیر دانش

بنیاد آموزه فراگیر دانش: فلسفه فیشته در سیر ایدئالیسم آلمانی، پس از فلسفه نقدی کانت، نقشی اساسی ایفا کرده؛ فیشته بر این عقیده بود که کانت یگانه پرسش بنیادی فلسفه را مطرح کرده است: تجربه ما از جهان، به منزله امری مکانی-زمانی و قانونمند چگونه ممکن است؟ پاسخی که فیشته در اثر حاضر به این پرسش می‌دهد یکی از قاطع‌ترین اشکال ایدئالیسم فلسفی است.

این اثر بنیاد نظام فلسفی فیشته در دوره بنا (۱۷۹۴-۱۷۹۹) را مانند فلسفه دین، فلسفه اخلاقی، فلسفه حق و... تشکیل می‌دهد؛ نظامی که تأثیری شگرف بر سیر اندیشه سه تن از بزرگ‌ترین فیلسوفان آلمانی، هگل و شلینگ و شوپنهاور، نهاده است.

عصر ایدئالیسم آلمانی: این کتاب روایتی است از سیر اندیشه آلمانی از لایبنیتس تا کی‌یرکه‌گور؛ در این کتاب، نخست با اندیشمندانی آشنا می‌شویم که پایه‌های اندیشه آلمانی را در اواخر قرن هفدهم و اوایل قرن هجدهم بر پا کردند و زمینه را برای رشد اندیشه فلسفی مهیا ساختند؛ اندیشمندان شناخته‌شده‌تری چون لایبنیتس، ولف، و باومگارتن و متفکران ناشناخته‌تری چون لامبرت، تننس و مندلسون؛ سپس طی سه فصل بعدی، فلسفه نقدی کانت (آن‌گونه که در سه نقد وی به بیان درآمده است) شرح داده می‌شود.

فصل پنجم به توضیح و تبیین شکل‌گیری آغازهای اندیشه ایدئالیستی محض نزد فیلسوفانی چون راینهولت، فیشته و شلینگ می‌پردازد؛ فصول ششم تا هشتم به توصیف و ایضاح وجوه عمده «ایدئالیسم مطلق» هگل -از منظر سه اثر اصلی او، پدیدارشناسی روح، علم منطقی، و فلسفه حق- اختصاص دارد. فصل نهم وضعیت اندیشه آلمانی پس از مرگ هگل و خیزش هگلی‌های جوان، فویرباخ، مارکس و انگلس را مورد بررسی قرار می‌دهد و سرانجام در فصول دهم و یازدهم شرحی از فلسفه‌های شوپنهاور و کی‌یرکه‌گور به دست داده می‌شود.

سیدمسعود حسینی توشمانلوئی

در نشر آتی‌نگر، از میان آثاری که چاپ کرده‌ایم، می‌توانیم با اطمینان بگوییم ۵۰ درصد آثار چاپ‌شده با همکاری دانشجویان تالیف شده که از این کتاب‌ها نیز استقبال خیلی خوبی شده است؛ دانشجویان تحصیلات تکمیلی توانایی این را دارند که بتوانند کتاب بنویسند، فقط باید یک انگیزه به آن‌ها داده شود، در واقع اگر یک ابزار پیش‌ران داشته باشیم که آن‌ها را تشویق کند مخصوصاً در حوزه فناوری اطلاعات که حوزه فعالیت انتشارات ما نیز است، آثار خوبی وارد بازار نشر می‌شود؛ چراکه این حوزه موضوع روز است و هر روز مباحث و مسائل جدید در دنیای فناوری اطلاعات مطرح می‌شود و موضوعاتی است که دانشجویان علاقه دارند و می‌توانند روی آن‌ها کار کنند؛ اکنون در این حوزه‌ها برخی دانشجویان در حال نگارش پایان‌نامه کارشناسی ارشد و یا رساله دکتری خود بر اساس این موضوعات هستند و حتی در تالیف کتاب در این حوزه نیز همکاری لازم را دارند و اغلب هم این دست کتاب‌ها با موضوعات فناوری اطلاعات در بازار نشر مورد استقبال مخاطبان قرار می‌گیرد؛ چراکه موضوع روز و مورد نیاز مخاطب است.

● مهم‌ترین شاخصه‌های یک کتاب برای نشر و

پس از آن در حوزه فروش کتاب، کدام‌اند؟

شاخص‌هایی که بیشتر مدنظر است، شاخص‌های کیفی و محتوایی است، آثار وقتی برای تالیف به دفتر انتشارات می‌آیند، توسط تیم داوری بررسی می‌شوند و اگر کیفیت لازم را داشته باشند، برای چاپ آن‌ها اقدام می‌شود؛ شاخص‌های دیگری که برای ناشر مهم است کیفیت تصاویر کتاب است؛ بقیه موارد دو شاخص‌ها مربوط به بعد از پذیرش کتاب برای چاپ است، از قبیل صفحه‌آرایی و طراحی جلد که در فروش کتاب تأثیر دارد و این موارد در هر مجموعه انتشاراتی متفاوت است.

● مهم‌ترین دغدغه ناشران دانشگاهی چیست؟

مهم‌ترین دغدغه ناشران درباره حمایت از توزیع کتاب است؛ تعداد ناشران از تعداد کتاب‌فروشی‌های بیشتر است و این یک معضل است؛ باید دانشگاه‌ها یک حرکتی را آغاز کنند که البته برخی از دانشگاه‌ها در این عرصه ورود پیدا کرده‌اند، اما کافی نیست؛ دانشگاه صنعتی شریف از جمله دانشگاه‌هایی است که در این عرصه وارد شده و نمایشگاهی برای فروش کتاب در آغاز سال برپا می‌کند و از این طریق کتاب‌های ناشران دانشگاهی به فروش می‌رسد؛ اگر به همین ترتیب دیگر دانشگاه‌ها هم از این دست نمایشگاه‌های فروش کتاب‌های دانشگاهی و نه صرفاً کتاب‌های عمومی در آغاز سال تحصیلی برپا نمایند، می‌توان گفت کتاب راحت‌تر به دست دانشجو می‌رسد، علاوه بر این سرانه مطالعه کتاب از این طریق بالاتر می‌رود.



بارها شده که به‌عنوان ناشر سال انتخاب شده‌ایم اما حتی یک جلد کتاب از ما خریداری نشده است؛ این رویه، رویه خوبی نیست و من به جرئت می‌توانم بگویم که ۲۵۰ عنوان کتاب در چهار سال اخیر چاپ کرده‌ایم و فقط ۳ عنوان از آن توسط ارشاد خریداری شده در حالی که جوایز متعددی در سطح بین‌المللی و در سطح ملی در حوزه نشر گرفته‌ایم و این موضوع یک مقدار کج‌سلیقگی است و یا نشان می‌دهد که حمایت کافی از ناشران که واقعا ناشر هستند و درست کار می‌کنند، نمی‌شود.

به نظر من ارشاد باید از ناشران حمایت کند ولی متأسفانه در حال حاضر این حمایت صورت نمی‌گیرد و در واقع انگار این حمایت به ناشران خاص تعلق گرفته و بعضاً به ناشرانی که وضع مالی خیلی خوبی هم دارند و شاهد هستیم که هفته‌ای ۳۰ میلیون تومان از ناشری خریداری می‌شود و تنها به این دلیل که سال‌ها کار کرده و ناشرانی مثل ما که خیلی سابقه طولانی ندارند و تازه شروع به کار کرده‌اند و نسبت به ناشران دیگر جوان‌تر محسوب می‌شوند متأسفانه حمایت نمی‌شوند؛ حداقل کاری که برای ناشران برگزیده می‌توان انجام داد این است که کتاب‌های برگزیده از آن‌ها خریداری شود، اما متأسفانه چنین امکانی فراهم نیست.

روندی که جشنواره در این ۲۴ سال داشته، روند خیلی خوبی بوده است، اما اگر حمایت بیشتری صورت گیرد بهتر می‌شود و اینکه از آثار بیشتری تقدیر کنند و حمایت‌ها در حوزه خرید بیشتر باشد تا ناشر و مولف دلگرم شوند، بهتر هم خواهد شد.



ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی

بیست و دومین جشنواره کتاب سال دانشجویی

بیست و دومین جشنواره کتاب سال دانشجویی



بیست و دومین جشنواره کتاب سال دانشجویی ▼



بیست و دومین جشنواره کتاب سال دانشجویی ▼

بیست و دومین جشنواره کتاب سال دانشجویی ▼



بیست و دومین جشنواره کتاب سال دانشجویی ▼

بیست و دومین جشنواره کتاب سال دانشجویی ▼





شانزدهمین جشنواره کتاب سال دانشجویی

شانزدهمین جشنواره کتاب سال دانشجویی



بیست و یکمین جشنواره کتاب سال دانشجویی

یازدهمین جشنواره کتاب سال دانشجویی



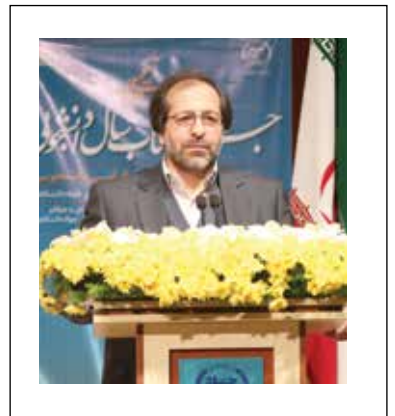
ویژه‌نامه

بیست و چهارمین
جشنواره
کتاب سال دانشجویی



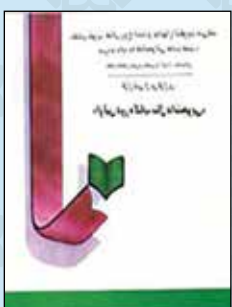
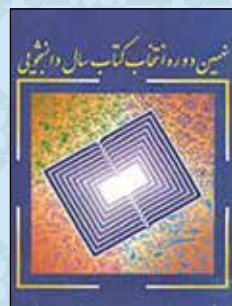
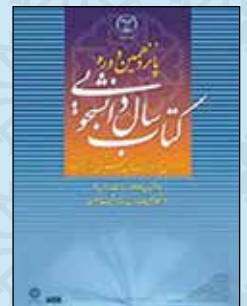
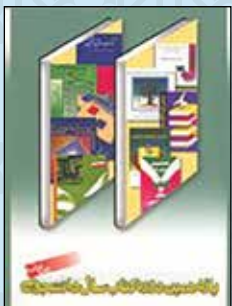
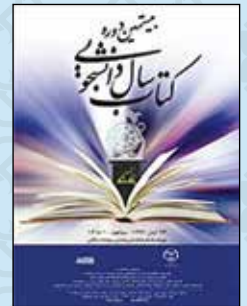
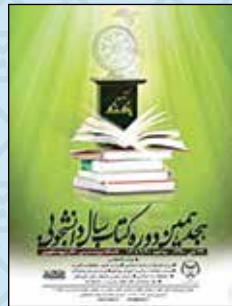
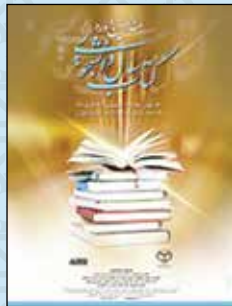
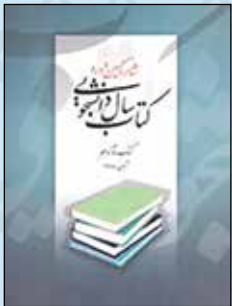
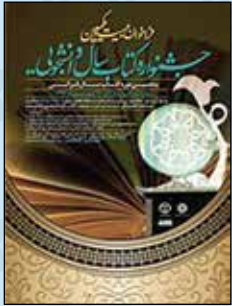
بیست و یکمین جشنواره کتاب سال دانشجویی

بیست و یکمین جشنواره کتاب سال دانشجویی



کتاب

نیم نگاهی به بیست و سه دوره جشنواره کتاب سال دانشجویی



فراخوان هفدهمین جشنواره ملی پایان نامه سال دانشجویی

دومین دوره مسابقات
دفاع سه دقیقه‌ای
پایان نامه 3MT



مهلت ثبت نام و ارسال آثار: ۱ مهرماه تا ۱۵ آذرماه ۱۳۹۶

شرایط ثبت نام

دانشجویان و طلابی که طی سال‌های ۱۳۹۵ تا پایان شهریور ۱۳۹۶ از پایان نامه خود در مقطع کارشناسی ارشد یا دکتری دانشگاه‌ها و یا سطوح معادل آن در حوزه‌های علمیه دفاع کردند، می‌توانند با مراجعه به پایگاه اطلاع‌رسانی سازمان انتشارات جهاددانشگاهی به نشانی www.isba.ir و تکمیل پرسشنامه الکترونیکی نسبت به ثبت نام در جشنواره اقدام نمایند. سایر شرایط ثبت نام در اطلاعیه مندرج در این پایگاه موجود است.

- ۱- گروه علوم پایه
- ۲- گروه کشاورزی و منابع طبیعی
- ۳- گروه هنر و معماری
- ۴- گروه فنی و مهندسی
- ۵- گروه علوم پزشکی و دامپزشکی
- ۶- گروه علوم انسانی

- اقتصاد مقاومتی
- معماری و شهرسازی اسلامی
- طراحی مد و لباس ایرانی- اسلامی
- فرهنگ عمومی و آسیب‌های اجتماعی
- تجاری‌سازی دانش و فناوری‌های نوین
- مطالعات فرهنگی
- (فرهنگ دانشگاهی، سیاستگذاری فرهنگی، فرهنگ و مدیریت جهادی)
- سبک زندگی سالم و خود مراقبتی

www.isba.ir

نشانی دبیرخانه:

تهران، خیابان انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، خیابان فخررازی، خیابان شهدای ژاندارمری، پلاک ۷۲
ساختمان شماره دو جهاددانشگاهی- طبقه اول ■ تلفن: ۶۶۹۵۲۷۲۷ ■ نمابر: ۶۶۹۷۱۱۸۴



دبیرخانه دانشی کتاب و پایان نامه
سال دانشجویی



سازمان انتشارات

iqna

خبرگزاری بین‌المللی قرآن «ایقنا»

www.iqna.ir



سازمان عالی‌ترین نهاد
دانشگاهان کشور



دفتر خانه دائمی
کتاب و اسناد ملی